Elbette Allahuekber



NUREDDİN YILDIZ

TAHLİL
YAYINLARI

6. BASKI

بسم الله الرحمن الرحيم

İSTANBUL 1437 / 2016

Elbette Allahuekber

Nureddin Yıldız

TAHLİL
YAYINLARI

Tahlil Yayınları: 64

Nureddin Yıldız Kitaplığı: 24

Yayın Editörü
Hilâl Furkan

Yayına Hazırlık
Hafsa Yıldız

Kapak Tasarım
Kenan Özcan

İç Tasarım
Furkan Selçuk Ertargin

Sanat Danışmanı
Abdülbaki Kömür

ISBN
978-605-9494-21-2

İletişim Adresi
Kartaltepe Mah. 60. Sok. No: 50 Bayrampaşa/İSTANBUL
Tel/Faks: (0212) 417 77 75

tahlilyayinlari.com
editor@tahlilyayinlari.com

Her hakkı mahfuzdur.

Bu eserin e-kitap çevrimi **SaveAs Bilişim** tarafından yapılmıştır.
www.saveas.com.tr

Nureddin YILDIZ

1960 yılında Trabzon'un Of ilçesinde doğdu. Hafızlığını ve ilk dinî eğitimini babası Hilmi Yıldız Hocaefendi'nin yanında tamamladı. İstanbul-Gaziosmanpaşa İmam Hatip Lisesi'ne devam ederken değişik gazetelerde haftalık yazılar ve tercümeler kaleme almaya başladı. Aynı zamanda kürsü hatipliğine devam etti. Öğrencilik yıllarında Milli Türk Talebe Birliği ve Akıncılar Teşkilatı'nda aktif görevler üstlendi.

İmam hatip lisesinin ardından Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde bir dönem eğitim gördükten sonra Mekke Ümmü›l-Kura Üniversitesi'ne geçiş yaptı. Burada Usul-u Fıkıh bölümünü bitirdi. Mekke'de bulunduğu süre içerisinde hadis hocalarından özel dersler ve icazetler aldı. Suriyeli muhaddis Abdulfettah Ebu Gudde, Hindistanlı âlim Ebu'l Hasen En-Nedvi ve Osmanlı ulemasının son devir temsilcilerinden Mehmet Emin Saraç Hocaefendi, icazet aldığı hocalarından bazılarıdır.

İstanbul'a döndükten sonra sürekli içinde bulunduğu eğitim ve sivil toplum faaliyetlerine yeni bir ivme kazandırdı. Hafızlık ve din eğitimi alanında değişik kurum ve kuruluşlarda grup eğitimleri verdi. Teşkilatlanma bilinci ve sivil toplumculuk alanında özel çalışmalarda bulundu. Tercümelerin yanında özgün eserler kaleme almaya başladı. Başta Senabil Hizmet ve Kültür Vakfı olmak üzere birçok sivil toplum örgütünün kuruluşuna katıldı. Hâlen birçoğunun yönetim, denetleme ve istişare kurullarında görevleri bulunmaktadır. Son olarak da Sosyal Doku Derneği'nin kuruluşuna fikrî öncülük yaptı.

Tebliğ ve irşat faaliyetleri kapsamında çocuk ve gençlerin

eğitimi, örnek aile modeli, İslam ahlakı, teşkilat eğitimi, ümmet bilinci vb. konularda yüzlerce seminer ve konferans vermiş, hâlen vermeye devam etmektedir. Çeşitli dergilerde düzenli olarak yazıları yayınlanmaktadır.

Senabil Hizmet ve Kültür Vakfı ve Sosyal Doku Derneği'nde çalışmalarını sürdürmektedir. Evli ve dört çocuk babasıdır. Dünya Müslüman Âlimler Birliği ve Türkiye Âlimler Birliği'nin ilk üyelerinden olup sohbetleri sosyaldoku.com üzerinden yayınlanmakta, fetvameclisi.com adresinden de sorulara cevap vermektedir.

Telif Eserleri:

1) İşi Vaktinden Çok Olanlar (4 Cilt)
2) Rahmetin Kapısında
3) Mü'min Kimliğimiz
4) Edep ve Amel
5) Dinimize Hizmetin İç Sorunları
6) En Sevgiliden Uzanan Dallar (2 Cilt)
7) Ramazan Risalesi
8) Anahtar Cevaplar
9) Hani Din Hepimizindi?
10) Kıblegâh Evler
11) Baldan Tatlı Sözler
12) Medine Raporu
13) Bu Zamanın Sabrı
14) Aile Davamız
15) Geminin Neresindeyiz?
16) Mahrem Cevaplar
17) Namaz Muhasebesi
18) Hâlimizin İzahı
19) Hanımlar İçin İnciler
20) Mektubunuz Var
21) Mü'min Ev
22) Arş'ın Gölgesindeki Genç
23) Doğal Aile
24) Elbette Allahuekber
25) Mücahide Kadın
26) Bir Mektup Bir Umut (3 Cilt)
27) Hür Yürekli Genç
28) Bu Çağa Rapor

Tercüme Eserleri

1) Medine Toplumu / *Prof. Dr. Ekrem Ziya Ümeri*

2) Düzeltilmesi Gereken Kavramlar / *Muhammed Kutup*

3) Kur'an'da Resûlullah / *Prof. Dr. M. Ali Ha imi*

4) İslam İnancı / *Muhammed Kutup*

5) İslami Çalışma Metodu / *Mustafa Muhammed Tahhan*

6) Kur'an ve Sünnet'e Göre Müslüman Kadının Şahsiyeti / *Prof. Dr. M. Ali Ha imi (Heyet)*

7) İslam Fıkıh Ansiklopedisi / *Prof. Dr. Vehbe Zuhayli (Tercüme Heyet)*

8) Sosyal Bilimler Ansiklopedisi

9) Et-Tefsirul Münir / *Vehbe Zuhayli*

10) Bulûğu'l Merâm Şerhi / *Nureddin Itr (Tercüme Heyet)*

Yakın Zamanda Yayımlanacaklar

- Bu Ümmetin Genci
- Ömer Müslümanlığı
- Riyazüssalihin Kapısı
- Kur'an Herşeyimiz
- Siyasete Nübüvvet Mührü
- Sünnet Neden Garip?
- Tıbba Müslümanca Bakış

İthaf

Beraberce Allahuekber'i dava edindiğimiz,
geceleri beraberce gündüzle tirdiğimiz,
dostlarım, ihvanım, moral ve azim kaynaklarım,
sevgili reisimiz Yavuz BAYSAN,
şuabe katibat başkanımız M. Salih BEŞİR,
tecrübe membaımız Cemal YILMAZ,
kanun önünde vekilimiz Hüseyin TEPE,
murakıbımız Fahri SEVİMLİ,
Kur'an hizmetlerimizin lokomotifi
Hafız Salih EĞRİDERE,
bir bedenin organları gibi birbirine kenetlenmiş,
Yönetim Kurulu'muzun asil azaları,
şuabe karderlerini hocaları görmekle nezaket gösteren
şuabe karderlerim ve yardımcılarım,
size ve bize,
bu merhum Ümmet'in bütün mü'minlerine
Allah Teâlâ'nın nusretini diliyorum.
Bizden sonraki nesillerin dualarına vesile olmasını
temenni ettiğim bu kitapçığı
sizlere ithaf ediyorum.

Gerekçe 1

Ziyad bin Lebid anlatıyor:
-Peygamber aleyhisselam bir ey anlattı ve "Bu, ilmin kaybolacağı zaman olacak." demişti.
Ben de dedim ki:
"Ya Resûlellah, ilim nasıl kaybolabilir? Biz Kur'an okuyoruz, onu çocuklarımıza okutuyoruz!"
Buyurdu ki:
"Anası ağlayasıca Ziyad!
Seni Medine'nin en bilmişlerinden zannederdim.
Bu Yahudiler ve Hristiyanlar, Tevrat ve İncil okumuyorlar mı? Ama içindeki hiçbir şeyle amel etmiyorlar!"

(İbni Mâce, Fiten, 26/4048; Ahmed, 17473)

Gerekçe 2

Sevban'ın rivayetine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem
ş öyle buyurdular:
"Yemek yiyenlerin bir sofranın etrafında toplandığı gibi yakında milletler de sizin üzerinize çullanacaktır."
Oradakilerden biri dedi ki: "O gün biz sayısal olarak az mı olacağız?"
Ş öyle buyurdu:
"Hayır, o gün siz kalabalık olacaksınız fakat selin önündeki çör çöp gibi zayıf olacaksınız. Allah, dü manlarınızın kalbinden sizden korkma hissini alacak. Sizin kalbinize de vehn atacaktır."
Birisi: "Vehn nedir ya Resûlellah?" diye sordu.
Ş öyle buyurdu:
"Vehn, dünyaya kapılmak ve ölümden ho lanmamaktır."

(Ebu Davud, Melahim, 5/4297)

Hamdimiz Salavatımız

Rabb'im!

Kitabında okuyup anlamaya çalıştığımız azametine iman ettik.

Her şeyin yaratanı ve her şeyin tek söz sahibi olduğuna iman ettik.

Yaptığın ve yapacağın her işinde

bizim idrakimizin alamayacağı hikmetler olduğuna da iman ettik.

Yaşadığımız hayatta bize Sen'in Şeriat'ının hükümranlığını

bir hayâl olarak göstermeye çalışan bütün şeytanları reddettik.

Sen ne zaman dilersen ve nasıl dilersen o gün ve o yerde Şeriat'ın elbette hâkim olacaktır.

Elbette son söz Sen'in sözün olacaktır.

Buna iman ediyoruz.

Bizi bu imanla yaşatmanı, ruhumuzu bu imanla kabzetmeni Sen'den dileriz.

Sana layık olduğun bütün hamdlerle hamdederiz.

Hira'dan indiği günden beri bize umut yükleyen, cennetten önce soluklanmamaya bizi ikna eden, kendisi ve yanındaki sahabileri ile en fedakâr gayretleri gerçekleştiren sevgili Peygamber aleyhisselam efendimize salat ve selam ederiz.

Bizi, O'nun izini sürmeye muvaffak kılmanı niyaz ederiz.

O'na, ehlibeytine ve ashabına salat ve selamımızı kabul buyur Allah'ım!

Ön ve Son Sözümüz: Allahuekber!

Allah'ın kudret ve azametine imanda bir sorun olmadığını iddia ettiğimiz hâlde, O'nun dini için insanları yönetme yollarının artık tıkalı olduğunu vehmeden bir nesil olarak tarihe geçmekten hayâ eder olduk. Allah'a iman etmeyenlerin böyle bir varsayım peşinde olmalarını normal görebilsek de ehli imanını bunu nasıl vehmedebildiğini anlayabilir değiliz. Elimizdeki Kur'an Bedir mücahitlerinin Kur'an'ı, kıldığımız namazımız onların namazı, dua ettiğimiz Rabb'imiz aynı Rab olduğuna göre bizim, küfrün ebedî üstünlüğünü iddia eden şeytana kapılmamızın izah edilebilir bir nedeni yoktur.

Nesillerin ürkek ve kabuğuna gizlenmiş bir mantıkla yetiştirilmesi hatta böyle bir yetiştirme tarzının sanki ibadet gibi anlaşılması büyük bir çöküntüdür. Bu çöküntü o denli ilerlemiştir ki cihat gibi dinin en zirve kavramlarından birinin kullanımı bir tür yasaklanır olmuştur Müslümanlar arasında. Ya da birileri böyle istemektedir. Ne boş bir kuruntu ne utandırıcı bir zillettir bu!

Güya Müslümanlığımızın simgesi olan minarelerden yükselen ezan sesleri ve ezanın başı durumundaki "Allahuekber/Allah en büyüktür" ilanı kadar, anlamı bilinmeden ya da anlamı ile bağı koparılmış olarak kullanılan bir kavram zor bulunabilir. O büyük hakikati ilan eden ve adına müezzin denen görevlinin bile "Yarın Allah'ın dini ile hüküm verilecek bir hayat düşünebilir misin?" sorusuna ne cevap vereceği meçhuldür. "Elbette, bugün de yarın da Allah'ındır. Bütün zamanlara O hükmeder." diyemiyoruz. Alkolle ve bütün çirkinliklerle iç içe olmuş bir uygarlık oluşturan şer güçlerinin artık bir daha gitmeyeceklerine bizi

inandırmış olmaları, onların güçlü olmalarından çok bizim sinmişliğimizden kaynaklanmaktadır.

Okuduğumuz Kur'an ve örnek aldığımız Peygamber aleyhisselam efendimizin bize çizdiği yolda gördüklerimiz, şeytanın bu telkinleri ile aynı değildir. Yarınımız hakkında çok daha iyimseriz. İslam'ın yarını için çok daha mükemmel dünyalar görür gibiyiz. Bize dayatılan dünya, aşılamayacak engellerle korunmuş değildir. Hüküm Allah'ın hükmüdür. Galip olan Allah olacaktır.

Allahuekber'in her gün tepemizden aşağı ilan edilmesindeki anlamı, ona iman etmeyenler idrak edememiş olabilirler. Biz iman ediyoruz: Allah en büyüktür. En büyük olması da bir temenni değildir. En büyüklük O'nun ismidir, sıfatıdır. O'na iman edenler, böyle iman etmedikçe imanın lezzetine eremezler.

Kim ne derse desin ne yasaklanırsa yasaklansın nihai söz ve karar budur: Allahuekber!

Nureddin YILDIZ

Endişeye Gerek Yok

İnsan olarak nefes aldığımız her yerde bizi bir sıkıntının karşıladığını hissedebiliriz. Neyin peşinde isek onun varlığı da yokluğu da bir sıkıntı olmaktadır. Âdeta hayatın kendisi de varlığı da yokluğu da endişe konusu olarak hissedilebilmektedir. Nimetler, sahip olunan değerler endişe kaynağımız olarak önümüzde durmaktadır. İnsan olarak en çok özen gösterdiğimiz, bizden üreyen çocuklarımız, bizim kendilerinden neşet ettiğimiz asıllarımız bizim için endişe nedeni olabilmektedir.

Esasen endişe edecek bir durum da yoktur. Endişe, plansız ve sahipsizliğin sonucu olarak hissedilen bir durumdur. Bizim ise ne plansız bir zeminde bulunma ne de sahipsizlik gibi bir durumumuz vardır. Sahibimiz Allah'tır, bulunduğumuz yer ve hâlin planı da O'na aittir. O'nun mülkünde, O'nun kulları olarak bulunuyoruz. Bizi kendi hâlimize bırakmasının mümkün olmayacağını kitabında bize bildirmişti.

Bizi yolumuzdan alıkoymaya çalışan şeytandan, etrafımızı kuşatan bütün sıkıntılara kadar her şey Allah'ın planının sonucudur. Ne itilmiş ne de unutulmuşuz. Rızkımız gibi, gündemimiz de kaderimizin gereğidir. Bizim için yazılmışı yaşıyoruz. Kazanacaklar ve kaybedecekler listesini belirlemek için bizi bu meydanlara gönderen Rabb'imizin her yaptığı bir hikmet gereğidir. O'nun takdiri en güzel, en mükemmeldir. İman edip rahat edenler ya da iman nimetinden mahrum olup kederden kedere yürüyenler olacaktır. Asıl huzur ve rahatlık, teslim olup kurtulmaktadır. Bu teslimiyet; terini silerken, koşmaktan yükselen nabızla gösterilen bir teslimiyettir.

Sahibimiz Allah iken endişeye nasıl yer açabiliriz? Rızkımızın kefili, kaderimizin yazanı olan Rabb'imize

teslimiyetimiz bizim rengimizdir. Kaderimizi yastığımız bilip başımızı ona yaslayınca huzur dolmalıyız. Sahibimiz olarak da Allah'ı bilip itimadımızı O'na yaslamalıyız ki iman, bir iddia olmanın ötesine gidebilsin. Bunun adı yeri gelir sabır olur, yeri gelir gayret olur, yeri de gelir terlemek, yorulmak olur. Adı ne olursa olsun insan olmak, kulluk şuuru taşımak budur. Etrafımızı kuşatan, gündüz veya gece bizi bırakmayan sıkıntılara gömülüp gidemeyiz. Dertlere gömülmek de bir dert olur ve bizi yolumuzdan alıkoyabilir. Kalbi Allah'a yönelmiş bir mü'minin farkı, huzurun ve endişesiz yaşamanın adıdır.

Sıkıntılarımız bir gerçektir. Sıkıntılara gömülüp kahrolmamız mü'min insan olmanın gerçeği değildir. Allah'ın razı olduğu nesil olan ashabı kiram, fakirlik başta olmak üzere sıkıntı olarak insanın görebileceği pek çok şeyi gördüler. Aç kaldılar, açık kaldılar. Dost olması gerekenlerin eziyetlerini çektiler. Topraklarını terk etmeye mecbur oldular. Hastalığın çökerttikleri oldu. Aile içi hüzün nedenlerini önlerinde buldular. Bir insan ne ile karşılaşabilecekse bu hayatta onunla öyle veya böyle karşılaştılar. Bu, Allah'ın kendilerinden razı olduğu o neslin gerçeğidir. Bir başka gerçek de şudur: Karşılaştıkları her sıkıntı hatta işledikleri hatalar, onları biraz daha Rablerine yaklaştırdı. Kırdıkları çömlek bile onların cennette yükseldikleri bir derece olarak hanelerine yazıldı. Kulluk da budur.

Rabb'imiz bize, güllük gülistanlık bir hayat vadetmemiştir. Cennetten çıkarılıp gönderilmenin en tabii sonucu, cennet olmayan ve olamayacak olan bir hayatta yaşamaktır. Dünya cennet olamayacak ama cenneti kazandırabilecek bir yerdir. Rabb'imizin kaderi budur. Kazananlar, dünya hayatını cennete açılan bir yol yapabilenler olacaktır.

Dertleri saymak da bir derttir. "Rabb'im Allah'tır." diyen endişe edemez. Fakirlik onu ezemez. Hastalık onu eritemez. Fakir de olsa, hasta da olsa cennet gözünün önünde durdukça, gayesi Allah'ın rızası oldukça huzurludur o. Kitabımız Kur'an'ın önümüze koyduğu mübarek isimler olan Eyyub, Nuh, İbrahim, Lût aleyhisselam bunun örnekleri olarak önümüzdedirler. Allah'ın selamı onlara olsun. Hiçbiri beğenecekleri şartlarda yaşamadılar. Çileden bile zevk alacakları şartlar, onların Rablerini razı ettikleri şartlar oldu. Onlar, bizim örneklerimizdir. Şartları, renkleri, kalıpları değişmiş olsa da onların yaşadıklarını yaşayacağımız bir dünyadayız. Onların yaşadıkları dünyada onların imtihanına benzer bir imtihandayız zaten.

Endişeye gerek yok, Rabb'imiz Allah'tır. O bize yeter, ne güzel bir vekil ne güzel bir yardımcıdır O. Bir hissedebilsek bunu!

Hikmeti Görebilmek

Biz idrak edelim veya etmeyelim Allah Teâlâ'nın her işi, emir ve yasağı tam anlamıyla hikmet üzeredir. Kulların, kendilerini yaratan Rablerinin işindeki hikmeti, kendi kapasitelerince idrak etmeleri veya edememeleri Allah'a ait bir işte eksiklik nedeni olamaz. Kulların bir işteki hikmeti idrak edememeleri veya o işte gözle görülebilir bir anlamın çıkmıyor olması, o durumun kullar açısından değerlendiriliş şeklidir. Allah Teâlâ ise bir işi kullarına beğendirmek maksadı ile yaratmamaktadır. O'nun her işi kendi takdiri iledir. Kullarına düşen görev, O'ndan bildiklerine teslim olmaktır. Adı İslam olan bir dine iman edip Müslüman olan insanın kazandığı kimlik de esasen budur. Müslüman olmak, kayıtsız ve şartsız her şeye teslim olmaktır.

Bizden önceki nesiller üzerinde izlediğimiz kadim olaylar ya da elan izlemekte olduğumuz mevcut olayların önemli bir bölümü için hikmetini idrak etmekte zorlandığımız ve aklımızı teslim etmekten başka alternatif üretemediğimiz pek çok olay bulunmaktadır. Güneş ışınlarının bize ulaşması sürecine bir anlam yükleyebiliyoruz. Yaz veya kışın oluşmasını tahlil edebiliyoruz. Pek çok feza olayını da bu zaviyeden değerlendirecek bilgiye ulaştık. Bu ve benzeri bilgilere ulaşmış olmamız, Allah Teâlâ'nın mülkündeki her işi ve olayı anlamamızı gerektirmiyor. Allah Teâlâ'nın her işini en ince ayrıntılarına kadar anlayabilmiş olmak, ortada bir hikmetin bulunmasını da gereksiz hâle getirir. Rab ile kul arasındaki mesafe, meselenin iman etme/İslam olma meselesi olması, irdelemeden inanma ve kapısı açılmış kadarı ile hikmeti öğrenip yetinme mecburiyeti getirmektedir.

İmanımız şudur:

- Allah Teâlâ'nın kulları üzerindeki kaderi sabittir, nesilden nesile gelişme/değişme göstermez.

- Allah Teâlâ ne yaptı ise ve şu anda O'nun kaderi ile ne tecelli ediyorsa bu, olduğu gibi hikmettir. Kullar, bu hikmeti anlasın veya anlamasın Allah Teâlâ hikmetli olmayan bir iş yapmaz. Yeryüzünde meydana gelen bir depremden, insanlar üzerinde zulüm düzeni kuran bir zalime kadar her şey, O'nun kaderi ile olduğu sürece hikmetlidir. Kendi dini olan İslam'a iman edenlerin ezilmişlik içinde birkaç asır yaşamaları, Allah'a isyan üzerine kurulu bir sistemin ise hür ve azgın eda ile var olması da bir hikmettir.

- Allah Teâlâ'nın kulları üzerinde tecelli eden kaderi olduğu gibi adalettir. Kiminin fakir, kiminin zengin olmasında bir adalet vardır. Kiminin sağlam kiminin de sakat olmasında da adalet vardır.

Her Şeyin Vakti Var

Şu ayeti düşünerek okuyunca göreceğiz ki Allah Teâlâ, insanlar hak etmiş olsalar bile onlara azap etmekte acele etmemektedir. Yeryüzünde, içinde insanların da bulunduğu bir plan işlemektedir. Bu plan, insanların bir bölümünün hak etmesi veya istemesi ile yönlendirilecek bir plan değildir. Bu planın; insanları, cinleri ve bütün kâinatı kapsayan, bütün zamanları içine alan bir plan olması buna manidir. İnsanlar, kendi bölümlerini yaşayıp gidecekler ve plan devam edecektir. Ayeti dikkatlice okuyalım:

"Eğer insanlar iyi olanı çarçabuk istedikleri gibi kötü olanı da Allah onlar için hemen gerçekleştirseydi derhal sonları gelirdi. Bize kavuşacaklarına inanmayanları, azgınlıkları içinde bocalayıp durmak üzere kendi hâllerine bırakırız." (Yunus,11)

Ayet, iki noktayı öne çıkarmaktadır. Birinci nokta şudur:

Allah Teâlâ, insanlar hak etseler bile azabını acele bir şekilde vermemektedir. İkinci nokta da yine Allah Teâlâ bilerek, O'na asi olanları uzun bir ömür içinde yüzdürmektedir. Bu da onlar için bir tuzaktır. Onların bu şekilde nimetler içinde yüzerken asi olmaları, onların kendilerine merhamet olacak bir durumu değerlendirememelerinden başka bir şey değildir. Asıl yaratılış gayelerine dönme fırsatlarını tepmeleri onların aleyhinedir.

Kâfirlerin uzun ömürlü olması, refah düzeyi yüksek olan ve arzularını gerçekleştirebilir bir hayat yaşıyor olmaları elbette Allah Teâlâ'nın dilemesi ile gerçekleşmektedir. Allah'a iman etmiyor olmalarına rağmen Allah Teâlâ'nın onlara âdeta dilediklerini vermesi durumu ise her gün biraz daha gömüldükleri bir bataklık gibi görülmelidir. Kişisel olarak incelendiklerinde durum bu olduğu gibi, küfür ehlinin oluşturduğu sistemler/yönetimler için de söylenecek söz budur. Şehvetlerin sınırsız bir şekilde önlerine konması, nimetler arasından dilediklerini seçme gibi bir bolluk içinde bulunmaları asla onların lehine değildir. Zira Allah, mühlet veriyor ama ihmal etmiyor. İpi uzatıyor ama asla salmıyor. İman etmeyeler için "son fırsat" olarak uzatılan bu ip, mü'minler tarafından Allah'ın bir hikmeti olarak değerlendirilmedikçe imanın gereği yapılmış olmaz. Mü'minler, kendilerinin sıkıntılar içinde bocaladığı bir dünyada kâfirlerin nimetler içinde yüzmesini bir imtihan olarak görmelidirler. Bu imtihan, Bedir ve Uhud'daki imtihandan farklı değildir.

Şu anda üzerimizde bulunan sıkıntı bulutları, bizim için bir rahmete dönüşebilir. Şartlar ne olursa olsun biz, Allah'ın rızasını kazanmayı gaye edinebilir ve o gayenin de gereğini yapabilirsek kazanırız. Kazandığımız da Allah'ın rızası olur. O rızadan sonra ise kaybedeceğimiz bir şey yoktur. Üzerimizde

cereyan eden her olay, içinden çıkmakta zorlandığımız her sıkıntı bu kurala tabidir. Bedir veya Uhud'u bir meydanın adı zannedecek kadar dar düşünemeyiz. Bilakis Uhud'u evde, ticarette, siyasette ve insanın nefes aldığı her yerde görebilmeliyiz. Bu görüşümüz de bize bir pratiklik kazandırmalıdır. Mücerret bir görme/kavrama yeterli değildir. Ancak kavradığımızı uygulayabildiğimiz zaman kazanmış oluruz. Uhud, bir imtihan olduğu gibi mü'minin helal gıda bulmakta zorlanacağı bir hayat yaşaması da imtihandır. Evlatları üzerindeki emellerinin gerçekleşmesine mani olan bir yığın engelle karşılaşması ama buna rağmen evlat imtihanı ile muhatap olması bir imtihandır. Tapusuna sahip olduğu topraklarda söz sahibi olamaması da bir imtihandır.

Mü'min, imtihan için geldiği bir hayatı anlayamadığı zaman hikmetin izini kaybetmiş demektir. En büyük hikmet de bunu idrak etmek olsa gerek.

Ne Muhteşem Bir Duyuru: Allahuekber!

İnsanın onca acziyeti içinde kendisini En Büyük Olan'a bağlaması, aciz olmayı da rahmete dönüştürmektedir. Bir hiç düzeyinde iken Her Şey Olan'a bağlanmak, umutsuz iken Umudun Kaynağı'na yönelmek, fani iken Ebedî olanla beraber olmak insan için kârı hesap edilemez bir kazançtır. Ruhların bunaldığı, evrenin insana yetmez hâle geldiği, kimsenin kendi yükünü bile çekemez olduğu bir zamanda idraklerimizi yeniden En Büyük Olan'a göre ayarlamamız cahiliyeden kurtulup hidayete eren ashabın yakaladığı saadeti yakalamak olacaktır. Bu, İslam'ın üzerinden edebiyat yapmak yerine İslam'ı bizi ıslah etmek için gelmiş bir din olarak yaşamaya dönmek olacaktır.

Minarelerden defalarca yükselen ezanlardaki Allahuekber'in anlamını kavramanın bize kazandıracağı şuura her zamankinden daha fazla muhtaç bulunuyoruz. Namaza başlarken ve namaz içinde ilan ettiğimiz bu muhteşem "Allahuekber" gerçeğini, mü'min olarak yaşadığımız her alana taşıyabilme hamlemiz, bize çok farklı bir kimlik kazandıracaktır. Ceket düğmelememizden oturup kalkmamıza, dost düşman belirlememizden gelecek endişelerimize, nesil yetiştirme sıkıntılarımızdan dünyanın bizi kendine esir etmesine kadar pek çok alanda Allahuekber anlayışından fiilen uzak kalma problemimizin etkisi bulunmaktadır. Kur'an bize, "Siz en üstünsünüz." derken, biz kendimize zilleti reva görebildik. O, "Korkmayın!" dedi; biz her şeyden ve herkesten korktuk. "Allah'tan hakkıyla korkun!" dedi, biz ise o hakkı verecek şekilde O'ndan korkamadık. Çelişkiler içinde yoğrulup gidiyoruz. Bu ifadenin

zihinlerimizde yer bulması ve onun anlamını kuşanabilmemiz, bizim için tam bir dönüşüm habercisi olacaktır.

İmanımıza rağmen içinde bulunduğumuz kaos ortamı, Allahuekber'in muhtevasına daldığımız zaman kaybolacaktır. O zaman sabrı da anlamış olacağız, sebatı da. Meselenin, evlerimizin duvarlarına Esmâ-yi Hüsnâ levhası asmakla aşılamayacağını, asıl noktanın o levhadaki isimlerin idraklere nakşedilmesi olduğunu anlamış olacağız. Çaresiz beklemekle hikmet ortaya çıkıncaya kadar sabretmek arasındaki bariz fark önümüze konmuş olacaktır.

Allahuekber'i anlamanın bizim için oluşturacağı yeniliklerden biri de şehadet payesiyle bile olsa ölüme koşarak gidenlerin iç dünyalarını çözmek olacaktır. Onları görüp onlarla konuşma fırsatı bulsaydık ölüme âdeta bahçelerindeki bir hurma ağacı gibi bakanların iç âlemlerine şahit olurduk. Aynı şekilde Peygamber aleyhisselamın şahitliği ile cennetlik olan, yaptıkları işlerle yazdıkları destanların kendilerine şahitlik ettiği o insanların, günahkâr insanlar gibi boynu bükük yaşamalarındaki ve cehenneme tek başlarına girecekmiş gibi ürperen bir kalple gün geçirmelerindeki formülü de çözmüş olurduk. Büyük bir ordunun üstüne tek başına yürümekte sakınca görmeyen insanların taşıdığı şecaat dolu kalbin, sonraki nesillerde nereyi gittiğini de anlamış olurduk. Bu sayede Allahuekber'i sloganlaştırmakla özümsemek arasındaki mesafe farkı da ölçülebilecektir.

Bugün keşke çocuklarımızı Kur'an rahlesinin önüne oturttup onlara imanın şartlarını saydırmadan önce imanın ne olduğunu öğretebilse idik. İmanın şartları keşke sayılan altı madde değil de kanda dolaşan hücreler olsaydı, keşke! O zaman memur olamayanın aç kalacağı, diploması olmayanın

sefil olacağı vehminden kurtulurduk. O zaman mü'min erkekler, tesettürlü/ahlaklı mü'mine genç kızlar, hiçbir ek destek aramadan evlenme teklifi yapabilirlerdi. Tıpkı, ezber bildiği sureyi evlilik teminatı olarak kullanan adamlar gibi! Allah onlardan razı olsun.

Göklerin ve yerin tek söz sahibi, Azîz ve Hakîm olan Allah'a iman budur.

O'ndan başkasının bizim velimiz olamayacağı, tek yardım edenimizin O olduğu gerçeğine iman etmenin ve bu imana göre bir hayat düzeni kurmanın en tabii gereği budur.

Dilediği bir zaman dilimi içinde gökleri ve yeri yaratan, dilediğini dilediği gibi yapan, kendisine düşman olanları bile dileyerek yaratan ve onlara düşmanlıklarını icra edebilecekleri fırsatları veren Allah'a iman budur. O'na kulluk etmek, ibadeti yalnız O'nun için yapılır kabul etmek, her şeyden ibret alabilmek, her şeyde O'nun imzasını okuyabilmek, güneşe ve uzaya O'nun sanatı olarak bakabilmek budur.

Kimi zengin kimi fakir bir dünyada yaşamamızın O'nun planı ve iradesinin bir tecellisi olduğunu böylece anlamış olur mü'min. Mü'min; bu anlayışla rahat eder, gözüne asla bir terslik ilişmez. O'nun verdiğini kimse alamaz, vermediğini de kimse veremez. Mülk O'nundur, zengin O'dur. İnsanların hepsi sadece O'nun kulları ve mülkünün geçici bekçileridir. O; dilediğine verir, dilediğine de vermez. Verdi ise vermesi güzeldir, vermedi ise vermemesi güzeldir. Fakir, bu düşünce ile kahrolmaz; zengin de bu düşünce ile şımarmaz, azmaz.

Ne yaparsa Rabb'i, muhakkak en güzeli yapılmıştır diye düşünen mü'minin düşüncesinin temelinde bu aşı vardır: Allahuekber, en büyük Allah'tır. Bu duygular; namazı namaz, orucu oruç, haccı hac yapar. Bu duygular, seccadedeki mü'mini kâinat kadar geniş bir alanda secde etme hazzına

ulaştırır. Meydandaki mü'mini, cennette bir bahçeden diğerine yürür gibi ölümün üzerine yürütür. Malından infak eden mü'mini, alır gibi verme coşkusuna erdiren de bu duygudur. Bunun için mü'min, sevineceği bir durumla karşılaşınca mutluluğunu tekbir getirerek dillendirir. O, "Allahuekber!" diye haykırdığında kendisini göklere yükselmiş gibi hisseder.

Mü'min, korkacağı bir durumla yüz yüze gelince de tekbirle beraber onun bütün korkuları bir mum gibi erir gider önünde. Bilir ki O'nun mülkünde, O'nun koruduğuna zeval yoktur. Öldüren de yaşatan da O olduktan sonra neden ve kimden korksun mü'min? Bu tekbiri idrak etmek faizin, zinanın, insanca olmayan her şeyin yayılmamasının da teminatıdır. Kim "Allahuekber!" diyebiliyorsa o; haramlardan kaçar, helalin peşinde olur. O, cihat edebilir. İnfak edebilmek de onun işidir. Onun kalbi merhametle yüklüdür. O ümitvardır. O, cennetleri gözünde tüttürebilir. Ezan onu camiye çeker. O, şeytandan ve adamlarından korkmaz. O, medeniyetler arasında kaybolup gitmez.

Doğarken İlk Şart: "Allahuekber!"

Yüzeysel bakıldığında elbette hiçbir mü'minin, Allah'ın en büyük olduğunda tereddüdü yoktur. Mü'min insan "Allah en büyüktür!"den başka bir söz söyleyemez, başka bir teoriyi gerçek kabul edemez. İlk insandan bu yana bütün iman edenler için geçerli kural budur. Allah'ın en ağır haramlarını irtikâp edenler bile O'nun büyüklüğüne karşı itiraz sahibi değildirler. Teorik olarak O'nun büyüklüğünü kabul etmenin önünde bir engel yok gibi durmaktadır. Öte yandan Allah'ın en büyük olma gerçeğinin pratikteki yansıması ise izlenememektedir. Dünyada yaşayan bir insanın fezadaki bir gezegen hakkında "En büyük gezegenmiş." tarzında bir bilgi

sahibi olması ya da güneşin, onun yaşadığı dünyadan daha büyük olması gerçeğini itirazsız kabul ediyor olmasının onun günlük hayatına bir etkisi yoktur. A gezegeninin en büyük olması veya biraz küçük olması onun için bir şey değiştirmiyor. Ama mü'min insanın, "Allah en büyüktür!" ifadesi, O'nun en büyük olmasını kabul etme hâli böyle değildir.

Allah, en büyük ise O'nun en büyük olması mü'minin imanından ameline kadar her tavrına yansıyor olmalıdır. En büyük olan Allah'ın emirlerine itaat, yasaklarından kaçınma, o en büyüklüğün gerektirdiği şekilde olmalıdır. En büyük olan Allah'ın vaatleri ve kullarına tehdit olarak zikrettiği azabı, sıradan bir vaat veya tehdit olarak görülemez.

Allah'ın yaratan ve idare eden olması, her sözünün mutlak geçerli söz olması durumu da böyle anlaşılmalıdır. Şeytanın ya da görünen şeytan olmuş güçlerin, Allah'ın mülkünde O'na rağmen yani O izin vermediği hâlde isyan edebiliyor olmaları nasıl mümkün olur? Allah'ın en büyük olması bir temenni değil gerçeğin ta kendisidir. O'nun en büyük olması sebebiyledir ki O'na isyan edenlerin var zannettikleri güçlerini bile yaratan O'dur. Hiçbir şey O'nun mülkünde O'na karşı bir şey değildir, olamaz da. Biz böyle iman ediyoruz.

Mü'minlerin, Allah'ın dini ve Şeriat'ının geleceği hakkındaki tasavvurlarının ele alınması söz konusu olduğunda "en büyük olan Allah'ın Şeriat'ı" için ne düşündükleri, ona nasıl bir gelecek tahayyül ettikleri önem arz etmektedir. Yaşadığı günün akşamını iman ettiği Şeriat'ı açısından müjdeli bir gün kabul edebilmek, yarın doğacak güneşi iman ettiği dinin Şeriat'ı için hükümranlık günü olarak görebilmek esasen Allah'ı en büyük bilmenin gereğidir. En büyük olan Allah'a ait imanımız, küçük şeyler ya da küçüklerin karşısında erimiş değerler olabilir mi?

Mü'minlerin, Allahuekber'e karşı itirazları olmayacağı muhakkaktır ama o hakikatin gerçekleşmesi için bizzat Allah'ın şart olarak önlerine koşmuş olduğu cihat pratiğinde sıkıntıları olabilir. Mevcut durumdaki aşamadığımız engelimiz de budur. Bizzat Allah Teâlâ, mü'minlere indirdiği dininin hükümranlığını, mü'minlerin cihadın bütün kademelerini gerçekleştirmelerine bağlamıştır. Bunu dini sahiplenmek olarak da adlandırabiliriz. (Muhammed, 7; Âl-i İmran,160) Allah'ın kâfirlere karşı mü'minlere yardım etmesini bekleyenler, o yardımın temel şartı olan cihadı nereye oturttuklarını incelemek durumundadırlar. Bütün yönleri ile bir namaz gibi eda edilmiş cihat, Allah'ın kapılarının yardım için açıldığı anlamına gelmektedir. Önce, cihadın ne olduğundan nasıl eda edileceğine kadar bir cihat ilmihâli oluşturabilirsek kendimize iş kolaylığı ve hedef berraklığı sağlamış olacağız.

Dolu Dolu Cihat

1- İslam, Allah'ın koyduğu kuralları yaşamanın adıdır. Allah ne emretti ise kul ona teslim olur, kayıtsız şartsız emredileni yapar. Bu da onun İslam'a girmiş bir Müslüman olduğunu gösterir. Hangi emri hangi dereceden emretmiş ise Allah, kul o emrediliş derecesine ve kendi becerme kudretine göre emri yerine getirir. Bunun adı Müslümanlıktır. Müslüman olarak yaşamayı belirleyen bu emirlerden biri de cihat emridir.

Allah Teâlâ, kendisine iman ettiğini iddia eden kullarından O'nun uğrunda cihat etmelerini istemiştir. Bu nedenle cihat ibadeti, bir gönüllülük işi değildir. Sivil topluma veya İslam Devleti'ne yüklenilince diğerlerinin muaf olabileceği bir görev olarak görülemez cihat. Allah'a iman eden herkes namaz, oruç, hac ve diğer ibadetlerden herhangi biri gibi cihat ibadetinden de mesul olduğunu bilmek durumundadır.

Ezanın onu namaza çağırdığını anlayan, Kur'an'ın Allah'ın dinine hizmete yani cihada çağıran davetini de anlamalıdır. İslam budur, böyledir, böyle yaşanmıştır.

İslam'ın batılın karşısında erimeden kıyamete kadar devam etmesi için, ona iman edenlerin Müslüman olmanın izzetini hissedebilecekleri bir ortam için cihat şarttır. Kur'an böyle emrettiği gibi akıl da bunu gösterir.

2- Cihat, ilke olarak farz bir ibadettir. Bu farz olma derecesi namazın farz olması ile aynıdır. Namazın önemini anlamamız için kullandığımız "farz" kavramı neyi gösteriyorsa cihat için kullanılan "farz" kavramı da aynı şeyi gösterir. Şu kadar ki pratikte, "farz-ı ayın ve farz-ı kifaye" olarak iki bölüme ayrılan farzların arasında cihat, kimi zaman aynî bir farz kimi zaman da kifaî bir farz olabilir. Cihat, aynî bir farz olduğu zaman minareden okunan ezan kime hitap etti ise cihat da ona hitap etmiştir. Kifaî olduğunda da cihat, sadece ilgilisine farz olan bir ibadettir.

Dinin müdafaası, ordusuna devredildiğinde yeterlilik düzeyinde ise cihat bütün mü'minlere değil dinin ordusundaki görevlilere farz olmuştur. Eğer dinin müdafaası, evlerinde oturan kadınlardan çocuklara kadar herkesin desteği ile ancak sağlanabiliyorsa bu durumda da cihat, herkesin sorumlu olduğu aynî bir farz durumuna gelmiş demektir. Şunu da düşünmeyi ihmal etmemeliyiz: Cihat, bir ordu ile icra edilecek bir ibadet olabileceği gibi dille, bedenle, kalemle, malla veya başka bir vesile ile de icra edilebilir bir konumda ise yukarıdaki ölçü bu durumda, cihat hangi alanda yapılacaksa o alandaki dağılıma ve gerekliliğe göre yapılacak demektir.

3- Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdular ki: "Malınızla, canınızla ve dilinizle müşriklerle cihat edin." (Ebu Davud, Cihat 18/2504) Hadisi şerif cihadı mal, can ve dille

yapılmak üzere farklı alanlara taşımaktadır. Asıl olan şudur: Nerede nefes alıyorsa insan, oradaki o nefesin Allah'ın razı olacağı şekilde alınıp verilmesi gerekmektedir. Mü'min insan, bir yandan kendi nefeslerinin diğer yandan da nefes alan diğer insanların nefeslerinin nasıl alınıp verildiğinden mesul olduğunu bilecektir. Bunun anlamı da cihattır.

Yeryüzü, Allah'ın mülküdür. O'nun mülkünde de O'nun kurallarının icra edilmesi gerekmektedir. Cihat, bu gerekliliğin tahakkuk etmesi için uğraşmaktır. Bu uğraşma, nerede nefes alınıyorsa orada olacaktır. Nefes almak neyi gerektiriyorsa o gereken, cihat olarak yapılması gerekendir. Bu, meydanlarda kâfirlerle vuruşmak da olabilir, bir çocuğun imanını kurtarmak da olabilir.

Meydanlardaki cihat kadar, meydanlara gidecek mücahitlerin nefis terbiyesi görmeleri de bir cihat olacaktır. O kadar ki nefsine hâkimiyette sorun yaşayan bir mü'minin nefsi ile yapacağı cihat, yer yer meydanda yapacağı bir nafile ya da kifaî farzdan daha önemli ve etkili olabilir.

İlim adamı yetiştirmek, Kur'an ve hayatın anlaşılmasına katkıda bulunacak ilmî çalışmalarda bulunmak da bir cihattır. Bunlardan herhangi biri ne zaman, nerede ve nasıl gerekiyorsa cihat orada, o şekilde demektir. Bu da kıyamete kadar bütün renkleriyle cihadın devam edeceğini göstermektedir.

Bu, bizim cihat anlayışımızdır. Bununla Rabb'imize kavuşmak isteriz. Dolu dolu bir cihat yaşamaya muvaffak olduğumuzda, yeryüzünde Allah'ın hâkimiyetine doğru hızla yol alınacak demektir. Temennimiz budur. Bu temennimizin gerçekleşmesi için yapmamız gerekenler de bir tür cihattır. Cihat ümmetiyiz. Cihadı konuşur, onu gerçekleştiririz. Yürürken de eğlenirken de cihat üzereyiz.

Söz Veren Allah'tır

Şu üç hakikati temel kurallarımız arasına kaydetmeliyiz:

a- Allah'ın mü'min kullarına yardımı, onları dünya hayatında yalnız bırakmadığı gerçeği Kur'an ayetleriyle sabittir. Tartışılması mümkün olmayan gerçeklerden biridir bu. "Şüphesiz ki peygamberlerimize ve iman edenlere, dünya hayatında ve şahitlerin şahitlik edecekleri günde yardım ederiz." (Mü'min, 51)

Allah'ın yardım sözü gayet açıktır; bu hususta bir tefsire veya ek bir bilgiye ihtiyaç yoktur. Bu yardımın fiilî örneği de ashabı kiram üzerinde gerçekleşmiştir.

b- Allah'ın yardımı, peygamberlerinin şahsına değil yüklendikleri görevlerine karşılık olarak yapılmıştır. Ayetteki "iman edenler" ifadesi bunu göstermektedir. Buna göre de kendilerini peygamberlerin davası ile görevli kabul edenlerin tamamı bu yardım vaadine dâhildir.

c- Allah'ın rahmet kapısı asla kapalı değildir. Dünya hayatı var oldukça o kapı açık kalacaktır. Allah Teâlâ'nın ilk nesil olan ashabı kirama vadettiği ne varsa bütün nesiller için geçerlidir. Kur'an ayeti bu hususta gayet açık ve nettir:

"(İslam dinine girme hususunda) öne geçen ilk muhacirler ve ensar ile onlara güzellikle tabi olanlar var ya işte, Allah onlardan razı olmuştur; onlar da Allah'tan razı olmuşlardır. Allah onlara içinde ebedî kalacakları, zemininden ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. İşte, bu büyük kurtuluştur." (Tevbe, 100)

İslam nimeti ile ilk defa müşerref olan nesil, Kur'an ayetleri ile taltif edilirken onlara güzellikle uyanlara da aynı vaatlerde bulunulmaktadır. Buna göre, Allah'ın yardımı ve cennet vaadi açısından ilk nesille son nesil arasında bir fark yoktur. Yeter

ki nesiller arasındaki benzerlik aynı olsun.

Bugün yaşadığımız hayatın akışı içinde başımıza gelen en ağır musibetlerden biri, Allah'ın yardımından umutsuz oluşumuzdur. Bunun en derin nedeni, akidemizdeki saflığın zarar görmüş olmasıdır şüphesiz. Kur'an ayetlerini sıradan bir kitap gibi okumanın neticesi budur. Allah ile konuşur gibi okuyanla okumak için okuyan arasında muhakkak bir fark olacaktır. Dünyevileşip her şeyi dünya hayatına endeksleyerek yaşama hastalığı da bunun ikinci nedeni olmuştur.

Yardım edeceğini vadeden Allah'ın sözünü ne kadar gerçek görebildiğimizi iyi düşünmeliyiz. Elimizdeki sebeplere itimadımız arttıkça Allah'ın vaadine itimadımız azalmaktadır. Elimizdeki nimetler bizi, nimetlerin sahibi olan Allah'a yaklaştırması gerekirken aksi oluşmakta ve nimetler yüzünden nimetlerin sahibini unutmaktayız. Şehvetlere meylimiz, bizi kuşatan şeytan donanımına karşı zafiyetimiz, kaybetme nedenlerimizden olmaktadır.

Bir başka enteresanlık da şudur: Maddi sebepler yüzünden manevi dayanaklarımızı ihmal ederken esasen maddi sebeplerde de güçlü olamadık. Netice olarak da ne dünyamız elimizde kaldı ne de ahiret emelimiz güçlü oldu. Her iki tarafı da zararla karşılamış olduk. İmanımız dünyanın da elimizde olmasını, onu Allah'ın iradesine doğru yönlendirmemizi emretmektedir. Ahiretin dünyaya ezdirildiği bir anlayış da doğru değildir aksi de. Dünyanın, mü'minlerin elinde olması iman davalarının aksamaması için şarttır. Mekke, onca azametine rağmen iman edenlerin elinde olmayınca kıble olma şartlarını oluşturamamıştı. Yesrib, bu şartları oluşturunca Mekke'nin de kapılarının açılma nedeni oldu. Biz bunun adını, "dünyayı kullanmak ama ona kullanılmamak" koyabiliriz.

Bu Ümmet Görevli Bir Ümmettir

Bu Ümmet'in görevini icra etmesi yani insanlık için çıkarılmış hayırlı bir ümmet olması ancak Allah'ın yardımı ile yerine getirilebilecek bir görevdir. Şeytanın ve yandaşlarının direnişi karşısında mü'minlerin tek başına iş görmeleri mümkün değildir. Şeytana direnme ve engelleme gücü veren Allah Teâlâ olduğuna göre şeytanın karşısında cihat edecek, Allah'ın sözünü en üstün ve tek söz hâline getirecek mü'min nesillere de yardım etmesi yine O'nun kanunları gereğidir. O yardım ederse mü'minler iş becerebilirler. Mü'minlerin taşıdıkları yükün ağırlığı çok büyüktür. Bütün insanlığın yükünü taşımak ancak Allah'ın yardımı ile kaldırılabilir nitelikte bir görevdir.

Bizim burada anlamamız ya da çözmemiz gereken sorun şudur: Allah Teâlâ, yardımını sıradan her kuluna mı yapıyor yoksa yardımın bir şartı ve ön hazırlığı var mıdır? Elbette hemen takdir edilir ki sıradan bir yardım yoktur, olamaz da. Öyle bir yardım olacak olsaydı dünya hayatının imtihan için seçilmesine gerek olmazdı. Ashabı kiram; yardım gören, yardımı gözleri ile izleyen bir nesil oldukları hâlde yola çıktıklarında hemen yardım görmediler. Allah'ın yardım vaadi, ayet ayet indikten seneler sonra Bedir yardımı geldi. O yardımdan önce onlar, bin bir çileye maruz kaldılar ve sabrettiler. Hicrete zorlandılar, her şeylerini terk ettiler. Allah için ne verilmesi gerekiyorsa tereddüt göstermeden verdiler. Geçirdikleri imtihan yıllarının ardından yardım geldi.

Şartlar

Evet, dava Allah'ın davasıdır. Din Allah'ın dinidir. Mü'minler ise Allah'ın dinine hizmet etmek için seçilmiş kullardır. Bu seçilmişliklerinin hakkını vermeleri ya da

verememeleri, imtihan sonucu olarak karşılarına çıkacaktır.

İmanın gerçek bir iman olması, muhtevasının doldurulmuş olması, Allah'a O'nu görüyor gibi kulluk edebilme şuuru, gerçek bir tevekkül, dünyaya karşı zahit davranabilmek yardımı hak etmenin ön şartlarıdır. Bir başka şart da imanın salih amellerle beslenmesidir. Salih amel kavramının gerektirdiği bütün ameller, fertler ve toplum olarak sahiplenilmelidir.

Bir başka şart da dinin bir bütün olarak alınmasıdır. Tekkeye veya camiye daraltılmış bir din ya da camisi ihmal edilmiş bir din, Allah'ın yardımını celbedemez. Dini indiği gibi bir bütün olarak almak gerekiyor. Elbette her insanın, her toplumun dinin tamamını kaldırma kapasitesi olmayabilir ama idrak, dinin tamamını kuşatan bir idrak olmalıdır.

Zaman ve mekân uygulamayı etkileyebilir ama imanı ve emeli etkilememelidir. Bu bütünlüğe, farzların ve Sünnetlerin ihmal edilmemesi açısından da sayısal olarak bir bütünlük olması açısından da bakabiliriz. Bir başka bakış zaviyesi de şudur: Allah'ın yardımını hak edecek bir nesilde, evle cami arasında bir çelişki izlenmemesi gerekiyor. Camide kulluk kıvamının yakalandığını düşünülürken evlerde "kulluk standartları" dışına taşıldığında mü'min kıvamı açısından bir eksiklik söz konusu olacaktır. Bu da yardımın gelmesine manidir. Bunlar gerçekleştiğinde Allah'ın yardımı haktır, bir vaattir. Yardım sözü de Allah'ın sözüdür. "Ama bizim uğrumuzda cihat edenleri elbette kendi yollarımıza eriştireceğiz. Hiç şüphe yok ki Allah, iyi davrananlarla beraberdir." (Ankebût, 69)

Ayet, Allah'ın yardımını Allah'ın yolunda cihat edenlere yönlendirmektedir. Cihat ise meydanlarda savaşmanın ötesinde, içinde savaşın da bulunduğu Allah yolundaki bütün gayretleri ihtiva eden bir kavramdır. Tekrar te'kit etmek

gerekirse şeytan bize tamamını yapamadığımız işlerden el çektirmeden biz, işerin tamamına talip olup yapabildiğimiz kadarına sarılma yolunu tercih etmeliyiz. Kurtarıcı metot budur.

Bu anlamın içini doldurması için sarih başlıklar hâlinde Allah'ın yardımının kime olacağını vurgulayabiliriz:

a- Allah'ın hükümleri uygulanmalıdır. Namaz bir hükümdür, hırsızın Kur'an'da takdir edilen cezası da bir hükümdür. Zekât da bir hükümdür zekât dışında infak etmek de bir hükümdür. Kur'an ve Sünnet'in emrettiği her şeyin yapılması ve yasakladıklarının da terk edilmesi, hüküm olarak genel bir kuralın adıdır.

b- Allah'ın zalimlere yardımı yoktur. Yardım bekleyen zulmetmeyecektir. Bu zulüm, kırbaçlamak olarak anlaşılabileceği gibi eşlerin birlerine zulmetmesi olarak da anlaşılabilir. Kadın erkeğe, erkek kadına eş olarak zulmetmeyecektir. Çocuklar ebeveynlerinden zulüm görmeyeceklerdir. Ebeveynler de çocuklarından zulüm görmeyecektir. İşçi de zulüm görmeyecektir mal sahibi de.

c- Mü'minler, emri bilmaruf ve nehyi anilmünker yapacaklardır. İyiliği emreden, kötülüğü alıkoyan bir ümmet Allah'ın yardımına hak kazanır.

d- Ümmetin birliği olacaktır. Ashabı kiramın, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin mübarek naaşını bırakıp önce siyasi lideri seçmeye gitmelerinin, onu gerçekleştirince de naaşla ilgilenmelerinin iyi düşünülmesi gerekiyor. Bir halifenin arkasında toplanmanın dışında hiçbir alternatif, bu Ümmet'in aynı safları kullandığını ispat edebileceği bir çare değildir. Hilafeti dava edinmek şarttır.

e- Bu Ümmet, içine kapanık bir ümmet olamaz. Bütün insanlık bu Ümmet'in projesinde bulunmalıdır.

f- Sabreden ve sebat edenlere Allah'ın yardımı vardır.

Zamanı kendi menfaatlerine göre sınırlayanlar, Allah'ın kaderini anlayamamışlardır. Zaman bize göre değil Allah'a göre işlemektedir. O da ne zamanı takdir buyurdu ise yardım da o zaman gereklidir. Nuh aleyhisselam için bu zaman bin seneye yakın bir zamandı. İbrahim aleyhisselam için o kadar uzun olmadı. Peygamber aleyhisselam efendimiz için ise yirmi yıl oldu. Zamanı takdir eden ancak onu yaratandır. Kullar, kendilerine göre bir zamanlama yapamazlar, yapsalar da bu boş bir beklentinin ötesine gidemez.

g- Allah'ın imtihanını Ebu Cehil'le sınırlı görmek yanlıştır. Ebu Cehil bir imtihandır elbette ama nimetler de imtihandır. Çocuk da imtihandır. Sıhhat de imtihandır. Belalarla nimetleri aynı gözle görmek gerekiyor. Hiçbiri hesapsız değildir, boşuna değildir.

Allah'ın, mü'min kullarına yardım vaadi haktır. Mü'minlerin, yardımın geleceği zamanı kollamaları ve yardım görecek mü'minler olmayı irdelemeleri gerekmektedir.

Kur'an, Allah'ın kanununu koymuştur: "Allah vaadinden asla dönmez." Bu ayet, Hacc suresinin 47. ayetidir. Hacc suresinin o ayetleri ise Allah'ın dinini yalanlayanları tehdit eden ayetlerden oluşmaktadır. Biz, Allah'ın vaadinin hak oluşunu içimize sindirirken bu ayet, gözümüzü aydınlatan bir ışık olmaktadır. Ayeti topluca görebiliriz:

"Onlar senden, azabın çabuk gelmesini istiyorlar. Allah vaadinden asla dönmez. Muhakkak ki Rabb'inin nezdinde bir gün, sizin saymakta olduklarınızdan bin yıl gibidir."

Dikkat edilirse ayet, Allah'ın vaadinden dönmeyeceğini beyan ettikten sonra O'nun katında bir günün insanların hesabıyla bin yıl gibi bir rakama karşılık olduğunu vurgulamaktadır. Buradan hareket edildiğinde mü'minlerin kendi beşerî rakamları ile hesap yapmaları durumunda, Allah'ın hesabını anlamakta zorluk çekecekleri ortaya

çıkmaktadır. Ashabı kiramda olduğu gibi, işi Allah'a havale edip çalışmak esastır. Bunu yapabilenler kazananlar olacaktır.

Allah'ın vaadi olan şeyi mü'minlerin takdir edememesinin nedeni Rûm suresinin altıncı ve yedinci ayetinde gösterilmektedir. "Allah vaadinden caymaz fakat insanların çoğu bilmezler. Onlar, dünya hayatının görünen yüzünü bilirler. Ahiretten ise onlar tamamen gafildirler."

Allah'ın kullarına zafer vadetmesini anlayamamak ya da o vaadin tahakkuk sürecini takdir edememek, hayatı dünya yaşantısından ibaret zannetmekten kaynaklanmaktadır. Dünya hayatı derinleştikçe ahiretten uzaklaşıldığı gibi Allah'ı ve kitabını idrak de zorlaşmaktadır. Bir kere daha akidenin ve akideyi özümsemenin önemi anlaşılmış olmaktadır.

"Öyleyse Bir İşi Bitirince Diğerine Koyul!"

Hayatını Allah'a teslim eden bir mü'min için boş vakit olmamalıdır. Dinlenmeyi bile ibadetleştirebilen mü'min, kendisine vadedileni bekler. Gününü değerlendiremeyen, yapabileceğinin altındaki işlerle vakit öldüren kişi zarardadır. İnsan zararda iken geleceğine dair müjdeyi hissetmekten aciz kalır. Bugünkü neslin, Allah'ın mü'min kullarına vadetmiş olduğu iyi bir gelecek müjdesini hissedememesinde bu eksiklik yatmaktadır. Kim, Allah'ın kendisine ihsan ettiği kapasite oranında çalışıyorsa o, tıpkı sahabi neslinde olduğu gibi ölümün kendisi olan şehadete bile koşarak gider. Onun için çekilmez bir hayattan söz edilemez. Mesele budur.

Akıbet

Akıbet, Allah'tan korkarak yaşayanlarındır. Sonunda onlar güleceklerdir. Musa aleyhisselam, kavmine bunu müjdeledi.

Karûn kıssasını anlatan ayetler de bu ifade ile bitmektedir. Şunu da unutmamak gerekiyor:

Akıbet, sadece sonunda cennete varmanın adı değildir. Dünya hayatında razı olunacak bir sonuca ulaşmanın adı akıbettir. O da Allah'tan korkmayı esas alanların hakkıdır. Onlar, Allah'ın vaadini iliklerine kadar hissederler. Kim Allah'ın sözünü anlıyorsa kazanan o olacaktır:

"Allah'tan yardım isteyin ve sabredin.

Şüphesiz ki yeryüzü Allah'ındır.

Kullarından dilediğini ona vâris kılar.

Akıbet, (Allah'tan korkup günahtan) sakınanlarındır." (A'raf, 128)

Şu Ayetler Ne Diyor?

Kitabımız Kur'an'a iman ediyoruz elhamdülillah. Kimsenin imanını da tartışma konusu yapamayız. Kim iman ettiğini beyan ediyorsa onu mü'min kabul ederiz. İmanının ayrıntıları ise onunla Rabb'i arasındadır.[1]

Kur'an'a iman etme iddiamızı tartışmayacağımızı te'kit ettikten sonra, Kur'an'ın bize yönelttiği ayetleri ile olan ilişkimizi tartışmamızda sakınca olmayacağını da belirtmeliyiz. İman ettiğimiz ve Kitab'ımız dediğimiz Kur'an'ın ayetlerini nasıl algılıyoruz? Bu sorunun cevabı, yarınımız kadar bugünü nasıl ele alacağımızın ya da nasıl ele aldığımızın göstergesi olacaktır. Kur'an ayetlerini namazı emreden, cennet ve cehennemden söz eden cümleler olarak görüyorsak biz henüz Kur'an'a vâkıf olamadık demektir. Eğer Kur'an ayetlerini, hayatı yorumlama kaynağımız olarak görebiliyorsak bu da iyi bir yolda olduğumuzun işareti olacaktır. Okuduğumuz veya dinlediğimiz ayetler, "kalplerimizin ürpermesi" için yeterli olmalıdır. Kur'an ayetlerinin "Korkmayın!" dediği yerde korkmamak, "Bekleyin!" dediği yerde beklemek ona iman etmemizin pratiğidir. Bu noktaya gelmemiş imanın pratiğinden söz etmek muhaldir.

Bugün dünya üzerindeki mü'min neslin durumu ile imandan uzak neslin kıyaslaması yapıldığında mü'min olmayanların mü'min olanları yok durumuna getirdiği, tam anlamıyla bir küfür tahakkümü bulunduğu gözlenecektir.

En büyük olan Allah'a iman edenlerin büyüklükle ilgisiz olmaları, kendi elleriyle ürettiklerini vehmettikleri teknolojilerine yaslananların ise kelimenin tam anlamıyla ellerindekini ilahlaştırdıklarını söylememiz mümkündür.

Âdeta en üsttekilerle en alttakilerin karşılaştırması vardır önümüzde. Bu manzarada büyüyenlerin ya da dünyayı bu manzaradan ibaret zannedenlerin, yarın ayağa kalkacağı söylenen İslam'ı duymak bile istemediklerini görüyoruz. Sırf bu küçüklüğü benimseme ve öbürlerini abartma hastalığından dolayı Allah'ın yeryüzündeki hükümlerinin tatbiki demek olan Şeriat'ı ancak tarih kitaplarında bulunabilecek bir yoklukta görenler olmaktadır. İman iddiası olmayanların böyle bir nazariyeye kapılmalarını makul görebiliriz ama Kur'an gibi bir kitaba iman ettikten sonra da ellerindeki teknoloji nedeniyle küfür ehlinin yüzeysel üstünlüklerinin bir daha gitmeyeceğini düşünenler için makul bir neden bulmak çok zor olmaktadır. Hayatı günübirlik görme hastalığından başka bir şey olmayan bu düşünce esasen Allah'ın kudretinin yetersizliği, kullarına bir imtihan gereği verdiği akıl ile üretilmiş teknolojinin intişarı önünde kendi yarattığı kullarının çaresiz kalması gibi imanla yüzde yüz tenakuz içinde olan bir sürü evhamdan başka bir şey değildir bu düşünceler. Şu kitabımız Kur'an'a mü'min gözüyle bakıp onu mü'min beyniyle düşünebilsek pek çok olmazın en kolay olabileceklerden olduğunu idrak edeceğiz.

Âl-i İmran suresinin 196-198. ayetlerini bu bakış açısı ile ele almaya çalışalım.

"Kâfirlerin refah içinde diyar diyar dolaşmaları sakın seni aldatmasın. (Onların bu refahı) az bir yararlanmadır. Sonra onların barınağı cehennemdir. Ne kötü bir yataktır orası. Fakat Rablerine karşı gelmekten sakınanlar için, Allah katından bir konaklama yeri olarak içinde ebedî kalacakları, içinden ırmaklar akan cennetler vardır. Allah katında olan şeyler iyiler için daha hayırlıdır."

Bu ayetler çok açık bir görüntüyü ve sonucu bildirmektedir:

a- Evet, kâfirler imrenilebilecek bir refah içindedirler. Bu

ayetin indiği zamandaki mü'mine de kıyamete kadar yaşayacak bütün mü'minlere de bu, beyan edilmektedir. Anlaşılıyor ki küfür ehli için genel yaşam tarzı refah düzeyi yüksek olmaktır. Bugün, teknoloji ile elde ettiklerini vehmettiğimiz o yüksek refah düzeyi, ayetin indiği zaman teknolojiye dayanmayan bir refah yüksekliği şeklinde idi. Mesele, onların yaşadıkları refah düzeyi yüksek hayatın neye dayandığı üzerine kurulmamalıdır. Ortada Allah'ın mü'min kullarına bildirdiği bir gerçek vardır. O gerçek de şudur: [2]

Küfür ehli, müreffeh bir hayat yaşamaktadır ve yaşayacaktır da. Ama bu yaşam "Az bir yararlanmadır." Buradaki "az bir yararlanma" hükmünü veren ise Allah Teâlâ'dır. Bize göre "Onlar asırlardan beri keyif sürüyorlar." şeklinde bir hayâl baskı yaparken Allah Teâlâ bu konu hakkında "az bir yararlanma"dan söz etmektedir. Eğer hayat, dünya hayatı üzerine kurulu ise insan da dünya ile sınırlı bir hayattan başka bir şeyi idrakine sığdıramıyorsa elbette kâfirlerin yaşadığı hayat "az bir yararlanma" değildir. Ortada, sonu olan bir dünya ile sonsuz bir ahiret varsa -ki mü'min, böyle inanmak durumundadır- asırlar sürse bile dünyanın bütünü azıcıktır. Hatta mantıken azıcık bile değildir, sonsuzun yanında sonu olanın matematiksel bir değeri olmamalıdır.

Kasas suresinin 60-61. ayetleri, bizi böyle bir muhakemeye davet eden sorular içermektedir. Kur'an gözlüğü ile bakan bir mü'minin düşünce tarzını göstermesi bakımından bu iki ayet iyi düşünülmelidir:

"Size verilen şeyler, dünya hayatının geçim vasıtası ve süsüdür. Allah katında olanlar ise daha hayırlı ve daha kalıcıdır.

Hâlâ buna aklınız ermeyecek mi?

Şu hâlde, kendisine güzel bir vaatte bulunduğumuz kimse -

ki ona mutlaka kavuşacaktır-, dünya hayatının geçici menfaat ve zevkini yaşattığımız sonra kıyamet gününde (azap için) huzurumuza getirilenler arasında bulunan kimse gibi midir?"

Ashabı kiram ile aramızdaki idrak farkı belki de bu iki ayette kendini göstermektedir. Dünyayı sol ayakları ile tepen o mübarek neslin heyecanını bu ve benzeri ayetlerden aldıklarını söyleyebiliriz. Teknolojiyi kullanmakla onu ilahlaştırmak arasındaki ayırıcı çizgi bu olsa gerektir.

b- Nimet çokluğu veya yokluğu iyiliğin ya da kötülüğün göstergesi değildir. Ne nimeti çok olan iyidir ne de nimetlerden mahrum bırakılan kötüdür.

"Kendilerine bol bol verdiğimiz mal ve evlatla onların iyiliğine koştuğumuzu mu sanıyorlar? Hayır, onlar farkına varmıyorlar!" (Mü'minûn, 55-56)

"Derken onlar kendilerine hatırlatılanı unuttuklarında (önce) üzerlerine her şeyin kapılarını açtık. Sonra kendilerine verilenle sevinip şımardıkları sırada onları ansızın yakaladık da bir anda tüm ümitlerini kaybedip yıkıldılar." (En'am,44)

Âl-i İmran suresinin 178-179. ayetleri tam bir ders niteliğindedir. Defalarca okuyarak, üzerinde tefekkür ederek durumumuzu, durumlarını ve yarınları anlamaya çalışabiliriz:

"Kâfirler, kendilerine vermiş olduğumuz mühletin, sakın kendileri için hayırlı olduğunu sanmasınlar! Biz onlara ancak günahları artsın diye mühlet veriyoruz. Onlar için alçaltıcı bir azap vardır. Allah, pisi temizden ayırıncaya kadar mü'minleri içinde bulunduğunuz şu durumda bırakacak değildir. Allah size gaybı bildirecek de değildir. Fakat Allah, peygamberlerinden dilediğini seçer (gaybı ona bildirir). O hâlde Allah'a ve peygamberlerine iman edin. Eğer iman eder ve Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız sizin için büyük bir mükâfat vardır."

Herhâlde ayette geçen "Allah size gaybı bildirecek de değildir." hükmü, bu konuda şifre bilgi durumundadır. Biz gözümüzle görerek, süreci izleyerek ikna olmak istiyoruz. Allah Teâlâ ise kendi katındaki bilgileri bize aktarmayacağını, Peygamber aleyhisselamı tasdik ederek ve Kur'an üzerinden yol alarak hakikate ulaşmamızı murat etmektedir. İman da budur zaten. Bu tarz bir anlayışla "Allahuekber" diye yükselen ses en ulu sestir. Mü'minler, Allah'ın takdir buyurduğu ve yürümekte olan planı masa üzerinde görüp inceleme isteğini ortaya koyamazlar. Böyle bir istek, teknolojiyi ilahlaştıran anlayışın arzusudur ancak. Mü'min, Rabb'ine teslim olmuş ve O'nun yolunda kaderin her cilvesine razı olan insandır. Allahuekber'in huzurunda teslim olmak budur.

"Onların malları ve çocukları seni imrendirmesin. Çünkü Allah bunlarla ancak dünya hayatında onların azaplarını çoğaltmayı ve onların kâfir olarak canlarının çıkmasını istiyor." (Tevbe, 55)

c- Mü'minlerin, dünya yaşantısı üzerinden bir değerlendirme yapmaları anlamsızdır. Ebedî olan ahiret için çalışıp hesabı, fani olan dünya üzerinden yürütmek ne kadar anlamlı bir tutum olur?

"Kâfirler ateşe sunuldukları gün, (onlara şöyle denir:) 'Dünyadaki hayatınızda güzelliklerinizi bitirdiniz, onların zevkini sürdünüz. Bugün ise yeryüzünde haksız yere büyüklük taslamanızdan ve yoldan çıkmanızdan dolayı, alçaltıcı bir azapla cezalandırılacaksınız.'" (Ahkaf, 20)

Kitabımızı anlamalıyız. İmanımız bunu gerektiriyor. Oyunun görüntüsüne kapılmadan akıbetini idrak etmek bizim işimiz olmalıdır. İman farkı budur.

İman İddiamızın İçi

Nahl suresinin doksan yedinci ayetine dikkat edelim:

"Erkek veya kadın, mü'min olarak kim salih amel işlerse onu mutlaka güzel bir hayat ile yaşatırız. Ve mükâfatlarını, elbette yapmakta olduklarının en güzeli ile veririz."

Ayet, gayet açık bir şekilde iki şeyi vurguladıktan sonra iyi bir hayattan ve mükâfattan söz etmektedir. Bu iki şey de salih amel ve o salih amelin dayandığı imandır. İman olmadan hiçbir şey var sayılmayacağı gibi salih amelle yol alınmadıkça da mesafe katetmenin mümkün olamayacağı anlaşılmaktadır. Bugün, yeryüzü Müslümanları olarak "güzel bir hayattan" yoksun olduğumuz ortadadır. O kadar yoksun bir ortam ve zamandayız ki minarelerimizin ilan ettiği Allahuekber (En büyük Allah'tır.) hakikatini içimize sindirmekte zorlanıyoruz. Mükemmel bir iman ve o imanın içini dolduran salih amellerin garanti edilemediği şartlarda Allah'ın kullarına "güzel bir hayat" ihsan etmesi neye dayanılarak beklenmektedir? Böyle bir beklenti ne kadar gerçekçidir? Kaldı ki ortada bekleyip de bulamadığımız sadece şu fani dünyadaki "güzel bir hayat" da değildir. Ahiretteki mükâfat da beklenilen gibi olmama tehlikesi taşımaktadır.

Bu çizgi üzerinden ayeti tekrar okuyabiliriz:

"Erkek veya kadın, mü'min olarak kim salih amel işlerse onu mutlaka güzel bir hayat ile yaşatırız. Ve mükâfatlarını, elbette yapmakta olduklarının en güzeli ile veririz."

Bu ayetin bir öncesindeki ayete dikkat edelim:

"Sizin yanınızdaki (dünya malı) tükenir, Allah katındakiler ise bâkidir. Elbette sabırlı davrananlara yapmakta olduklarının en güzeliyle mükâfatlarını vereceğiz."

Burada vurgulanan şeyler ise sırasıyla Allah'ın yanındakilerin kalıcı, bizim elimizdekilerin geçici olduğu ve sabredenlerin yaptıkları en güzel şeye göre mükâfat görecekleridir. Bunun sonrasında da imana dayalı bir ameli

salih şartı getiren ayet gelmiştir. Ayetlere tersten bakıldığında bile önümüzü aydınlatan ve bize çıkış yolunu gösteren önemli ipuçları ile karşılaşıyoruz.

İki önceki ayeti de ele alabiliriz:

"Allah'a verdiğiniz sözü az bir karşılığa değişmeyin. Eğer bilirseniz şüphesiz Allah katında olan sizin için daha hayırlıdır."

"Sözünü değiştirmek"le kastedilen şeyin, mü'min olmanın yani Allah'a iman etmenin gereğini ihmal edecek pozisyonda olmak şeklinde anlaşılmasında bir sakınca yoktur. Bu da ancak Allah katındakinin daha hayırlı olduğunda tereddüdü olanın düşeceği bir noktadır. Allah'ın katındakinin daha hayırlı olacağına tereddütle bakmanın neticesi, onun karşılığı gibi duran dünya hayatını daha hayırlı görmüyor olsa bile ona meyletme, dünyevileşme temayülü gösterme durumudur.

Bu üç ayetin muhtevasını yukarıdan aşağıya şu şekilde yorumlamamız mümkündür. Bu yorumlamanın sonucunda da neden bu durumda olduğumuz ya da en büyük olan Allah'ın kulları olarak hangi boşlukları doldurmamız gerekeceğini anlayabiliriz:

- Mü'min veya mü'minler, Allah'a verdikleri sözü unutmamalıdırlar. Bu söz, O'na teslim olmaktır. O teslimiyetin gereği olarak da O'nun Şeriat'ını eksen aldıkları bir hayat yaşamalarıdır. Mü'min, elinde olabilecek en büyük imkân olan dünyanın bütününün bile Allah'ın katındakine göre bir hiç olacağını bilerek iş yapar. Dünyayı bir geçit ve eğlence olarak görür, ahireti de ebedî yurdu olarak bilir. Bu bilgisini de hayat tarzı olarak yansıtır bütün tavırlarına.

- Böyle bir gayenin peşinde olanlar ancak sabır ağırlıklı bir hayat yaşamaları durumunda bu seviyeye erebilirler. Sabır ise Allah'a giden yoldaki bütün engellere karşı direnebiliyor olmanın adıdır. Allah'ın iyi bir kulu olmanın engeli fakirlik

olduğunda fakirliğe karşı, şehvet olduğunda şehvete karşı, zulüm olduğunda da zulme karşı sabrın içini doldurabilenler yol alabilirler. Ancak sabredenler çileli bir yolun yolcusu olmayı hak etmiş sayılacaklardır. Bütün çeşitleri ve gerekleri ile sabrı kuşananlar, önlerinde peygamberlerin yürüdüğü bir yolda başları dik yürüyeceklerdir. Sonuç olarak da en güzel amelleri ile ödüllendirilecekleri cennetlerde olacaklardır.

- Bu seviyenin yakalanması, imanın yerine oturduğunu ve imanın gereği olarak da salih amellerle donanmış bir hayat yaşandığını gösterir.

- Salih amellerle donanmış iman sahibi mü'minler için ise Allah'ın vaadi, güzel bir hayat ve o hayatın ardından bir cennet ihsanıdır.

Beklentilerimizi bu sistem üzerinden işlettiğimizde nerelerde eksiklik bıraktığımız da anlaşılmış olur. Meseleyi sadece İslam düşmanlarının planları üzerine yıkıp kendimizi aklamanın anlamı da bu iddianın oturabileceği bir zemin de yoktur. Böylesi bir düşünce, baştan savmanın adı olabilir.

Salih Amelin Boyutu

Kur'an'ımızda "iman edenler ve salih amel işleyenler" deyimi defalarca geçmektedir. İman ve salih amel arasında bir ayrım yapılmadığı/yapılmaması gerektiği bundan çok açık bir şekilde anlaşılmaktadır. İman olmadan bir işin "iyi" olmasının mümkün olmayacağına karar vereceğimiz gibi salih amel olmadan da imanın içinin boş kalacağına da karar verebiliriz. Bakara suresinin 177. ayeti bu hakikati te'kit etmektedir:

"İyilik, yüzlerinizi doğu ve batı tarafına çevirmeniz değildir. Asıl iyilik, o kimsenin yaptığıdır ki o; Allah'a, ahiret gününe, meleklere, kitaplara, peygamberlere inanır. (Allah'ın rızasını gözeterek) yakınlara, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışlara,

dilenenlere ve kölelere sevdiği maldan harcar, namaz kılar, zekât verir. Anlaşma yaptığı zaman sözlerini yerine getirir. Sıkıntı, hastalık ve savaş zamanlarında sabreder. İşte, doğru olanlar bu vasıfları taşıyanlardır. Müttakîler ancak onlardır!"

Enfal suresinin 2 ve 3. ayetini de bu mantıkla okuyabiliriz:

"Mü'minler ancak, Allah anıldığı zaman yürekleri titreyen, kendilerine Allah'ın ayetleri okunduğunda imanlarını artıran ve yalnız Rablerine dayanıp güvenen kimselerdir. Onlar namazlarını dosdoğru kılan ve kendilerine rızık olarak verdiğimizden (Allah yolunda) harcayan kimselerdir."

Bu üç ayet ele alındığında ayetlerin, iman ve imanın gereği olan bir salih amel beraberliğini nasıl öne çıkardığı anlaşılacaktır. İyi olmayı bir yöne yönelmiş olmakla sınırlamayı kabul etmeyerek başlıyor ayet. İyilik için yapılması gerekenler vardır. Bunlar da kişinin iç yapısıyla onayladığı yani iman ettiğini söylediği iman esasları yanında dış organlarla yerine getirilebilen işlerden oluşmaktadır. Allah'a, meleklere, peygamberlere inanmak, sevilen maldan Allah için verebilmek, namaz kılmak, zekât vermek, verilen sözde durmak, sabretmek, Allah'ın ayetleri karşısında titrer durumda olmak ve bu durumun iman artmasına sebep olması, Allah'a tevekkül, namazın hakkını vermek, Allah yolunda infak etmek...

Ayetlerde sayılan şeylerde, imanla beraber bizim sıradan işler olarak görebildiğimiz yakınlara, yetimlere, yolda kalmışlara destek olma gibi işlerin nasıl "iyilik" karakterini haiz olmanın şartı olarak öne çıkarıldığına dikkat etmeliyiz. Bundan anlaşılıyor ki mü'min olmanın gerekleri sadece iman esaslarını kabul etmekle sınırlı değildir. Allah'ın yardımı da mü'min kulları üzerinde tecelli edeceğine göre yeryüzünde Allahuekber'in gözle izlenebilir durumda olduğunu yaşamak isteyenler bu düzeyde bir iman sahibi olmaya mecburdurlar.

Mü'minûn suresinin 1 ve 10. ayetleri arasında da bu hakikati açık bir şekilde görmek mümkündür. Enbiya suresinin 94. ayeti net bir hüküm koymaktadır:

"Şu hâlde kim mü'min olarak bir salih amel işlerse çalışması asla inkâr edilmez."

Yapıp ettiklerimizin ancak iman ile beraber olduğunda yapılmış bir iyilik durumunda olacağı hükmü bu ayetten de anlaşılmaktadır.

İmanın Şubeleri

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin meşhur hadisi şerifini, imanın ne olduğu ve mü'min şahsiyetimizle ortaya koyduğumuz eylemlerimizin ne anlama geldiği açısından bir kere daha ele alabiliriz:

"İman, yetmiş küsur (veya altmış küsur) şubedir. Bu şubelerin en üstünü Lailaheillellah'tır. En düşüğü, yoldan bir sıkıntı vericiyi kaldırmaktır. Hayâ da imanın şubelerindendir." (Müslim, İman, 11/153)

Şöyle bir kural koysak yanılmış olmayız:

• Elindeki tespihle "Lailaheillellah" diyen bir mü'min, imanının gereklerinden birini yapmaktadır.

• Yolda yürürken, insanlara veya araçlara zarar verecek bir kırık cam parçasını kaldırıp kenara alan mü'min, imanının gereklerinden biri yapmaktadır.

• İnsan olarak duyulması, konuşulması çirkin olan bir işle karşılaştığında yüzü kızaran mü'min, imanının gereklerinden biri üzerinedir.

Bu üç tespit de hadisin muhtevasının bize öğrettiği şeylerden oluşmaktadır. Biz buradan imanımızın kalpte gizlenmiş bir değer olmanın ötesinde yüzü kızartabilen, sosyal hayatımıza şekil veren bir değer de olabileceğini çıkarıyoruz. Yeryüzünde mü'min bir neslin varlığı, bu bakış

açısı ile de izlenebilmelidir. İman, bu geniş yelpazede hareket edebilmelidir. Esasen İslam'ı camilere daraltıp mabet dini hâline getirenlerle savaşırken mü'minler olarak biz, imanımızı kalpteki hislerimize daraltıp bize yapılana benzer bir hata üzerinden din yaşamaya çalışmış oluyoruz. Hâlbuki yaptığımız her iş, bizim için mü'min olmanın gereği olarak yaptığımız iş durumunda olmalıydı. Namazımızdan ecir kazandığımız gibi bir tebessümden de ecir kazanmalıydık. Camimize giderken camide olmaktan umduklarımızı, evimizle cami arasındaki yoldan bir kırık cam parçasını kaldırmaktan da ummalı idik. İman sahibi olduktan sonra yapılan her iş, bir sevap kaynağı durumundadır.

İki Şart

Şu var ki mü'min, Allah içi ve Allah'ın dinine uygun olarak yaptığı işlerden dolayı ecir kazanmaktadır. Bizim hoş görüyor olmamız ya da insanların beğenisi bir sevap nedeni olamaz. İki şart gayet önemlidir. Birincisi, yapılan iş Allah için yapılıyor olacak; asla riya ve gösteriş karışmayacak. İkincisi de yapılan işin kendisi İslam'ın Şeriat'ına uygun yapılmış olacak. Bu iki şart yerine getirildikten sonra camilerle yatak odaları, medrese koridorları ile yollar aynı şekilde kazanç kaynağı durumuna gelir mü'min için.

Önümüzde Gördüklerimiz

Bizden önceki nesillerin yaşadığı tahammülü zor sıkıntılar, iç ve dış zorluklar bizim kulaklarımıza kurşun gibi dökülmüştür âdeta. Ne Cezayir'deki Müslüman kardeşlerimize Fransızların yaptığı zulmü bir gün unutabiliriz ne de Ümmet'imizin başına kasırga gibi çöken Moğol istilasını unutabiliriz. Dünkü Müslümanlar, bugün unutulamayacak musibetlerle karşılaştılar; onların

sabredenleri oldu, ayağı kayıp gidenleri oldu. Şehitleri var, gazileri var. Şehirleri yıkıldı, kültürleri imha edildi. Asırlarca süren Haçlı güruhunun ardından ya da afet gibi gelip geçen Moğol istilasından sonra ne İslam ne de Müslüman kalmaması gerekiyordu. Tarihin kaydedebildikleri bile böyle bir düşünceye kaymaya yeterli bir nedendir.

Bugün ise İslam, bütün zamanlarından daha fazla büyük bir kitlenin dinidir. Yeryüzünün tamamına yakınında başta namaz olmak üzere İslam ve onun değerleri vardır. İslam, Haçlıların planladığı gibi imha olmak bir yana, bugünkü Haçlıların ürktüğü bir güç durumundadır. Yok olmamıştır, dünkü kasırgalar köklerini sallayamamıştır.

Bugünkü nesil olarak gözlerimizle görüp izlediğimiz musibetlerimiz, dünkülerin yaşadıklarından daha farklı değildir. Farklı malzemelerle aynı hedefe doğru yürüyen bir küfür cephesinin karşısında, Allah'a iman etmekten başka bir kabahati olmayan Müslümanlar olarak yok edilme planlarının ortasında bir hayat yaşıyoruz. Dünkü orduların bir benzeri bugün de vardır. Onlar da Bağdat'ı kan gölüne çevirmektedirler. O ordulara ilave olarak bir de bu asrın getirdiği kablo üzerinden saldıran fitne-fesat orduları vardır. Onlar da Bağdat'tan Mekke'ye kadar her yeri istila etmek için hazır kıta durumundadırlar.

Dün var olan, bugün de eksik olmayan bir başka musibet de Müslümanların içinde onları eriten mekân ve makam sahiplerinin varlığıdır. Dün de bugün de bir afet olarak onlar da izlenmektedirler.[3]

Müslümanları dün etkisi altına alan afetler, bugünkü Tevhid Nesli'nin varlığını engelleyememiştir. Bugünkü afetler de hacmi ve kapsama alanı ne denli büyük olursa olsun, yarın yeryüzünde büyük bir Tevhid Nesli'nin varlığını engelleyemeyecektir. Hiçbir kış şartının baharı

engelleyemeyeceği kadar tabii bir hakikattir bu. Bu hakikatin Kur'an ve Sünnet'ten önceki belgesi de tarihin kendisidir. Küfrün dün yapamadığını ne bugün ne de yarın yapması mümkün olacaktır. Tarih de önümüzdedir bugünkü gerçekler de. Büyük bir tarihin içinden bir aylık takvimi esas alarak tarihin bütününe hükmedemeyiz. İnsanlık kadar köklü bir tarihin akışı içinde dünkü ve bugünkü Haçlılar da Moğollar da bütün oluşturabilecek hacimde olamazlar. Olayları kendi hayatları ve kültürleri ile sınırlı görenler açısından aşılamaz bir sorun, umutsuz bir gelecekten söz edilebilir. Kendilerini dinlerinin bir parçası görenler için ise durum böyle değildir. Dinin çıkışı, dünü, bugünü ve yarını çıplak gözle izlenecek kadar ortadadır. Din, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin Refîk-i A'lâ'ya yükselmesinden itibaren defalarca bir tür "mezarı kazılma" badirelerini atlatmıştır. Hiçbirinde mezara giren olmamıştır. Bilakis mezar kazanlar, genelde kazdıkları mezara -uzun vadede de olsa- girmişlerdir. Bütün bunların şahidi, İslam'ın mevcut gücüdür.

Güneş mi Batıyor, Güneşe Ters mi Düşüyoruz?

Tarihimizin herhangi bir döneminde meydana gelen ve bizim için ağır sonuçları olan bir olayın ardından sonra İslam'ın eridiği ya da gerilediği şeklindeki bir değerlendirme, sadece akşam gurubunu seyredip "Eyvah, güneş gitti!" diye hayıflananın durumuna benzer. Hiçbir akşam gurubu, güneşin yokluğu değildir. Güneşe göre insanların bulunduğu coğrafyanın kesiştiği konumun yorumudur gurup. Güneş batar ama sönmez! Şu mıntıkadan izlenemezken, o mıntıkadan biraz ötedeki coğrafyayı aydınlatmaya devam etmektedir o. Kaybolan, eriyen güneş değildir. Güneş, güneş olmaya devam eder; onun ışığını arayanlara göre aydınlananlar veya aydınlanamayanlar vardır. Güneşin

yokluğu söz konusu değildir.

Aynı şey İslam için de geçerlidir. Tarih bunun açık örnekleri ile doludur. Allah'ın mülkünde ve O'nun iradesi ile tecelli eden her şey, en sonunda Allahuekber'i ilan etmek içindir. Kulların aceleciliğinin, kaderi değiştirmesi mümkün değildir.

Endülüs'te İslam'ın güneşinin battığı doğrudur. Bir başka daha doğru da şudur: Avrupa'nın bir ucunda İslam'ın devleti tarihe itilirken, yine Avrupa'nın öbür ucunda da Avrupa'nın içlerine kadar yayılacak ve tesis ettiği minarelerinde hâlâ ezan okumaya devam edecek olan bir İslam Devleti kurulmuştur. Endülüs'te ezanları susturanlar, sevinmeye fırsat bulamadılar. Daha canlı ve genç bir devlet, aynı günlerde dinlerine ait kalelerden biri olan Bizans'ı ellerinden aldı. Kurtuba'da ezanlar susmadan Kostantiniye'de ezanlar yükseldi. Küfür, sevinmeye hiçbir zaman fırsat bulamadı. Sekiz asırlık Endülüs gitti ise Endülüsler üretecek muhteşem bir İstanbul çıktı karşılarına. Sevinmeleri bir yana endişeleri, uykularını kaçırdı. İşte bu, güneşin akşam vakti batışının başka taraftan bir doğuş olduğu hakikatinin tezahürüdür.

Başka bir örnek de Hindistan örneğidir. Moğollar, Bağdat'ı bir sel gibi silip süpürdükleri zaman küfür yine sevinmeye fırsat bulamadı. Onlar zafer sarhoşluğunu henüz atmadan Allah, Hindistan'a İslam güneşini doğurdu. Büyük bir İslam medeniyeti, asırlar sürecek bir meşale olarak aynı günlerde meydana çıktı.

"Mezra kurudu!" demeye fırsat kalmadan Allah'ın fidanları yeşerdi.

Küfür, sarıklı ulemayı darağacında idam ederken Kur'an öğretecek, ezan sesini yükseltecek muallimleri imha ettiğini zannedecekti ki yine sevinci kursağında kaldı. Allah, insanlık yaşadıkça büyük bir ders olarak okunup konuşulacak bir başka mucize yarattı. Kur'an'ı ve ehlini imha etmeye

yeltenenleri Kur'an'a hizmet ettirdi. Hilafet Devleti olan Osmanlı'dan daha yaygın ve daha planlı bir Kur'an eğitimi yaptırdı onlara. İnsanlık bir kere daha Allah'ın dilemesi durumunda Firavun'a, rüyalarına giren katilini büyüttürdü. Hem de bunu onun muhteşemleştirilmiş sarayında yaptı ki O'nun En Büyük olduğu ve En Büyüklüğünü dilediği zaman dilediği gibi takdir edeceğini herkes anlasın. Zira Allah Teâlâ, büyük değildir, O En Büyük'tür. Kâinat, yaratıldığı günden beri dağı ile taşı ile "Allahuekber!" diye haykırır bunun için. En büyük kanun budur. Sonunda gerçekleşecek olan da budur. Bu filmin sonu böyle bitecektir. Bunu herkes bilmelidir. Yeter ki insanlar, galibiyeti/zaferi savaşta yenmek olarak daraltmasınlar. Asıl galibiyet, düşmanının eline kendi ipini verip dolaşmasına, istediğini yapabiliyor gibi görünmesine ruhsat verecek güçte olmaktır.

Bu Ümmet, insanlığı idaresi altında tutmakla yetinecek bir programla gelmemiştir. Bu Ümmet, insanlık kadar iç hayatı da şekillendirmek için çıkarılmış bir ümmettir. Küfür ordularını dizginlemek kadar nefisleri de dizginlemeye emreden bir program üzerinde yürür ümmet. Bunun için de meydanlarda zafer kazanmak her şey sayılmaz onun için. Meydanlarda ve yüreklerde zafer kazanmaya kilitlenmiş bir ümmet için meydanlarda yenilmiş gibi olmak asla yok olmak değildir. Onun meydanlardaki yenilmişliği bile bir eğitim ve var olma nedeni olarak durur önünde. Bedir ile Uhud arasındaki irtibat da budur. İkisinde de netice Allah'ın hükmünün ve planının tecelli etmesidir. Uhud gibi bir sonuçtan sonra bile "en üstün olma" idraki buna denmektedir. Üzerimizde estirilen hezimet fırtınaları, bizi ezilmişliğe inandırma çabaları geçici bir hastalığın ötesine gidemeyecektir. Allah, kendisine iman eden mü'min kullarını mahcup etmeyecek ve iman en üstün olacaktır.[4]

Bu Ayet Bizim İçin

"Gevşemeyin, hüzünlenmeyin. Eğer (gerçekten) iman etmiş kimseler iseniz üstün olan sizlersiniz." (Âl-i İmran, 139)

Mü'min, Allah'a dayanmış insandır; O'nun kaderinin tecelli ettiğini bildiği olayların içinde yüzer. Asla kendisini yalnız bilmez. Şeytanı ve onun destekçilerini de ayakta tutanın Allah olduğuna iman eder. Böyle olunca da gördüğü hiçbir şey onu davasından alıkoymaz, o etkilenip kenara çekilen biri durumuna düşmez . İman ehlidir o. İmanın gereği de budur. Elbette iman gerçek bir iman ise!

Bunun bir başka anlamı da şudur:

Allah, "Gevşemeyin, üzülmeyin." diyorsa şeytan da "Bırakın, yıkılın, dağılın, ağlayın." diyecektir.

Mü'min bunu bilir, bu tuzağı tanır.

Bu Ayet Bizim İçin

"Yeryüzünde gezin dolaşın da (Allah'ın ayetlerini) yalan sayanların akıbeti ne olmuş, görün!" (Âl-i İmran, 137)

Hiçbir şey ilk ve yeni değil bu dünyada. Bizden önce mü'minler de vardı kâfirler de. Allah'ın kanunları ilk insandan beri devam ediyor. Dün olup bitenlerin bilgileri elimizdedir. Onlardan ibret almak zorundayız. Küfrün hilelerini de Allah'ın kudretini de müşahede etmeyi bilmemiz gerekir. Gezdiğimiz yerlerde bunu görebilmeliyiz, bunun için geziyor olmalıyız.

Önümüzde Duruyor

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdular ki:

"Allah'ın, bu dinde sakladığı fidanları vardır; onları kulluğunda kullanır." (İbni Mâce, Mukaddime, 8; Ahmed, 17787)

Bizim, mezramızın kuruduğunu zannettiğimiz herhangi bir zamanda Allah'ın sakladığı fidanları muhakkak vardır. On dört asırlık tarihimiz bunun muazzam örnekleriyle doludur.

Küfür, Allah'ın nûrunu söndürme zevkini hiçbir zaman yaşayamamıştır, ebediyen de yaşayamayacaktır. Allah en büyüktür, en büyüklüğün gereği olarak küfrün meydanda cirit atmasını galibiyet-mağlubiyet olarak görme yerine en büyüğün, bir hiç durumundakileri salması olarak görmek gerekmektedir. Kalplere huzur veren, yarınları teminat altında görmeyi sağlayan hakikat budur. Hiçbir ırkın, cemaatin, devletin veya gücün İslam adına kaybolması diye bir şey yoktur, olamaz da. Allah'ın her gün için bir fidanı muhakkak vardır. Kullarının bu hakikati bilmemelerinin değiştirebileceği bir sonuç yoktur.

Önümüzde Duruyor

Allah Teâlâ buyurdu ki:

"Allah'tan gelen gerçekleri örtbas edenler, insanları Allah yolundan alıkoymak için mallarını nasıl da harcıyorlar ve daha da harcayacaklar. Ta ki bu harcamaları kendileri için yürek acısı olacak ve sonra da yenilmiş olacaklar." (Enfal, 36)

Kâfirlerin, iman davasını engellemek için büyük servetler harcamaları, gizil bir iş değildir. Onlar harcayacaklar. Onların var olma sebepleri, imanın önünde barikat oluşturmalarıdır. Onlar ne yaparsa yapsın söz, Allah'ın sözüdür. Galip olacak olan Allah'tır. Mağlubiyet onların kesin kaderidir.

Yakın Gelecek

Müslümanların yaşadığı coğrafyaya ve Müslümanların geneline bakıldığında, dağınıklığı ve kendi içinde bile dik duramayışı ile İslam toplumunun iyi bir durumda olmadığına hükmedilebilir. Ekonomiden siyasete kadar pek çok alanda genel görüntü bu tespiti doğrulayacak niteliktedir. Bu durum İslam toplumunda yaşayanların, İslam'a düşmanlığı bulunan Batı'ya ve Batı kültürüne sempati ile bakanların üzerinde de izlenebilir bir gerçektir. Kök olarak İslam köklerinden geldiği hâlde dallarında Batı'ya ait değerlerin meyve verdiği bir aile yaşantısı, şehirleşmeden ticarete kadar insanın izlendiği her yerde görülebilir.

Batı kültürü nüfuz ederken, bir asır önce orduları ile nüfuz etmek istemiş ama muvaffak olamamıştı. Şimdiki nüfuzu ise kültürü ile gerçekleşmiş ve bunda da muvaffak olmuştur. Siyaset olarak çoğulculuk, demokrasi, liberalizm, insan hakları, dinî azınlıklar ve kadın hakları konuları içlerindeki doğru ifadelere rağmen onların sesini yankılatmaktadır. Kadının evi dışındaki işlere çekilmesi ile sonuçlanan ve onu erkeklerle aynı pazarı paylaşmaya mecbur kılan açılım da Batı kültürünün pratik etiklerinden biridir. Mukaddesâta dair ne varsa onu kâh sanat kâh hürriyet adına yok tutun ve bu yolda bütün teknik donanımlarını seferber eden medyası ile de bu kültürü izlemek mümkündür. Dünya insanlarını, genelde Batı kültünün özelde de ABD insanının fotokopisi yapmayı amaç edinen bu batılılaştırma dalgası her alanda Müslüman insanı etkisi altında tutmaktadır.

Sınırsız oranda iki farklı tarafta bulunan bu iki kutbun geleceği üzerine tahmin yürütmeye kalkanlar, Batı kültürünün İslam toplumunu sonunda yutacağını vehmetmiş

olabilirler. Müslümanlar arasında da bu durumla uyumluluk havasında bir hayatı tercih edenler olabilir. Bu uyumluluk içinde dinden kendisine kaynak oluşturan, şartları normalleştirme gerekçeleri ihdas edenler de olabilir. Ortadaki durum şudur: Bizden olmayan bir kültür, bizi yutmak istemektedir. Bunu isterken de bizi tamamen harita dışına itmeyi isteyebilecekleri gibi bizi kendilerine uyumlu bir şekle soktuktan sonra da içlerinde eritmiş olmayı düşünebilirler. Her iki durumda da Müslümanlar olarak biz, biz olmamış olacağız. Bu da onların aradığı şeydir.

Gelecekle Alakalı İmanımız

Dünü, bugünü ve yarını yaratan Allah'tır. Allah ise yarattıkları üzerinde hükümrandır. O'nun dilemesi dışında hiçbir şeyin olması mümkün değildir. Bugüne kadar böyle olmuştur, bundan sonra da böyle olacaktır. Biz mü'minler olarak kendimizi, Allah'ın mülkünde, O'nun iman eden kulları olarak şu tarihten bu tarihe kadar iman etme ve imanın gereklerini yerine getirme nöbetçileri olarak görürüz. Esasen bizim varlığımız, şahsımız açısından değil iman ettiğimiz davamız açısından önem arz etmektedir.

Şahıslar olarak biz, bulunalım veya bulunmayalım iman ettiğimiz değerlerin ne durumda olduğu açısından geçmişi ve geleceği inceleriz. Şehirlerimize hâkim olan sesin ezan sesi veya başka bir ses olup olmadığı bizim için önemli bir kriterdir. Yaşamaktaki asıl gayenin Allah için bulunma olup olmadığı, her şeyi O'na adamak üzere odaklanıp odaklanılmadığı önemlidir. Bu itikat, bugün gerçekleşiyorsa imanımız açısından bugün hedefe ulaşılmış sayarız. Yarın gerçekleşecekse yarın bizim için hedef günüdür.

Bir insanın ömrü en fazla bir asır olarak tahmin edilebilir. İnsanların ömrü ise bir asır olarak tahmin edilemez. Belki

binlerce asırdır insanların bütününün ömrü. İslam, ilk insandan son insana kadarki bütün insanların teslim olma sürecinin adıdır. Bir ağaçla bir çiçeğin kendisini gösterme süreci hiçbir şekilde aynı değildir. Çiçek bir iki gün içinde bütün zarafeti ve çekiciliği ile göze çarpar. Dikenli bir çiçek de öyledir. Papatyalar bir haftada bahçeleri güzelleştirir, ayrık otları da onları sulayan olmasa da tarlaları işgal eder. Ağaçlar asla böyle değildir. Bir ağacın kendisini gösterme sürecinde belki de onlarca kere çiçekler kendini göstermiş olur. Neticede ise çiçekler açıldıkları hızla sönüp gider. Ağaçlar ise toprağa yavaşça kök salma sürecinden daha uzun bir süre varlık gösterirler. Batı'nın ve batılın kısa sürede her yerde kendini bütün çekiciliği ile gösterir durumda olmasında da bu mantık vardır.

Bugünkü takvim yaprakları üzerinden bakıldığında, dikenlisi ve dikensizi ile açmış bu çiçeklerin görüntüsü umutsuzluk nedeni olabilir. Konuyu, şahısların ömürleri ile sınırlamadan ele alabilenler için ise yıllık takvim yapraklarına yazılamayacak kadar uzun bir tarihten söz etmek gerekecektir. Yarınlar, bugüne hükmettiğini zanneden ve insanlık adına çürümenin ve çürüten teknolojinin dışında bir getirisi olmayanların düşünüp planladığı gibi olmayacaktır. Yarınlar, bugünleri ve bütün zamanları yaratan Allah'ın dilediği gibi olacaktır. Bugünkü durum da O'nun dilemesi dışında gerçekleşmiş bir durum değildir. Kullandığımız takvimlerin yıllık olması bizi endişelendirmemelidir. Evlerimizin ya da bürolarımızın duvarlarına astığımız takvimlerimiz, üç yüz altmış beş günü değil de üç yüz altmış beş yılı gösterebilseydi bizim dünle bugün arasında, bugünle yarın arasındaki kıyaslamayı yapmamız çok daha kolay olacaktı.

Hesap Allah'ın hesabı, hüküm O'nun hükmü; biz ise beşer

ölçülerinde değerlendirme yapıyoruz. Gözlerin yanıldığı, akılların anlamakta zorlandığı nokta burasıdır. Elimizdeki insani birikimden, teknolojik verilerden yola çıkarak görebildiklerimiz bizimle sınırlı şeyler olacaktır. Kur'an'ın ve Kur'an'ı tefsir eden Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin nazarından bakınca da çok daha öteleri, önümüzde akıp duran bir nehir gibi görme imkânımız olacaktır.

En Önemli Basamak

Müslümanlar olarak gelecek endişesi taşımıyoruz. Tarihin bir döneminde yaşamış ve tarih kitaplarından öğrenilen bir din olmak İslam için söz konusu değildir. İslam, geleceği açık bir dindir. O gelecekte bizim veya bizden sonraki neslin bulunup bulunmayacağı yani şu andaki kuşatılmış durumumuzun ne zamana kadar devam edeceği ile alakalı sorusunun cevabı bellidir. Biz ne zaman bu durumun ötesinde bir durumda olursak o zaman iyi durumda olacağız. R'ad suresinin 11. ayeti bu hususu çok açık bir dille beyan etmektedir: Bir millet, kendisini değiştirmedikçe Allah onları değiştirmeyecektir. İyi durumdan kötüye, kötü durumdan iyiye değişimin Allah Teâlâ tarafından uygulanmasının kuralı budur. Kullar kendilerini iyiye yöneltmeye karar verecekler, Allah Teâlâ da yaratacak. Bir hareketlilik göstermeyen mü'minlerin üzerinde Allah Teâlâ'nın, Anadolu deyimiyle "gökten inme" bir düzeltmesi olmayacaktır. R'ad suresinin bu ayeti, proje peşinde olanlar için önemli bir ipucu niteliğindedir.

Allah'ın kullarına yardımı da şansa kalmış bir yardım değildir. Sırası gelene ya da geçmiş durumuna bakılarak bazılarına yapılan bir yardımdan söz edemeyiz. Allah'ın dinine sahip çıkanlar için bir yardım mümkündür. Allah'ın yardımı olmadan hiçbir adım atılamayacağına göre

mü'minler dinlerine sahip çıkarak, kendilerini imanlarının gereklerine göre hazırlayarak Allah'ın yardımına aday olacaklardır. (Muhammed suresi 7. ayet bunu beyan etmektedir.)

Bir kere Allah'ın yardımı gelmeye başladı mı, artık küfrün yapabileceği bir şey yoktur. Allah'ın galip getirmek istediğini kim mağlup edebilir? Yeter ki kullar, sabırları ve takvaları ile bunu hak etmiş olsunlar. (Âl-i İmran, 120; Enbiya, 105)

Aradaki bir neslin kendisini, taşıdığı mü'min kimliğinin uygun görmeyeceği bir konumda tutması, yani hem mü'min hem de mü'min kavramı dışında bir yaşam tarzını belirlemiş olması o nesil için kayıptır. Allah'ın dini böyle bir nesil sebebiyle eriyip gitmez. Eriyip giden insanlar olur. Bir dönem, bir nesil gelir geçer; Allah dinini yaşayacak ve yaşatacak onurlu nesiller getirir. Bu, Allah için asla zor değildir. Maide suresinin 54 ve 56. ayetleri arasında çok açık bir ifade ile bu beyanı görebiliriz.

Çöküntünün Nedeni

İmanla beraber yerleşmiş olması gereken onurlu kimliğe rağmen içinde bulunduğumuz sıkıntılı durumun nedeni bizimle alakalıdır. İçimizden birkaç mü'minin iyi olması, sürüklenen kitlelerin açığını kapatmamaktadır. Küfür ehlinin yanlış yolda olmasının nedeni, ahireti bırakıp dünyayı istemiş olmalarıdır. İman etmek veya etmemek bu şekilde yorumlanabilir. Onlar, ahiret hayatı yerine dünyayı tercih etmiş olmaktadır. Mü'min de dünyayı değil ahireti tercih eden insandır. Bir yandan ahireti tercih ederken diğer yandan da dünyayı tercih edenler gibi yaşama tarzı açık bir çelişkidir. İddia ile uygulama arasındaki bu çelişki mü'mini Allah'ın yardımından yoksun bırakmaktadır. Tevbe suresinin 38. ayeti bu durumu, dünyaya çakılıp kalma şeklinde

açıklamaktadır. Dünyaya çakılı kalan mü'min nesiller, ne dünyayı elde edebilmişler ne de ahiret iddialarında samimiyet gösterebilmişlerdir.

Çıkış Yolu

Yakın tarihimizin nasıl olacağını belirlemek için önce bizim kendimizi toparlamamız gerekeceğine göre nereden başlayacağımızı da Kur'an ve Sünnet çizgimizden yola çıkarak belirleyebiliriz.

Ciltler dolusu kitap yazmak yerine satırlarda özetlenebilecek çalışma planımızın ana başlıkları şöyledir:

a- Biz, mü'min kimliğimizle yaptığımız işin Allah rızası için ve O'nu kastederek yani ihlas ile yapılmasında muhayyer değiliz. İmanımız bize, ihlası ve Allah korkusunu esas almayı emreder.

b- Dünyaya karşı zahit olmaya mecburuz. Bu zahitliğimiz, dünyanın elimizde bulunmaması değildir. Dünya, elimizde bulunsun ama tenezzülsüz olalım. Dünya nimetlerini, kalplerimize yerleştirdiğimiz putlar durumunda tutarken ahiret temennimiz yüzeysel kalmaktadır.

c- Cihada karşı bir alternatifimiz yoktur. Bütün çeşitleri ile cihat eden bir nesil olmaya mecburuz.

d- Sabır ve sebat en önemli silahımızdır.

e- Kutuplu bir dünyada yaşamayı benimsemeye de mecburuz. Allah Teâlâ mü'min olanlar ve olmayanlar ayrımı yaparken Allah için yaşayanların şu veya bu isimle bu ayrımı kaldırıp insanlık çatısı gibi geçerliliği uzun menzilli olmayan çatılarda şartsız bir şekilde bulunmayı kabul etmek çelişkidir. Bu çelişki varken de Allah'ın yardımı gelmeyecektir.

f- Bütün bunların yanında mutedil olmamız da gerekmektedir. İtidalli olmak şarttır. Geceyi gece gibi,

gündüzü gündüz gibi, cenazeyi cenaze, düğünü düğün olarak yapmak şiarımız olmalıdır. Bir tarafa meyledip kalmak, geleceğin iyilerinden olmanın önünde bir manidir.

Çıkış yolumuzun ihlas, züht, cihat, sabır, tarafgirlik ve itidalden geçtiğini özetle beyan edebiliriz.

Cihadımızın Mantığı

Cihat; Allah'ın adını, dinini üstün tutmaktır. Allah'a iman eden herkes de iman ettiği Rabb'inin adını üstün tutmaya, o uğurda çalışmaya mecburdur. Akıl da bunu emreder din de.

Allah'ı yüce tutma, Allah'ın dinini üstün kılma demek olan cihadın ne zaman, nasıl yapılacağı konusu da elbette değişken olacaktır. Sözün gerektiği yerde söz, elin gerektiği yerde el, silahın gerektiği yerde de silah kullanılarak cihat yapılabilir. Allah'ın adını yüceltmeye, dinini tek din yapmaya götüren her şey cihattır. Her iman eden de o cihatla yükümlüdür. Becerebilme, ehil olma ise ayrı bir husustur. Şüphesiz Allah Teâlâ, kullarına kaldıramayacakları yükleri yüklemez, cihat da kaldırılabilir kadarı ile sorumluluktur. Herkes gücü oranında yükümlü tutulacağına göre herkesin cihadı, gücü ve gücünü kullanma imkânları ile ölçülü olacaktır.

Kur'an'da Allah'ın en yoğun bir şekilde öne çıkardığı emir cihat emridir. Denebilir ki imandan sonra cihat kadar teşvik edilen ikinci bir kavram daha yoktur. Cihadı, Bedir'de kılıç kuşanmakla sınırlı olarak anlayanlar için bu yoğunluk anlamlandırılamayabilir. Ancak Bedir'i, cihadın her zaman ve her mekâna göre değişebilen renklerinden bir renk olarak görenler için bu yoğunluk ne ürkütücüdür ne de kullar için altından kalkamayacakları bir yüktür. Cihat tabiidir, gereklidir. Cihadı olmayan bir dinin, dünya sistemlerinin karşısında ayakta kalması beklenemez.

Cihat edebiliyor olalım veya olmayalım, cihadın bir mantığı vardır. Bu mantığı en azından kavramalıyız. Bu mantık kavranıyor olduktan sonra cihadı Bedir ile sınırlamaktan kurtulabiliriz. Önümüzde ve yanı başımızda bulunan onlarca

cihat alternatifini görmeden, yaşadığımız ortamı düzeltme imkânı bulamayacağımız kesindir.

Neden Cihat?

1- Cihat, sosyal bir aktivite değildir. Cihat, zamanla geliştirilmiş bir savunma sistemi olarak da görülemez. Cihadı emreden Allah Teâlâ'dır, namazı emrettiği gibi cihadı da emretmiştir. Allah, namazın muhasebesini yapacağı gibi cihadımızın da muhasebesini yapacaktır. Cihadı, Allah'ın farzlarından bir farz olarak görmedikçe kitabımız Kur'an'dan onlarca ayeti nereye koyacağımızı da bilemeyiz.

2- Türü ve adı ne olursa olsun, zamanlardan bir zaman diliminde Allah'a baş kaldırmanın, isyanın ve küfrün sindirilmesinin tek yolu cihattır. Allah'ın, kulları üzerindeki hükümranlığını yok sayabilecek fitne tohumları ancak cihat var olduğu sürece yeşerme fırsatı bulmaz. Cihadın zayıflaması, fitnenin güçlenmesi demektir. Allah'ın kanunu bu şekilde tecelli edecektir. O dilemiş olsaydı kullarını kullanmadan da düşmanlarını kahreder, "Allahuekber!" akidesine ters düşenleri kahredebilirdi. Dileyip emrettiği sistem cihat sistemidir. Bu sistem üzerinden bir yandan dinini güçlü tutarken bir yandan da iman ettiğini söyleyen kullarının imanlarını ve sadakatlerini ölçmektedir. Tam anlamıyla cihat üzerinden yürüyen bir kulluk sınavı yapılmaktadır. Allahuekber'in tahakkuk etmesi bu şekilde mümkündür. Evet, "Allahuekber!" Levh-i Mahfuz'da yazılıdır ama kulların gözü önünde izleyecekleri süreç cihat sürecidir.

3- İnsanların birbirlerini ilahlaştırma sürecine girmeden, kula kulluğun olmadığı bir dünya için Allah'ın Şeriat'ına göre kurulu bir düzenin var olması şarttır. Böyle bir düzen de ancak, onu muhafaza edenlerin elinde devam edebilir. Eğer böyle bir sistem yürütülmezse bir nedenle kendini

ilahlaştırmak isteyenler, insanları kulları gibi kullanma teşebbüsünde muhakkak bulunacaklardır. Bu kul gibi kullanma, kişiler adına veya kişilerin heva ve heveslerini yansıtan sistemleri adına oluşturulabilir. Sonuç aynıdır.

4- Yeryüzünde fesat ve tuğyanın oluşmadan engellenmesi ya da oluştuktan sonra giderilmesi de böyle bir gücün kullanılması ile mümkündür. Cihat; eğitimi yansıttığında eğitimle fesat giderilir, elle mücadeleyi yansıttığında da cihat eden mücahitlerin elleri ile giderilir.

5- Böyle bir gücün bulunmadığı ortam ve zamanlarda insanların Allah'a kulluk etmeye davet edilmelerinin de uygulanırlığı olmaz. Camilerden insanlara "Namaz kılın." denir, iş yerlerindeki patronları da "Namaza vakit ayıramazsınız." der. Allah'ın dininin kalplere hapsedilmesinin başka bir yolla engellenmesi mümkün değildir. Toprakların işgal edilmesine karşı da kalplere nüfuz edilmesine karşı da cihat kalitesinde hazırlık yapmak gerekmektedir. Kimseye zorla mü'min olması teklif edilmez ama mü'minlerin hür ve korumalı bir ortamda bulunmalarının sağlanması şart olmaktadır.

Cihat, İmanla Yürür

Kavganın adı cihat değildir. İmandan kaynaklanmayan ve imanî değerlerle sürdürülmeyen kavgalara cihat denemez. Bu çizgiden yola çıkarak Müslüman ile kâfirin kavgasının adına cihat diyemeyiz. Müslüman'ın dini için kâfirle yaptığı mücadeleye cihat deriz. Çelişkiler üzerinden yürütülen bir cihat için de cihat denemez.

Cihat eden mücahidin eli, kalemi ve dili kadar kalbi de güçlü olmalıdır. Cihadın mantığı, kâfiri ezmekten önce şeytanı ve şeytanın kullandıklarını ezmek olmalıdır. Bu nedenle ahlak sıkıntısı çeken insanın yaptığı, cihat meydanında bir cihat da

olsa buna içi doldurulmuş bir cihat diyemiyoruz. Cihat eden mü'min, dünyaya meyli olmayan insandır. Dünyayı ayağıyla itemeyenler, yaptıklarının cihat olduğunu vurgulayabilirler ama iddialarını ispat etmekte zorlanırlar.

Cihat mantığının en belirgin özelliklerinden biri yeme-içme hususunda ve dünya lezzetlerinde mübah dairesinde kalanlarda bile aşırılığa yanaşmamaktır. Müsrif bir mücahit, konuşan ama yapmayan bir mücahit, infak etmeyen cimri bir mücahit, mü'minlerin dertleri ile dertlenmeyen bir mücahit makbul mücahit değildir. Cihadın mantığı, nefis esaretinden kurtulma üzerine kuruludur. İşi ve sözüyle o mantığa ters düşenin cihat iddiası tutarlı bir iddia olamaz.

Elektronik Cihat

Cihat; bütün zamanların eylemi ve her imkânın kullanıldığı bir eylem olduğuna göre insanın elindeki her nimet veya imkân, Allah'ın dinine hizmette kullanılacak demektir. Savaşın da iletişimin de elektronik ortamlarda sürdürüldüğü bir zamanda elbette mü'minler de dinlerine hizmette o imkânlarını kullanacaklardır, kullanmalıdırlar da. Çocukların bu tür teknolojik gelişmelerle buluşturulmalarını, onların cihat üzere eğitilmeleri için fırsata dönüştürmesini bilmeliyiz. Bu, herkesin kabulleneceği bir hakikattir.

Değinilmesi gereken başka bir husus daha vardır. Teknolojinin ve elektronik gelişmelerin cihatta kullanılmasından daha önemli olan husus, bu gelişmelerin cihadımıza mani olmasını engellemektir. Teknolojiyi cihat hizmetinde kullanmamız gerekirken teknoloji ile meşguliyetimiz bizi cihattan alıkoyuyorsa düşünmemiz ve çözmemiz gereken bir sorun var demektir. Hâlbuki cihat, her şeyden önce cihat edecek olandan dünya lüksü ve meşgalesine kilitlenmemiş olmayı istemektedir.

Elle/sözle/kalemle/malla yapılacak cihadın her bir çeşidi tüketimde, emelde ve uygulamada dünyevileşmeye karşı tutkun olmamayı gerektirmektedir.

Kadın ve Cihat

Cihat mantığımızın kavgadan ayrıldığı en önemli hususlardan biri de kadınların üzerindeki cihat kurallarıdır. Kadının cihatla mükellef olmadığına ulemanın söz birliği vardır. Kadın, canını korumak zorunda olmadıkça eline silah almak zorunda değildir. Başta Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem dönemi olmak üzere sonraki nesilleri örnekliği ile bağlayabilecek bütün nesillerde uygulama böyledir. Kadınların, ikinci dereceden hizmetleri görmek için cihada katılmalarında ise bir sakınca görülmemiştir.

Asrımızda, nesillerin mü'min nesil olarak yetiştirilmelerindeki kadın katkısı dikkate alındığında bu kuralın ne denli önemli bir çizgiyi çizdiğini daha iyi anlıyoruz. Kadının, meydanlarda dövüşmekten daha zor ve daha önemli olan nesil yetiştirmeyi becermesi kadın için mühim bir cihat olarak yeterlidir. Kadının tesettürdeki ihtişamı, bilhassa genç kızların Allah'ın emirlerine uymadaki ciddiyetleri kendi başına bir cihat örneği olarak önemli bir yer tutmaktadır esasen. Özellikle kadına "evde oturmasını" emreden ayetteki incelik de bu cihat kuralını pekiştirmektedir.

Cihat Mantığının İzahı

Cihat, tarihimizin şanlı sayfalarına dair senaryolardan birinin adı değildir. Bilakis cihat, dinimizin rükünlerinden biridir. Namaz, oruç, hac kadar esaslı ve yaygındır. Cihadın şu zamanda unutulmuş ya da unutturulmaya çalışılmış olması bu gerçeği değiştirmez. Bir zamanlar Kur'an da unutturulmak

istendi de ne değişti? Şimdi unutturulur, yarın ayağa kaldırılır biiznillah.

Cihat savaştan ibaret değildir. Savaş, cihadın en küçük bölümünü temsil eder. Nefisle cihat edip haramlara kaymamak ve mübahlara batmamak cihattır. Şeytanla cihat edip onun hükümranlığını tanımamak cihattır. Malla cihat edip Allah için infak etmek, talebe okutmak, müesseseler oluşturmak en güzel cihat çeşitleridir. Kadınların, tesettürlerine sahip çıkmaları mübarek bir cihattır; tesettürü berbat etme hamlelerine karşı kendilerini ikinci defa savunmaları yine bir cihattır; çocuk yetiştirmeleri cihattır; eşleri için harama karşı siper olmaları cihattır.

Bedir ve Uhud ile sınırlı değiliz. Günümüz Uhud günü, meydanımız Bedir meydanıdır.

Laiklik Yabancıdır

Kanunlarla himaye altına alınmış olması veya Müslümanlar arasında tabi olunmuş bir süreçte kabul görmüş olması sonucu değiştirmez. Laiklik bizden değildir, içimizden geliştirilmemiştir. Gitgide yaygın bir kabul görmesi de bu sonucu değiştirmeyecektir. Yapılabilecek bir referandumda yüzde yüz gibi bir rakamla benimsenmiş olsa bile laiklik Müslüman'ın akidesi açısından yabancıdır.

Müslümanların dinlerine ilave yapma hakkı onlara verilmediği sürece laikliği veya onun yerine oturtulacak bir yabancıyı mü'min olarak kabul etmemiz mümkün değildir. "Mümkün değildir." ifadesi neyi, ne kadar anlatabiliyorsa o kadar mümkün değildir. Belli bir yasal zorunluluk, suskunluk gerektirebilir ama benimseme gerektirmez. Müslümanlar arasındaki bazı söz sahiplerinin, laikliği evire çevire işe yarar hâle getirmeleri de sonucu değiştirmez. Laiklik, sosyolojik bir kavram olarak nasıl tarif edilirse edilsin neticede onun bir sistem olarak önümüze konmasındaki maksat aynıdır. Kimse laikliği bir fantezi olarak benimsiyor değildir. Laiklik bir yaşam tarzı olarak benimsendiğinde ondan, insanları ve insanların yaşadığı ortamları kendi rengine boyaması beklenir. O renk de bizim için uygun bir renk değildir.

Laiklik, kanunlarda ya da sosyoloji kitaplarında nasıl tarif ediliyorsa edilsin şu üç sonuç, kendisinden beklenen uygulamayı özetlemektedir:

a- Laiklik, insanın asıl gayesini dünya ekseninde oluşturmaktadır. Dünyayı birinci derecede ilgilendirmeyen din ve ahlak gibi değerler, en iyi ifadeyle ikinci plana itilmektedir. İkinci planda olmak da en iyimser ifadedir. Din ve ahlak gibi faziletlerin, laikliğin gölgesinde kaldıklarında

bir suç olmaları da muhtemeldir. Dünya asıl gaye, ahiret ise ancak kafalarda yaşayabilen bir hayâldir. Bizim için ise ahiret esas, dünya suretten ibarettir.

b- Din ve dinin yakınında durması muhtemel değerler, var olacaksa da dünya idrakinin dışında kalacaktır. "Din ayrı, dünya ayrı!" anlayışı bunu gerektirmektedir. Dinden etkilenmiş bir kültür, dinin himayesinde bir ahlak ve ilimle dini bir arada bulundurmak laiklik çatısı altında kabul edilememektedir.

c- Hayatın tanzimi için bulunması gereken çatı kurum devlet, bütün müesseseleri ile dinsiz olmak zorundadır. Devleti idare edenler, içlerine hapsettikleri bir din sahibi olabilirler ama bunu açıklayamazlar. İnsanlar, devlet gibi bir kurumun öngördüğünün dışında bir yaşam tarzı benimseyemeyeceklerine göre laikliğin söz sahibi olduğu ortamlarda dinin söz sahibi olması diye bir şey yoktur.

Bu nedenle laiklik doğal bir idrak tarzı olamaz, sunidir. İnsanın dindar olmasının doğal olduğu bir yerde, insanın doğallığına ters olan bir anlayışa yabancı olacağını söylemekle sadece hakikati te'kit etmiş oluruz.

Neden Benimsemiyoruz?

Laiklik bir yozlaştırma ve dinî kimliği etkisiz kılma çabası olduğu için iki asra yakın zamandan beri mü'min nesiller üzerinde laikliğin etkin kılınma çabaları kesin sonuç vermemiştir. Laiklik hâlâ kimlik ispatına muhtaçtır. Tabii olmadığından bünye onu kabul etmemiştir. Müslüman nesillere zorla benimsetilme çabaları sonucunda laiklik, sadece İslami kimliğini beyanda sıkıntısı olanlar arasında zoraki bir şekilde kabul görmüş, onun haricinde yabancı ve bir gün gidecek bir misafir olarak kalmaya mahkûm olmuştur.

Laikliğin müdafaası olarak ileri sürülen gerekçelerden biri de laikliğin, çok dinin bulunduğu toplumlar için bir kurtarıcı gibi öne çıkarılmasıdır. Bu da İslam'ın tarihinin farklı din ve milletlerin yaşadığı dönemlerine ait onurlu birikimi kitaplardan okuyabilenler açısından makul ve kabul edilebilir bir gerekçe değildir. İslam, kendisinden olmayanları da bağrında barındırmış, onlara da huzur kaynağı olmuştur.

Batı ülkelerindeki laiklik uygulamasının pek şirin şekillerde önümüze konmasına karşı da söyleyecek sözümüz vardır. Bir kere Batı kültürünün ne kadar samimi bir laiklik benimsediğini Avrupa'nın göbeğinde defalarca izledik. Onlar, ürettikleri laiklikte sadece kendi aralarında samimi olabilmişlerdir. Son yirmi yılda dünya siyasetinin gündemindeki Müslüman kemirme operasyonları laikliğin gerçek kimliğini tanımaya yeterlidir. Uluslararası toplantılarda kullandıkları kuşatıcı sözleri, salonların dışına bile taşımayı becerememişlerdir. Laiklik kurtların dalaşmasına karşı çıkmıştır, tabii değildir. Laikler de samimi olamayacaklardır. Laikliğin gelebileceği en iyi seviye salon nezaketi seviyesidir. Salonda herkes kendisine tahsis edilen masalarda oturur, mikrofona davet edilen kişi önündeki kâğıttan okur, sözü biten alkışlanır, masasına doğru yürüyene gülücükler gösterilir, toplantı bitince herkes evine döner.

Laiklik Sıkıntıları

Dinin, hayatın misafiri olarak tutulduğu durum imanı zorlayan bir durumdur. Allah dinini, beğenildiği kadar alınsın, gerisi bırakılsın diye göndermemiştir. Bir bölümünün alındığı, gerisinin rafa konduğu durumlarda esasen din yok demektir. Müslümanların, iç âlemlerinde dine tamamen inanmakla rahatlamaları sadece bir avuntudur. İslam, bir

insanın evine ve mescidine daraltılabilecek bir din değildir ki sokaklarında ve iş yerlerinde, devlet dairelerinde yer bulamadığı toplumlarda yerleşik bir din olabilsin!

Laiklik, Müslümanlar arasında bir beyin kargaşası oluşturmaktan öteye bir sonuç getirmemiştir. Esasen dinin yerine yerleşmek isteyen bu yabancının, kendine en geniş yeri açabilmek için tarihle de oynaması gerekmiştir ve oynamıştır. Tarihi kendi menfaati doğrultusunda yeniden yazdırmaya bile yeltenmiştir. Bugün, İstanbul diye bir şehrin muhteşem bir fethin sonucu olarak Müslümanların elinde bulunmasını neredeyse arlanılacak bir hata olarak gösterme çabasındadır laiklik.

Müslüman toplumda kendine yer açmak ve açtığı yerde de sabit kalmak isteyen bu yabancı, eğitim sistemi başta olmak üzere kültürü de kendi rengine boyamaya çalışmaktadır. Bir kısım insanların, öğrencilerin başını örtmesi şeklinde anlayabildiği bu durum, ne başı örtmeden ne de alfabenin sağdan başlarken sola alınmasından ibarettir. Asıl mesele, insanların dünya ile sınırlı bir düşünceye dalıp gitmelerini temin etmektir. İnsanlığı kuşatan fikirlerin sahibi sancaktar bir nesilden, içine kapanmış ve kendi derdine düşmüş bir nesil icat etmek için bu yolu denemişlerdir. Bir nebze başarılı olduklarını da kabul edebiliriz. Siyasi bir mücadele olarak laikleştirme tarzını seçerek Müslümanlarla uğraşanlar, belli oranda başarılı olmuşlardır. Bizim açımızdan bakılınca mesele laiklik veya başka bir kavram meselesi değildir. Bu bir uzun vadede imha hareketidir. Allah'ın nûrunu söndürme arzusudur. Bu arzu ise ebediyen gerçekleşmeyecektir. Önceki arzuları kursaklarında kaldığı gibi bu da yok olup gidecektir.

Ezan okunan şehirlerde hayânın imha edildiği sokakların ve çarşıların bulunması, hayâsızlığın bir eksiklik olarak görülmemesi de bu yabancının başımıza açtığı

sıkıntılarımızdandır. Bir kıyamet alameti düzeyindeki sonuç olarak anne ile doğurduğunun yer değiştirmesi ve bunun da kanunla korunur olması başka ne ile izah edilebilir, bu suç başka kime yüklenebilir? Yine meselenin bir baş örtme veya açma meselesi olarak anlaşılmasına gelmek isteriz. Bu kadar basit bir örnek üzerinden bakıldığında bile asıl gayenin başın açılması veya örtülmesi olmadığı görülecektir. Asıl gaye beyinlerin açık alana çıkarılmasıdır. Beyinler, Kur'an'ın hükümranlığı altında iken müdahale zorlaşmaktadır. Açık alana alınmış beyinlere ise her türlü müdahale yapılabilmektedir. Eğer baş örtmek, laiklik için ciddi bir sorun kabul edilseydi katı laikliği ile bilinen Paris'te, sokaklarda başı örtülü rahibeler dolaşamazdı. Asıl sorun başların örtülmesi sorunu değildir!

Allah'a davetin camilere kilitlenmesi, camilerde de belirli konuların dışına çıkılamaması benzer bir sonuçtur. Müslümanlar, kendi dindarlıklarını korumaktan başkalarını dinlerine davet etmeye fırsat bulamamışlardır. Allah'a davet maksatlı bir-iki kalkış da anında ezilmiş ya da kendi ağızlarına uygun duruma getirilerek salınmıştır. Bu nedenle de bir zaman sonra laikliği, İslam için bir nimet olarak görmekte beis bulmayan ilim adamları bulunabilmiştir. Hele cihat yani Allah için güç kullanmaya hazır olmak, tamamen suç telakki edilmiştir. İlim adamlığı ile temayüz edenler de ne kadar cihatsız bir İslam sahneleyebilirlerse o kadar ilim adamlığını belgelemiş olacaklarından cihadı silmek için uğraşıp durmuşlardır.

Kur'an ve Sünnet'in hayat telakkisine esas olmadığı ortamlarda pek tabii olarak başta kavmiyetçilik olmak üzere İslam'ın gömdüğü cahiliye hastalıkları mezardan çıkarılmıştır. Yeniden bir kavmiyetçilik belası mü'minlerin arasında canlandırılmıştır.

Laik Taktikler

1- Nefislere hoş gelen taktikler her zaman öncelenmiştir. Haramların yok sayılabildiği bir ortam, nefis zafiyeti olanlar için bulunmaz bir fırsat olmuştur. Mal, makam ve şehvetler yem olarak kullanılmıştır.

2- "Oku!" emri ile yola çıkmış bir milletin nesilleri, düşmanlarından ilim öğrenmek için gurbetlere çıkmış; başka dinlerin adamlarından din öğrenmişlerdir.

3- Dinin en fer'î konuları, insanlar arasında hep gündem yapılmış; asıl konuların konuşulması ve yaşanması engellenmiştir. Bir Ramazan ayı gelmeye görsün, oruçlu insanlardan birinin bile karşılaşmayacağı meseleler, ciddi konular olarak günlerce başlık yapılıp asıl Ramazan imha edilmiştir. Sonunda da Ramazan, oruç ayı olmaktan çıkarılmış ve iftar ayı şekline sokulmuştur. Sadece Ramazan başlığı ile bu konuya baktığımızda bile büyük bir facia ile karşılaşırız. Bir asır sonra geri dönüp baktığımızda, Müslümanlar arasında da oruç tutmayanların ve oruçlarını konuşanlara alet olmuşların bulunduğunu görmekteyiz. Mesele sadece oruç meselesi değildir. Hemen hemen her sosyal konuda böyle bir tartışma vardır. Ailemizin en mahrem konularını bile ulu orta konuşmuşlar ve bize nasıl bir aile kurmamız gerektiğini telkin etmeye kalkışmışlardır. Bunun bir savaş tarzı olduğunu anladığımızda ise büyük bir zararın ortasına gömülmüştük. Ana gaye, dini bir bütün olarak görmeyen mevsimlik düşünceler ve yöresel etkiler altında din anlayan nesil yetiştirmekti.

4- Müslümanların ilim adamlarının yani âlimlerin, kâh dilenci kılığında kâh seviyesiz ve toplumun gerisinde kalmış tipler olarak gösterilmesi de onların üzerinden dini eritme çabasıydı. Onların üzerinden topluma hiçbir yararı olmayan ilmî konuların tartışılması başka bir tuzaktı. O tuzak da

anlaşıldığında yolun önemli bir bölümü katedilmişti ne yazık ki.

5- Bütün bunların yanında en acı veren şey ise ne yazık ki o yabancıların İslam'a ait bazı kavramları İslam'a karşı savaşta kullanmalarıdır. İtaat, bu kavramların başında gelebilir.

Köpeklerin salınıp taşların bağlanmasına benzer bir tiyatroyu yansıtan bu mücadelede şimdiki durum, faizin çıkışına karşı dinin cami duvarlarına sıkıştırılmış şekli ile önümüzdedir. Ahlakın, uğrunda can verilmesi gereken bir fazilet olması gerekirken ahlaksızlık, kanunla himaye edilebilir olmuştur. Bu durumda başlar ayak, ayaklar baş durumundadır.

Asla son tablo değildir bu.

Ne insanlık bu oyunu ilk defa görüyor ne de İslam bu tür saldırılarla yeni karşılaşıyor.

Şeytan ne kadar eski ve köklü ise İslam da o kadar istikrarlı ve üstündür.

Bu durum geçicidir. Elbette ve elbette Allah galiptir. O'nun nûrunu söndürmek isteyenlerin yapabileceği bir şey yoktur, rollerini oynayıp gideceklerdir. Onları içten içe kahredecek bir gerçek de Allah Teâlâ'nın, Musa'yı Firavun'un sarayında büyüttürmesi gerçeğidir. Ah bir anlayabilseler de onlar da kazansalar, erkenden dönebilseler!

İş Arayanlara İş Teklifi

Ashabı kiramdan Seleme bin El-Ekva' radıyallahu anh anlatıyor:

-Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber Hayber'e çıkmıştık. Gece boyu yol aldık. Orduda bulunanlardan biri Âmir'e dedi ki:

"Âmir, şu senin şiirlerden bize dinletsene!"

Âmir, şair biriydi. Bineğinden indi ve mücahitlere dönerek şu sözleri makamlı bir şiir şeklinde okudu:

"Allah'ım! Sen olmasaydın biz hidayet bulamazdık / Sadaka veremezdik, namaz kılamazdık / Sana feda olalım, bizi hayatta tuttuğun sürece bağışla / Düşmanla karşılaşınca ayaklarımızı kaydırma / Bizi rahatlat / Biz, nerede arandıysak oradayız / Bizi aradılar da buradayız."

Develer bu ses hareketliliğinden etkilendiler.

Bu sözleri duyunca Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, "Kimdir bu, develeri yönlendiren sözlerin sahibi?" diye sordu.

"Âmir bin el-Ekva'dır." dediler.

"Allah ona rahmet etsin." buyurdu. Orada bulunanlardan biri dedi ki:

"Ya Resûlellah! Bu duanın bereketiyle Âmir'e cennet şart oldu. Muhakkak şehit olur o. Onun gibi biri, biraz daha aramızda kalmalıydı ki yeteneklerinden istifade edelim! (...)"

Hayber'de Müslümanlarla Yahudiler karşı karşıya geldi. Âmir, Yahudilerden biriyle mübarezeye çıktı. Âmir'in kılıcı kısaydı. Kılıcını vurmak için Yahudi'nin baldırına saldırmıştı. Ne var ki kılıcın keskin tarafı dönüp Âmir'in diz kapağına isabet etti. Aldığı bu yaranın sonunda da vefat etti.

Hayber'den döndüğümüzde Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem beni gördü ve elimi tutarak dedi ki:

“Neyin var, ne oldu sana?” Ben de dedim ki: “Anam, babam sana feda olsun! Amcam Âmir’in amelinin boşa gittiğini söylüyorlar.” Buyurdu ki:

“Kim söylemiş ise yalan söylemiş! Onun için iki ecir vardır. O, Allah yolunda savaşmış bir mücahittir.” Bu arada iki parmağını da birleştirmişti. Araplar arasında onun gibisi az bulunur. (Buharî, Mağazî, 38/4196)

İşten Ayrıntılar

Yukarıda Seleme radıyallahu anhın anlattığı hadiseyi, o döneme ait bir hatıra olmanın ötesinde Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin de müdahil olduğu bir olay şeklinde ele almamız gerekmektedir. Satır başlarına bölünmüş şekliyle hatırayı yeniden inceleyebiliriz:

1- Hatıra, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin yaşadığı günlere aittir. Ashabı kiramın bir tek sese bile yardıma muhtaç oldukları bir zamandır o zaman. Cihada giderken, kızgın çöllerde bineklere nöbetleşe binilip yolun bir kısmının yaya katedildiği zamandan söz ediyoruz. Güç ve söz başkalarının elindedir. İslam, yeni yeni eşraftan olmayanların da girdiği bir din olmaya başlamıştır. O döneme ait bir hatırayı bizzat sahabinin kendisi, olayı yaşayan biri olarak nakletmektedir.

2- Hatıranın özeti şöyledir:

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, çevrenin en büyük sorunu Yahudilerle savaşmak üzere, onların muhkem kalesi Hayber’in üzerine yürünmektedir. Binekler yorulmuş, bitkinlik göstermeye başlamıştır. Binekler olmadıkça da hedefe ulaşmak imkânsız gibidir.

Herkes bir şeyler yapmak istiyor ama yapılabilecek çok şey yoktur ortada.

Cihat ordusuna katılan sahabiden birinden şiir yeteneğini

kullanması istenmiştir. Ondan istenen, insanların ve hayvanların bitkinlik göstermeye başladığı bir zamanda, şiir söyleyerek de olsa bir çeşit moral verme işidir. O da bunu kabul etmiş ve beş satırı geçmeyen bir şiir söylemiştir. Şiirini nağmeyle söylemiştir ama okuduğu şiiri uzun da değildir. Savaşa kışkırtan heyecanlı sözleri de yoktur. Sadece bitkin düşmüş bir orduyu hareketlendirmek istemiştir.

3- Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, hem onu duymuş hem de hayvanlardaki hareketlenmeye dikkat etmiştir. Bu işi yapanı sorunca da karşısına Âmir radıyallahu anh çıkarılmıştır. Âmir o ana kadar sıradan biri idi. Yaptığı da sıradan bir işti. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin, Âmir'i değerlendirmesi ise sıradan değildi. Allah'ın ona rahmet etmesi için dua etti. Bu dua, bir mü'minin sıradan bir duası gibi olamazdı. Bir kere kabul olması kati bir dua idi. İkinci olarak da o rahmet temennisi, cihat için katedilen bir yolda şehadete ermek şeklinde tecelli edecekti. Böylece Âmir radıyallahu anh, herkesin koştuğu şehadet yarışına beş satırı geçmeyen bir şiiriyle katıldı. Kılıcıyla kazanmadığını şiiriyle kazandı. Kılıcı ile Yahudi'yi öldürmek isterken kendini öldürdü. Dilinden dökülen şiir ise onu, Peygamber aleyhisselamın rahmet duasına kavuşturdu.

4- Olayı izleyenlerden birinin tepkisi de çok önemlidir:

"Ya Resûlellah! Bu duanın bereketiyle Âmir'e cennet şart oldu. Muhakkak şehit olur o. Onun gibi biri, biraz daha aramızda kalmalıydı ki yeteneklerinden istifade edelim!"

Bu sözden çok rahat anlaşılıyor ki sahabiden biri Peygamber aleyhisselamın duasına ihtimalle bakmamaktadır. O dua etti ise mesela "Allah Âmir'e rahmet etsin." dedi ise Âmir rahmete ermiştir. "Acaba?" ihtimali yoktur ashabın beyninde. Bunun tabii neticesi olarak da Âmir'in o savaşta muhakkak şehit olacağına inanmaktadırlar. Çünkü o

ortamdaki rahmet temennisinin en güzel tecellisi şehadettir. O andan itibaren ona şehit gözü ile bakmışlardır. Bu nedenle de "Böyle bir dua yaptın, şimdi şehit olup gidecek. Hâlbuki bizim ona ihtiyacımız vardı!" şeklinde tepki göstermişlerdir.

5- Kılıç, mızrak ve okla yürütülen bir savaşta beş satırlık bir şiir parçasının gücünü, Âmir'in aldığı duada ve savaş arkadaşlarının tepkilerinde görebiliriz.

6- Netice olarak Âmir, savaş şartlarında başarısız bir sonuçla bitirmiştir hayatını. Âdeta kendi eliyle kendini öldürmüş gibidir. Şiirdeki maharetini kılıçla göstermeye muvaffak olamamıştır. Onun savaş arkadaşları da bunu, işlerinin boşa gitmesi şeklinde yorumlamak istemişlerdir. Çünkü o, en çok işe yarayacağı ortamda arkadaşlarının önünde kendi ölümüne neden olmuştur. İnsan ölçüleriyle değerlendirildiğinde bu bir başarısızlıktır. Vahiy ölçüleri ile değerlendirildiğinde ise Âmir radıyallahu anh, tam bir mücahittir. Âmir, maharetini ortaya koymuş; becerebileceğini becermiştir. Nübüvvet makamından onaylı bir şekilde de Allah'ın razı olduğu mücahit kulları arasında yerini almıştır.

İşin Ayrıntıları

Bugün, Müslümanların içinde bulunduğu durumu ve İslam'ın bir daha dirilemeyecek şekilde gömülmek istendiğini herkes bilmektedir. Her gün bir köşemiz çökmekte, dinimiz ve kimliğimiz eğlence konusu olacak şekilde tahkir edilmek istenmektedir. Bu bilgileri ve bunların ayrıntılarını gün boyu tekrar etmeyi bir beceri zanneden anlayış ise başımıza gelen ikinci bir bela gibidir. Hiçbir Müslüman, Müslümanların içinde bulunduğu sıkıntıları sayıp durmayı yapması gereken bir iş olarak görmemelidir. Sıkıntılar sayılıp durdukça azalmamakta bilakis kökleşmektedir.

Öte yandan hepimizin, dinimiz namına yapabileceği pek çok şey bulunmaktadır. Belki biz, bu sahabi hatırasından kendimize şiir geceleri yapıp Müslümanların moralini takviye etmeyi çıkarmayız, çıkarmamalıyız da. Bir şiir düzeyinde de olsa yapabileceğimiz çok işin olduğunu anlayabiliriz, anlamalıyız.

Allah'ın dininin en üstün ve en son söylenen söz olması için mücadele edecek kadroların, küfür ehlinden çekindikleri kadar iç tepkilerden de çekinmelerini önleyebiliriz. Teşvik ediciliğimiz, tebrik görevimiz ve benzeri yapabileceklerimiz, bizim de "Allah'ın rahmetine erme" şerefi ile şereflenmemize vesile olabilir. Meydanlarda beceremediklerimizi evlerimizde becerebiliriz. En basit ama en gerekli örneklerden biri olarak mü'min kadınlar, Allah yolunda aktif bir görev üstlenmiş bulunan eşlerine moral takviyesinde bulunma işini üstlenmiş olabilirler. Bu da onların, oturdukları yerden mü'minlerin dirliğine ve dinin izzetine katkıları şeklinde sonuçlanır. Buradan çıkarmamız gereken en önemli sonuç şudur:

Bir savaş, sadece meydanlardaki silahlarla kazanılmaz. Silah kadar silah kullanan savaşçının da iyi kullanılmış olması gerekmektedir. Yazarlarımız, hocalarımız, eğitimcilerimiz, idarecilerimiz ve mü'minler adına bir noktada bir görevi olan her mü'minin, maaş kadar morale de ihtiyacı vardır. Oturacağı koltuk kadar umuda ve heyecana da ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaçların kendisinin yokluğu bir kenara, bir de onların aksinin ortada olmasını tam bir sıkıntı olarak kabul etmeliyiz. Moral veren yok, moral kıran var; heyecan veren yok, umut çökerten var! Ciddi bir sıkıntıdır bu.

Şüphesiz Allah Teâlâ, dinini galip kılacaktır; nihai zafer İslam'ındır. Şunu anlamalıyız: Allah'ın dini için yazdığı galibiyet ve zafer, insanlar tarafından gözlenecektir. İnsanların gözlemleyeceği bir zafer de insan emeği ve fiziği

üzerinden gerçekleşecektir ki insan bir zafer mutluluğu hissedebilsin. Meleklerin eliyle gerçekleşen bir zafer, insanın tebessümüne sebep olamaz. İnsan çalışacak, insan terleyecek, insan gayret edecek ki zafer geldiğinde de tebessüm etsin o insan. Bunun için ne bir tank ne bir şiir gereksiz değildir. Bir tebessüm, bir güneş kadar ısıtabilir. Bir tatlı söz kanatlandırabilir. Bir küçük sadaka bir devlet kurabilir. Elbisesiz bir Mus'ab, bir medeniyet kurabilir. Yeter ki herkes kabiliyetinin tembeli olmasın, yapabileceğini yapsın. Onu insanlar da anlar, develer de.

Bir Başka İş Örneği

Sahabiden Ebu Katade radıyallahu anh bir hatırasını anlatıyor:

-Resûlullah sallallahu aleyhi ve selem, bir sefer öncesi bize konuşma yapıp buyurdu ki:

"Sizler bugün öğleden sonra ve gece boyu yürüyecek, yarın da suya kavuşacaksınız."

Bunun üzerine insanlar birbirlerine bakmadan yola koyuldular. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem de yola koyuldu. Ben yanı başında idim. Gece yarısı oldu. Yavaş yavaş uyuklamaya başladı. Hayvanının üzerinde eğildi, kaldı. Hemen yetişip onu uyandırmadan hayvanının üzerinde dik duruncaya kadar doğrulttum. Yoluna devam etti. Biraz daha vakit geçince tekrar eğildi. Ben yine onu uyandırmadan doğrulttum. Yola devam etti. Vakit iyice ilerlediği bir anda tekrar eğildi. Bu sefer sanki düşecek gibiydi. Neredeyse de düşüyordu. Ben yanına varıp onu doğrulttum. Bunun üzerine başını kaldırıp:

"Kimdir o?" dedi.

"Ebu Katade..." dedim.

"Ne zamandan beri benim yanımda yürüyorsun böyle?"

dedi.

"Gece boyu böyle yürüdüm." dedim. Bunu üzerine buyurdu ki:

"Peygamber'ini koruduğun gibi Allah da seni korusun." (Müslim, Mesacid, 55/1560)

Bu İşin Sonuçları

Bu hatıradan da bir önceki sahabinin hatırası gibi bir ders çıkarmak mümkündür. Herkesin uyuyakaldığı zamanlarda, uyanık kalma direncini gösterebilen, özel zevklerinden feragat etmeyi başarabilen insan profilidir bu. Kendisine bir görev verilmediği hâlde verilmiş gibi davranmak, her zamanın görevlisi olabilmek adına bir örnektir bu.

Üzerine yüklenen görevi bile yapamayan nesille, gece yarısı kendisine görevler çıkarabilen nesil arasındaki fark da budur. Allah o mübarek nesilden razı olsun. Onlar, Allah'ın adının ve sözünün en üstün olması için gereken her şeyi fiilen can ve mal vererek yapmayı başarmışlardır.

Tarihi Okumak

Ümmet olarak varlığımızı ilan ettiğimiz gün olan Hira inişinden beri sıradan bir kitle olmayı aşmış bulunuyoruz. Sıradan bir kitle olmanın ötesine geçince de sıra dışı olaylar ve sıkıntılar bizimle oldu. Dertlerle boğuştuk. Yoğunluğunu ancak asırlar sonra takdir edebildiğimiz olaylar içinde bulduk kendimizi. Mekke günlerinde iman edenler, şahıslar olarak sıkıntı gördüler. Hicretle beraber de bir bütün olarak görüldüğümüz için bütünleşmiş gruplar geldi üzerimize. Başta Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem olmak üzere her iman eden sıra dışı olayların baskısını hissetti.

Bu olayların bir liste hâlinde önümüzde durmasının bize bir yararı olmayacaktır elbette. Kim ne kadar işkence görmüş, hangi olay neden ve nasıl cereyan etmiş gibi bilgiler bize yararı olan bilgiler değildir. Bunun yerine Allah Teâlâ'nın "insanlık için çıkardığı hayırlı ümmet" olan ümmetimizin bu olaylarla neden karşılaştığının idrak edilmesi gerekmektedir. Bilhassa kulluk kalitesi arttıkça mü'min insanların sıkıntılarının da artmasını iyi anlamamız şarttır. En iyi kul ve Allah'a en yakın insan olan Peygamber aleyhisselam efendimiz dâhil olmak üzere mü'minlerin; emredildikleri kulluğun gereklerini yapmaya fırsat bulamayacak kadar yoğun bir baskı görmeleri, onları çevreleyen cenderenin neredeyse hiç kalkmadığı gerçeği, üzerinde iyi düşünülmesi gereken bir gerçektir.

Medine döneminden itibaren ümmet olmanın siyasi tablosu oluşturulduğu için, sıkıntılar da kitlesel ve kurumsal boyutta gelmiştir. İlk sıkıntı, Uhud yarasıdır. Yetmiş sahabi şehit olmuş, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin dişi kırılmış, pek çok sahabi yaralanmıştır. Bunlardan daha da ağırı, Uhud

yarasının Bedir Gazvesi'nin ardından gelmiş olmasıdır. Bedir, muhteşem bir zaferdi. Meleklerin yardımının izlenebildiği o muhteşem zaferin ardından Uhud yarasının açılması, ashabı kiram için bunaltıcı idi. Bedir ve Uhud arasında zaman olarak bir yılı aşmayan bir zaman vardı. Karşılaşan ordular da neredeyse aynı kimselerden oluşuyordu. Bu nedenle her iki taraf için de zaferin ve yenilginin zevkini de acısını da tatmak daha etkili bir durumdu. Allah Teâlâ, bir yıl önce melekleri ile teyit ettiği, kendisine iman eden ve ibadet edecek olan son mü'min ordusunu, bir yıl sonra farklı bir sonuca ulaştırmıştı. İki sonucun da Allah'ın izni ve dilemesi ile gerçekleştiği tartışılamaz bir hakikattir.

Bu iki sonucun bağlı olduğu ortak kanunun adı Sünnetullah'tır. Sünnetullah, Allah'ın kulları üzerinde tatbik ettiği ve istisnası olmayan kanunlarının adıdır. O kanunlar gereği Allah, dininin kullarının alın teri üzerinden yerleşmesini istemektedir. Allah'ın mucizeler üzerinden yerleşen din yerine, mücahitlerin elinden yerleşen bir din istemiş olması bu sonucun nedenidir. Her ne kadar en çok sevdiği kulu olan peygamberi Muhammed aleyhisselam bile bu süreçte sıkıntı çekiyor olsa da Allah Teâlâ bunu dilemiş ve uygulamıştır. Önceki peygamberler de böyle bir süreç üzerinden görevlerini icra edip gitmişlerdi.

Kur'an Gözlüğü

Bunun içindir ki Uhud'daki acılardan sonra inen Kur'an ayetleri, Uhud'a katılmış mü'minlerin yaralı ve bitkin hâllerine rağmen, onların o durumuna göre değil Allah'ın büyük planının gereğine göre değerlendirme yapmıştır. Uhud'dan hemen sonra inen şu ayet ne kadar manidardır:

"Gevşeklik göstermeyin, üzüntüye kapılmayın. Eğer inanmışsanız üstün gelecek olan sizsiniz. Eğer siz (Uhud'da)

bir acıya uğradınızsa (Bedir'de de düşmanınız olan) o kavim de benzer bir acıya uğramıştır. O günleri biz insanlar arasında döndürür dururuz. (Zaferi bazen bir topluma bazen de öteki topluma nasip ederiz.) Ta ki Allah, iman edenleri ortaya çıkarsın ve aranızdan şahitler edinsin. Allah zalimleri sevmez." (Âl-i İmran, 139-140)

Uhud'daki manzarayı gözümüzün önüne getirelim:

Büyük bir zafer olan Bedir'in intikamı için gelmiş bir ordu karşısında perişanlık, yetmiş şehit, Peygamber aleyhisselamın mübarek bedenine verilen zarar, yüzlerce yaralı... Bu sahneyi değerlendiren ayetler ise "üstün gelmek"ten söz etmektedir. Bu üstün gelme durumunu konuşan ise Allah Teâlâ'dır. Dolayısıyla biz bu sözü, şu veya bu şekilde söylenmiş bir beşer sözü gibi değerlendiremeyiz. Eğer Allah Teâlâ, üstün gelmekten söz ediyorsa o elbette öyledir. Bu bir azmi güçlendirmedir. Daha da önemlisi bu, olayları günlük düşünme noktasından sıyrılıp asırlar sonrasını, planın bütününü düşünme düzeyine yükseltmektir. Ashabı kiramın bulunduğu konum, ne Bedir'le ne de Uhud'la özetlenip terk edilebilecek bir konumdu. Bedir'le iktifa edilmiş olsa idi ortaya İslam çıkmayacaktı. Uhud'la iktifa edilse de ortaya İslam çıkmazdı.

İnsanlar günübirlik yaşayabilirler ama din, günübirlik değildir. Batılın karşısında duracak hakkın üstünlüğü söz konusudur. Bu da kesinlikle bir veya bin olayla bitecek bir süreç değildir. Olayların bütünü üzerinden yapılabilecek bir değerlendirme doğrudur. Nereden nereye gelindiği görülmeli; hangi güzel zannedilenden güzel olmayan, hangi ağır zannedilenden de güzel çıktığı değerlendirilmelidir. Eğitim; zordan sonra kolaya, kolaydan sonra zora eğitilmiş olanın eğitimidir.

Uhud'dan hemen sonraki Ahzab da ele alınabilir. Aralarında

sadece iki yıl kadar az bir zaman dilimi bulunmaktadır. Günlerce süren işgal edilme endişesi, kazılan hendeğin etrafında tutulan nöbetler, çekilen açlık ve ölüm korkusu... Bunların hepsi aynı ölçülerle değerlendirilmesi gereken olaylardır.

Ahzab'tan da üç yıl sonra gerçekleşen Mu'te Olayı da hatırlanması gereken bir olaydır. Halid bin Velid radıyallahu anhın da sonunda komutanlık yaptığı ama bir tür yenilgi ile sonuçlanan bu acı olay, Medine sokaklarında yankı bulmuştu. Halid radıyallahu anh, komuta ettiği ordusundan onlarca kere daha fazla olan ordunun önünde tamamen yok olmamak için ordusunu bir manevra ile geri çekip Medine'ye getirmişti. Medine sokaklarında zafer elde etmeden geri dönen bu ordu için çocuklar "kaçan ordu" diye tempo tutturmuşlardı. Yüzeysel olarak doğru olan bu tespite Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem "Bilakis tekrar gidecek ordu!" diye savunma yapmıştı. (Zehebî, Siyer-u A'laminnübela, 2/87) Bu orduyu yeni bir zafere hazırlanan ordu olmakla övmekle de yetinmeyip ordunun komutanı olan Halid bin Velid radıyallahu anha da o gün muhteşem bir ödül vermiş ve Halid'i "Allah'ın kınından çıkmış kılıcı" diye övmüştür. Bize göre Halid, "kaçan ordu"nun başı iken Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onu "Allah'ın kılıcı" diye övmüştür. Mu'te'yi o günkü savaşın üzerinden değerlendiren göz için Halid, mağlup biri iken büyük planın bir parçası olarak görenler için ise "Allah'ın kılıcı" olmuştur. Tarihin önümüze koyduğu netice ise Halid'in Allah'ın kılıcı olarak fetihten fetihe koştuğu şeklindeki sonuçtur. Aynı Halid, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemden hemen sonra baş gösteren dinden dönme fitnesinde, İslam'ın sarsılmak istenen kalesini muhkem bir hâle getiren isim olmuştur.

Olayların, cereyan ettikleri güne göre değerlendirilmesi ile

kaderde oturacakları noktaya göre değerlendirilmesi arasındaki farkı bu şekilde görebiliriz.

Olaylar Zincir Gibi Halka Halka Oluştu

Bugünümüzü anlamaya yardım edecek olaylar dizisi şüphesiz, Bedir, Uhud, Ahzab ve Mu'te'den oluşmuyor. Tarihimiz pek çok Mu'te ile doludur. Her birinin bu pencereden ele alınıp değerlendirilmesi gerekmektedir.

Moğolların Bağdat'ı imha etmesi, Kudüs'ün Haçlıların eline geçmesi, Endülüs'ümüzün kaybolması ve elimizdeki Hilafet'in yıkılması çok ciddi bir araştırma ile ele alınması gereken olaylardandır. Bu olaylar o gün ne anlama geliyordu, bugün nereye oturuyor, sonuçları nelerdir; düşünmeye değer konulardır bunlar. Kaderimizle alakalı, kadere iman etmemizin sonuçlarından biri olarak göreceğimiz işlerden söz ediyoruz. Sabrın en tabii alanlarından biri olarak görüyoruz bu olayları.

Bu olaylar, Kur'an'ın mü'min bir ümmeti eğittiği olaylar olarak karşımızdadır. Uhud'dan hemen sonra inen şu ayetler anlaşılmalıdır ki mesele anlaşılsın:

"Sizden önce nice (milletler hakkında) ilâhî kanunlar gelip geçmiştir.

Onun için, yeryüzünde gezin dolaşın da (Allah'ın ayetlerini) yalan sayanların akıbeti ne olmuş, görün!

Bu (Kur'an); bütün insanlığa bir açıklamadır, takva sahipleri için de bir hidayet ve bir öğüttür." (Âl-i İmran, 137-318)

Emeviler-Abbasiler

Bugünü anlamak ve yarını tahmin edebilmek için dünün iyi bilinmesi şarttır. Dünkü insan bugünkü insandır. Dünkü insanda cereyan eden Sünnetullah, bugünkü ve yarınki insanda da cereyan edecektir. Ne isimlerin değişmesi ne de

zaman ve mekân farklılığı Sünnetullah açısından farklılık nedenidir. İnsanların fertler ve kitleler olarak sınandığı bu hayatta uygulanan kurallar aynıdır. Abbasilerin saraylarının yapısı, bugünkü sarayların yapısı ile farklılık gösterse bile içindeki yapı açısından imtihan aynıdır. Bu nedenle tarihin, insanların kulluk sınavı açısından bilinmesi önemli ve etkilidir.

İslam Devleti olma iddiası ile sahada bulunan gerek Emeviler ve gerek Abbasiler, hicretin altıncı asrının sonlarına kadar fiilen sahnede bulundular. Ümmet'in en bereketli yıllarında onların imzası bulunmaktadır. Bugün İslam toprağı olarak bilinen pek çok yerde bilhassa Emevilerin cihat azimleri ve gayretleri etkili olmuştur. Fetihlerde onların tesiri vardır. Bunun yanında, zikredilmesinden sıkılacağımız konular da onların elinde gerçekleşmiştir. Onların ibretle ele alınması, günümüzdeki pek çok iç sorunun da çözülmesine yardım edecektir. Yarının İslam olmasına karşı endişeli olanların endişelerini gidermeye katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda da yol yordam üretmemiz kolaylaşacaktır.

Esasen, Emeviler ve Abbasiler ele alındığında sadece bu iki dönemde bile bugün aşılamaz gibi duran pek çok iç ve dış sorunun var olmasına rağmen İslam, bütün ihtişamı ile yükselmeye devam etmiştir. Bir Fatimîlik sorunu, Abbasiler açısından ağırdır. Beş asırdan fazla süren Abbasi hükümranlığı, bütün iç ve dış risklere rağmen devam edebilmişse ve İslam, din olarak yükselen bir değer olarak var olmuşsa bu, Hilafet kurumunun varlığı sayesinde olmuştur. Bugün, yeni bir umut etrafında toparlanırken bu kurumun yeniden canlandırılmasını da gündeme getirmemiz gerekecek demektir.

Açık Farklar

Emeviler ve Abbasiler arasında, onların üzerinde bizim ders çıkarmamız açısından yapılacak bir değerlendirmeye ışık tutacak şu farklara dikkat etmemiz gerekmektedir:

1- Emevi dönemi, cihadın daha aktif ve daha aslına yakın olduğu bir denemdir. "Araplık" adına da olsa Emeviler döneminde, dış etkenlerden korunma üzerine daha hassas davranılmıştır. İç bozulma, Abbasiler dönemine göre daha azdır. Denebilir ki siyasi kaymalar olmasa Emevilik dönemi örneklik bakımından iyi bir dönem olabilirdi.

2- Emeviler dönemi cihat sayesinde geniş bir toprağın İslam ile müşerref olduğu bir dönem olmuştur. Abbasiler daha sonra gelip önceki dönemin nimetlerini devşirmişlerdir. Emeviler, Hulefai Raşidin'den sonra ilk olmanın zorluklarını aşmış, devlet ilkeleri yavaş yavaş onların zamanında oturmuştu. Abbasilerin yapması gereken, devraldıkları sistemi daha iyi bir konuma yükseltmek olmalıydı. Belli bir oranda yükseltme gerçekleşti ise de bu yükselişin, ellerindeki imkânlarla orantılı olmadığı açıktır.

3- Emeviler, sistemi Arap olmayanlardan uzak tuttular. Abbasiler ise devleti, ırkı Arap olan ve olmayan ayrımına özen göstermedikleri gibi yer yer Müslüman olan ve olmayan ayrımı da yapmadıkları olmuştur. Bu seçici olmama durumu Abbasilerin ellerindeki iktidarı, istemedikleri hâlde başkalarına devretme sonucunu getirmiştir neticede. Abbasiler döneminde İran kökenli gruplar, bazı dönemlerde Abbasilerden daha etkin olabilmişlerdir. Entrikaların biri bitmeden diğeri başlamış, İslam Devleti'nin gücü iç çekişmelerde heder edilmiştir. Elbette, bir İslam Devleti açısından vatandaşlarının Arap olması veya olmaması şeklinde bir başlık açılamaz. İslam Devleti, bir Arap Devleti değildir. Konuyu bu açıdan ele almıyoruz. Yabancılarla kastedilen, İslam'ı özümsememiş hatta İslam olmamışların

devlette etkin yer ve konumları ele geçirmiş olmalarıdır.

4- Emeviler döneminde refah ve lüks, saray çevresi ile sınırlı idi. Abbasilerde ise refah seviyesi halk çapında da yükseldi. Lüks ve israf çoğaldı. Mübah sınırları genişletildi. Neticede adı Müslüman, yaşantısı kendine göre olan bir nesil çıktı ortaya. Buna tepki olarak tasavvuf ekollerinin temelleri gelişti ise de bunlar da yeterli olmadı. Abbasiler, israf ve cinsel hayat konusunda bugün yorumlanması zor bir süreç başlattılar ve bunu yaydılar. Adının İslam olmasına rağmen bereketsizliğin nedeni de burada gizil olmalıdır. Halifelerin ve ailesinin özel hayatı, ar edilecek sahnelerin yoğun bulunduğu bir hayat tarzı olmuştur. Henüz Peygamber aleyhisselam döneminden üç beş asır geçmeden, İslam'ın insana kazandırmak istediği dünyaya tenezzül etmeme seviyesi yerine namazlı dünya düşkünleri tarzını getirmiştir bu tutum.

5- Bu hayat tarzı benimsenince tepki göstermesi gereken ulema kadrosunun da yetersizliği, sonuç olarak derdi ahiret olmayan bir neslin çoğalması şeklinde gerçekleşti. Cihat edemez, malından infak edemez insanlar başkent Bağdat sokaklarında yürüdüler. Camileri de onlar doldurdular. Dünya ana gaye olunca dünyalık taksimi sorun oldu. Bu sorun önce saray içinde çatlamalara, ardından da şehirlerin ayrılıp devletçikler gibi davranmasına götürdü işi.

6- Abbasiler, sarayı eğlence merkezine dönüştürünce devletin hazinesi de boş işlere aktı. Akıllar tutuldu âdeta. O zamanın deyimiyle "zındıklar" adı verilen iç hainler çoğaldı. İslam ismini taşıdıkları hâlde İslam'ı çökerten planlar yaptılar. Ardından da Moğollar gelip bu çatırdamış yapıyı imha ettiler.

Bu dönemde dikkat edilmesi gereken bir incelik vardır: Allah Teâlâ, Abbasilerin çöküşünü kaderine yazarken İslam

için çökme yazmamıştır. Abbasiler çökmüş, onların yerine Selçuklular yeni bir heyecanla gelmişlerdir. Selçuklular da aynı akıbete uğrarken Allah Teâlâ, Osmanlıları çıkarmıştır sahneye. Bu bir kaderdir. Allah; dini için dilediği zaman, mü'minlere bile ihtiyaç kalmadan mü'minlerden olmayan birilerini bile kullanabilmektedir. İdrak edilmesi gereken de budur. Allah'ın kimseye ihtiyacı yoktur, kullarını denemektedir. Kimi kazanır kimi kazanamaz, ona göre akıbet belirlenir.

Hicretin beşinci asrı biterken Haçlılar, kanlı bir baskınla Kudüs'ü işgal etmiş ve geri almışlardı. Bu geri alma onların başarısından önce, Fatimilerin hıyaneti sonucu olmuştu. Fatimiler; Abbasileri zayıflatmış, güçsüz düşen Abbasiler önce Kudüs'ü onlara devretmiş, onlar da gizli pazarlıklar içinde oldukları Haçlıların Kudüs'ü almalarına mani olamamışlardı. Kudüs ise Abbasilerin sonunun işareti olmuştu. Abbasilerle beraber de Salahaddin zamanına kadar sürecek bir çöküşün habercisi durumundaydı. Bugün, yeni bir heyecanı konuşabilmenin ilk şartlarından biri Kudüs olmak zorundadır.

Abbasilerle alakalı bu değerlendirmeleri, onlardan bir iki asır sonra yıkılan Endülüs'tekiler için de yapmamız mümkündür. İsimlerin ve mekânların değişmesi, sonucu ve hakikati değiştirmiyor. Dün de bugün de yarın da...

Mekke'den, Medine'den Bütün Coğrafyaya

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin Veda Hutbesi'ni irat ettiği zamana gelinceye kadarki tarih incelendiğinde faizin ve bütün cahiliye âdetlerinin ayaklar altına alındığını ilan edecek bir hutbenin irat edilmesi hayâl edilemezdi. Yirmi üç yıl süren nübüvvet tarihi, kronolojik olarak ele alındığında Mekke'de de Medine'de de gelecek vadeden ipuçları bulmak

zordur. Beşer gözüyle görülemeyenlere bakıldığında ise her şeyi bir hikmete bağlı olarak yaratan Allah'ın mülkünde sadece O'nun emrinin geçerli olduğu anlaşılacaktır. Mülk O'nundur ve O'nun dilediği gerçekleşecektir. Kullar, Allah'a itimat edip yol aldıklarında huzurlu bir kalple yaşayacaklardır. Beşerin görebildikleri ile sınırlı bir alanda kalanlar ise ne bugünü ne de yarını Allah'ın sözünün geçeceği bir zaman dilimi olarak görme basiretine ereceklerdir.

Siret-i Nebi, bir bütün olarak incelendiğinde Mekke'de eğlenme, alay ağırlıklı bir ilişki ağı ortasında kalındığı görülecektir. Delilik, kâhinlik, sihir ve yalancılıkla itham edilme vardır. İnatla dinlememe ve anlama yollarını tıkatma vardır. Yetim büyümeyi, fakir çocuğu olmayı arlanacak bir durum olarak öne sürme göze çarpmaktadır. Muhasara edilmişlik vardır; insanlar kendi topraklarında abluka altında yıllar geçirmiştir. İnsanlara ulaşma fırsatları tıkatılmıştır. Müşrikler, ellerindeki maddi imkânları İslam'ın karşısında cömertçe kullanmışlardır.

Mekke'de Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin, bütün olumsuzluklara rağmen iradesini kaybetmediğini görüyoruz. Resûlullah sallallahu aleyhi ve selem bilhassa aleni davete başladığında, o günün şartlarına göre düşünmemiş bilakis Allah'ın vadettiği gelecek üzerinden konuşmuştur. Ashabının heyecanı da gördüklerinden değil kendilerine anlatılanlar üzerinden yükselmiştir. Bu, onların günlük olaylara takılmaması olarak da anlaşılabilir. Davet için bütün fırsatlar değerlendirilmiş, bir noktaya kilitlenip kalınmamıştır. Tam anlamıyla sabır ve sebat örneğidir o dönem. İnen Kur'an sure ve ayetlerinin, eski peygamberlere dair anlattıkları da bu eğitimi veriyordu. En zor günlerde, Yusuf suresi gibi sabrın sonunu gösteren örnekler inmiştir. Bu arada da İslam'ın devlet olacağı bir yer aranmış ve neticede Yesrib'e göz

dikilmiştir. Akide üzerinden hiçbir pazarlığa girişilmemiş, bu tür teklifler gündem bile yapılmamıştır.

Mekke'den hicret edildiğinde müşrikler, "Kovduk/kurtulduk!" zannettiler ama o hicretin, şirkin sonu olduğunu anlayamadılar. Belki mü'minler de yaşlı gözlerle veda ettikleri Kâbe'yi seyrederken birkaç yıl sonra fetih ordusuyla oraya geri döneceklerini tahmin edemiyorlardı. Sonunda Allah'ın sözü gerçek oldu. Bu kural kıyamete kadar geçerli bir kuraldır. Allah mülkünde söz sahibidir. O, en büyüktür. En büyüklüğü de kâğıt üzerinde yazılı bir kural değildir. Gök cisimlerinden en küçük canlının hücresine kadar her yerde yazılı fiilî kural budur: Allahuekber!

Medine'de Devam

Hicretle beraber Medine olan Yesrib, beşerî anlamda rahata erilen bir yer olmamıştır. Medine'de de Mekke'deki şeytani güçlerin direnişi devam etti. Mekke'de direnişin sahibi müşrik kitle idi. Medine'de Yahudiler o rolü üslendiler. Nifak çıktı ortaya. Hristiyanlar ve Mecusiler devreye girdiler. Kabileler Medine'yi kuşatmaya kalkıştı. Böylece ilk neslin mücadele edeceği alan büyümüş oldu. Mekke şartlarına göre bir olan düşman, birden çok duruma geçti. Bunun karşısında ise mü'minler, cemaat olma şartlarını gerçekleştirdiler. Kardeşlik ve kulluk kalitesi, onların yaptığı işe bereket getirdi. Allah Teâlâ onların üzerinden dinini hâkim kıldı. İçine kapanıp kalan bir cemaat olmadılar; küçük bir sayıdan oluşmalarına rağmen dünya haritasını gözlerinin önüne koyup planlar yaptılar. Yenildiklerinde bile zafer huzuru ile evlerine döndüler. Allah'ın vaadini "olacak değil olmuş" gibi bildiler. Emredilene uydular, ihlasla iş yaptılar. Allah da onlara yardım etti. Yardımı gözleri ile görüp elleri ile tuttular âdeta.

- O ihlaslı ve umutların göklere tırmandığı süreçte, Medine'de İslam'ın devleti kuruldu.

- Devletin vatandaşları olan Müslümanlar arasında eşsiz bir kardeşlik tesis edildi. O kardeşlik anlayışı sayesinde zorluklar daha kolay aşıldı.

- Medine, İslam Devleti'nin merkezi olarak Yahudilerden arındırıldı. Onların bulunacağı ortam, insanlığın umudu olarak yeşerecek çiçeğe uygun bir ortam olamazdı.

- Mescit, toplumun odağı durumuna getirildi. Ezan simge hâline geldi. Toplumun bütün fertleri "Allahuekber" gerçeğini defalarca duymak durumunda oldukları bir hayat yaşadılar.

- Münafıklarla beraber iç tehlikeye karşı tedbir yöntemleri geliştirildi. Kur'an, iç tehlikeye karşı mü'minleri eğitti.

- Cihat, en büyük ibadet olarak kondu ve uygulandı.

- İç hukuk yerleştirildi. Haklar belirlendi, cezalar uygulandı.

- Medine'de daralıp kalmadılar. Doğan her insana ulaşma gibi bir hedef belirlendi. Bu nedenle mevcut devletlerle ilişkiler kuruldu. Sulh yapıldı, savaş planlandı.

- Ekonomiye çekidüzen verildi.

Medine, ilk neslin ihlaslı çalışmaları ile kuruldu. Üzerlerindeki gömleklerle hicret edenlerin kurup büyütebileceği bir şehir değildi esasen. Kulların göremediğini Allah görüyor ve yaratıyordu. O'nun için olmaz yoktur. Mülk O'nundur. O, her işinde mutlak galiptir.

Unutulmuş Konular

Kur'an'ımızda geçen konuların, haber bültenlerindeki konular gibi görülmesi şüphesiz kabullenilebilir bir zafiyet değildir. Kur'an'ımız, bütün muhtevası ile mukaddestir ve bağlayıcıdır; böyle inanıyoruz, böyle amel ediyoruz. Cenneti, cehennemi anlatan ayetlerdeki bize yönelik ikazlara verdiğimiz önem, Kur'an'ımızın her ayeti için aynı derecede geçerli olmalıdır. Onun hikâyesi, bildiğimiz hikâye değildir. Öğüdü sıradan bir öğüt değildir. Kur'an, iman kitabıdır ve her harfi iman edilme gerekliliği açısından aynı derecededir. Muhtevasından bir bölümünü diğerinden daha üstün tuttuğumuz Kur'an, elimizden zarar görmüş Kur'an olur.

Bizden önceki ümmetlere ait bilgileri Kur'an'dan nasıl anladığımız üzerinde zihin yoracak olursak Kur'an'ın belli konularını nasıl ikinci derecede konular durumuna getirmekte olduğumuz da anlaşılacaktır. En kolay örnek olarak Fil suresindeki konuyu ele alabiliriz. Pek çok Müslüman'ın sure olarak ezber bildiği, muhtevasını da çok küçük yaşlardan itibaren hikâye şeklinde dinlediği bir suredir Fil suresi. Ezberlenir, okunur. Peygamber aleyhisselam ile özdeş duruma gelmiş bir konuyu ihtiva etmektedir.

"Kur'an'ımızın inişinden on dört asır sonra bugün Fil suresinden ne kalmıştır?" şeklindeki bir soruya verilecek cevap; bu surenin çocukların bile ezber bildiği, milyonlarca Müslüman'ın namazında okuduğu bir sure olduğu şeklinde olacaktır. Onca açık beyana rağmen bu surenin anlattığı olaydaki incelik unutulmuş gibidir. "Kuşların yok ettiği filler" diye özetlenebilecek bir senaryoya kaydırılmış Fil suresi, indiriliş maksadı yakalanamamış demektir. "Kuşların

yok ettiği filler" yerine, "Allah'ın kudreti önünde zorluk yoktur. Gözümüzde büyüttüklerimizi çok basit zannedilen şeylerle dize getirmek Allah için kolaydır." mesajı alınamadıkça bu sure gerçekten okunmuyor demektir. Çocuklarımıza ezberlettiğimiz ya da hikâye olarak anlattığımız bu sureyi esasen unuttuk demektir. Bugün ve yarın kıyamete kadar bütün mü'minler, başları dara girdikçe Kur'an'ın bütünü değil sadece Fil suresi ile dahi nerede ve neden bulunduklarını, akıbetin nasıl olabileceğini kestirmeli idiler. Kur'an'a iman etmenin gereği budur.

Örnekteki Fil suresinin çocuklara anlatılan bir hikâyeye dönüşmesi gibi bir durum, Kur'an'ın neredeyse her on sayfasından birinde geçen eski ümmetlere ait bilgilerin, bugünkü Müslümanlar için tefekkür edilecek öncelikli ve önemli konumunu/değerini yitirmesinde de söz konusudur. Bir Müslüman için Yusuf aleyhisselam suresindeki olayları nasıl anladığı önemli bir göstergedir. Bir Nuh aleyhisselam olayı, bir Lut kavmi olayının ve benzeri bilgilerin kıyamete kadar okunacak bir kitabın en canlı konularından olamayışı ciddi bir göstergedir. Bu olayları, unutulmuş hikâyelere dönüştürmüş toplumların Allah ile savaşmak olarak öne çıkarılan faizi anlamalarını ve faiz bataklığına düşmemelerini nasıl bekleyebiliriz?

Kur'an'da unutulabilecek, zaman aşımına uğratılabilecek hiçbir konu yoktur. Her konusu üzerinden geçen binlerce yıla rağmen insana dair konuları ihtiva ettiği için insan var oldukça bilinmesi ve önemsenmesi gereken konular olarak bulunacaktır. "Çocuklar için Kur'an hikâyeleri" olarak kaleme alınan eserler bu açıdan sakıncalıdır. Kur'an, çocuk-büyük herkesin kitabıdır. İçinden bir veya birkaç ayet, çocuklara tahsis edilebilir nitelikte görülemez. Bilakis Kur'an, mükellef insanlara hitap ettiğine göre ayetlerinden biri veya bir

suresini çocuklar düzeyinde görmek, en azından Kur'an'ımızı anlayamamaktır.

Bugünkü olayları yorumlamak için, haber bültenlerinden ve haber analizlerinden daha çok Kur'an'ımızın bizden öncekilere dair verdiği bilgilere yönelmemiz gerekmektedir. Dünya olaylarını ve gidişatı, olayların faillerinin kendi ajanslarında hazırlanan haberler ve analizlerle tahlil etmemiz başlı başına bir sıkıntıdır. Sineğin ürediği bataklıktan sineğe karşı tedbir üretmeye benzemektedir bu durum. Kur'an elimizdedir. Kur'an'ın dünkü insana dair anlattıkları, bugünkü insan için de ölçüdür. Mü'min olmamızın gereği budur. Böyle inanmaya mecburuz.

Tarihten Daha Derin

Mü'minler olarak Nuh aleyhisselam tufanına, Lût aleyhisselamın kavminin helak edilişine bir tarih penceresinden bakamayız. Tarihten daha derin bir bakışla Kur'an'ımızın anlattığı olaylara bakmamız gerekmektedir. Tarih, Kur'an'ı da kuşatabilecek derinlikte ve nitelikte değildir. Kur'an ise tarihi, muhtevasının çok küçük bir noktası olarak kuşatabilecek niteliktedir.

Yataklarına yattıkları bir gecenin sabahında başka bir âlemin insanları olarak sabahlayan, sabah vaktinde çıktıkları evlerine, kasabalarına bir daha dönemeyecekleri şekilde dünya üzerlerine yıkılan milletlerden söz etmektedir Kur'an. Onların insan olarak ve yaşam tarzı olarak bizden farklılıkları yoktu. Aynı dünyayı, aynı bedenlerle paylaştık onlarla. Onlar da Allah'ın kendilerine gönderdiği peygamberlere verdikleri cevaplara, gösterdikleri tavırlara göre muamele gördüler. Tapındıkları dünya başlarına çöktü. Ne dünyayı ne de inanmadıkları ahireti kazanabildiler. Onların bu durumunu bildiren ayetlerin bizdeki etkisi, bizi namaza davet eden

ezanın etkisinden daha az olmamalıdır. Ezanın bizi çağırdığı ortam ile bu ayetlerin ikaz ettiği ortamın altyapısı aynıdır. Ezandan etkilendiği hâlde Semûd'u, Âd'ı anlatan ayetlerden etkilenmeyen için bir eksik anlama muhakkak vardır.

O milletlere ne oldu, akıbetlerini belirleyen süreç nasıl işledi?

Bu bilgi, bizim açımızdan önemlidir. Fil olayını, Peygamber aleyhisselamın doğum tarihine dair bir bilgi olarak görüp Allah'ın kudretini ve yeryüzündeki hükümranlığını tescil eden bir belge olarak görememek örneğinde olduğu gibi eski ümmetlere dair bilgileri tarih penceresinden baktığımız olaylara dönüştürürsek bundan akidemiz ve günlük hayatımız başta olmak üzere pek çok açıdan olumsuz bir etki altında kalırız. Allah'ı tanımama veya tanıyamamadan başlayacak bu olumsuzluk; haber bültenleri ile eriyip giden, Allah'ın dinini yeniden tek söz sahibi olmaya yakıştıramayan bir anlayışa sahip Müslümanlar olarak bilinmemiz şeklinde devam edecektir.

Abdesti ve namazı öğrenir gibi Semûd'u öğrenmemiz gerekmektedir. Abdest ve namaz, her gün birden çok kez karşımıza çıkan yönü ile zihnimizde kalsa da Semûd gerçeğinin zihnimize bir kere girip her gün zihnimizde kalması gerekmektedir. Zira Semûd, abdeste ve namaza iman sürekliliği katmaktadır. Camide namaz kılıp namazdan sonra camiye en yakın bankada faizli bir işleme girişebilen çelişkili mü'min örneğinin giderilmesi ve sokakta camideki kimliği ile yürüyen bir nesil yetiştirme mantığı ancak bununla idrak edilebilir.

Akşamdan Sabaha Ne Değişti, Neden Değişti?

Şu ayetler, önceki ümmetlerin üzerinden de bizim hayat seyrimiz açısından da ele alınabilir niteliktedir. "Öncekilere

ne oldu da öyle oldular?" sorusunun cevabı bu iki ayette belirtildiği gibi "Biz ne yaparsak ne olacak?" sorusunun da cevabı aynı anda zikredilmiş olmaktadır.

R'ad suresinin 11. ayeti:

"Onları devamlı olarak önlerinden ve arkalarından Allah'ın emriyle takip edip denetleyen izleyici melekler vardır.

Bir toplum, kendi durumunu değiştirmedikçe şüphesiz Allah onların durumunu değiştirmez.

Ve eğer Allah bir topluma işledikleri sebebiyle helak dileyecek olursa onu onlardan kimse uzaklaştıramaz ve onlar için Allah'tan başka bir koruyucu yoktur."

Enfal suresinin 50-54. ayetleri:

"Meleklerin, kâfirlerin yüzlerine ve enselerine vurarak canlarını alışlarını ve: 'Tadın şimdi yangın azabını!' deyişlerini bir görseydin!

Bu, kendi ellerinizle yapıp ettiklerinizin karşılığıdır. Yoksa Allah kullarına asla zulmetmez!

Tıpkı, Allah'ın ayetlerini tanımayıp inkâr ettikleri için günahları sebebiyle Allah'ın kıskıvrak yakaladığı Firavunoğullarıyla onlardan öncekilerin durumları gibi ki Allah, hiç şüphesiz gücü sonsuz, azabı dayanılmazdır!

Bunun sebebi şudur:

Eğer bir toplum kendi durumunu bozup değiştirmezse Allah onlara verdiği nimeti değiştirmez. Allah her şeyi hakkıyla duyan ve bilendir.

Tıpkı Rablerinin ayetlerini yalan saydıkları için günahları sebebiyle helak ettiğimiz ve suda boğduğumuz Firavunoğullarıyla onlardan öncekilerin durumları gibi ki helak edilen o toplumların hepsi de zalim idiler."

Kesin Kurallar

Bu ayetler gayet açık bir dille şu kuralları koymaktadır:

a- Allah, yarattığı kullarının ve mülkünün üzerinde tam bir tasarruf sahibidir.

b- Allah, yarattığı mülkünde kendi yarattığı kullarının başıboşluklarına izin vermemektedir. İsyan niteliği olan durumlarda kullarını ağır bir şekilde cezalandırmaktadır.

c- Allah'ın kulları üzerindeki nimetlerini kaldırıp onlara nimet yerine azap vermesinin nedeni, kullarının o nimeti hak ediş ortamını değiştirmeleridir. Kullar, ortamı değiştirme yönünde tavır gösterince Allah Teâlâ da o nimetin yerine hak ettikleri azabı vermektedir yoksa Allah'ın kullarına zulmetmesi söz konusu değildir. Kullar, zalim durumuna düşmektedirler. Zalim de hak ettiğini bulmaktadır.

d- Bu durum, bir kanunu yansıtmaktadır. Sadece Firavunoğulları ile sınırlı bir kural değildir. Firavunlaşan kim ise ona uygulanacak olan kural budur. Bir toplum, Firavunlaşmaya doğru meylettiğinde başına gelecek akıbet budur: Nimet gidecek, nimetin yerine azap gelecektir.

Bizden önceki ümmetlerden bu dersi çıkarmaya mecburuz. Bunu unutamayız. Eğer bunu unutursak başımıza gelen bir yığın musibetin de ana sebebini unutmuş oluruz. Müslümanlar olarak kaybettiğimiz Hilafet'imiz başta olmak üzere asırlardır üzerimizde dolaşan sıkıntı bulutlarının neden geldiğini ancak bu pencereden bakarak anlayabiliriz. Hilafet kaybedilmeden önce, Halifeli Müslüman olma vasfı kaybedilmiştir. Bunu, sofralarımızda helal lokmayı yitirmemize de sokaklarımızdaki tiksindiren görüntüye de uyarlayabiliriz.

Eski ümmetleri, unutulmuş hikâyeler düzeyinden kaldırarak bizden önce şeytanın tuzağına kapılmış nesiller olarak görüp kendimize ders çıkardığımız zaman hem kurtuluş yolunu kendimize açmış oluruz hem de mü'min idrakimizin gereğini yapmış oluruz.

Bizi de Bulabilecek Afetler

İnsanoğlunu bulmuş en büyük azaplardan biri Nuh aleyhisselamın kavmine gelmiş olan tufan azabıdır. Su ile helak edilmiş millet olarak da anabiliriz o kavmi. Bu olayı Kur'an'dan, Ankebût suresi 14. ayet ile Nuh suresi 25. ayette görebiliriz. Sebe' halkı da su ile azap gördü. İsra suresinin 69. ayeti ise azaptan korkmayan nesilleri aynı azapla tehdit etmektedir.

Âd kavmi de rüzgârla helak oldu. (Hakka, 6; Fussilet, 16; Ahkaf, 24)

Gökyüzünü bulutlar doldurduğunda insanlar sevinirken Resûlullah sallallahu aleyhi ve selem, rüzgârla helak edilen milletleri hatırlayarak rahatsız olurdu. (Buharî, Tefsir, 47/4829; Müslim, 2086) Ümmeti de bu bakışı ihmal etmemelidir.

Ses veya gürültü ile helak edilen milletler de olmuştur. (Hûd, 67; Kamer, 31)

Allah Teâlâ, bu Ümmet'in müşriklerini de bu azapla tehdit etmiştir. (Sâd, 15)

Taş da azap çeşitlerindendir. (Hûd, 82-83)

Yere batırma (Ankebut, 40), açlık, susuzluk ve sıkıntılı bir hayat azap çeşitlerindendir. (Sebe', 16-17) Korkulu bir hayat, düşman tasallutu, ölümlerin çoğalması azap çeşitleri arasındadır. (En'am, 65) Bu Ümmet adına Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin korktuğu azap çeşitlerinden biri de budur. (İbni Mâce, Fiten, 22/4019)

Dönüşüm de azap çeşitlerinden biri olarak uygulanmıştır. İsrailoğulları maymun ve domuza çevrilmiştir. (Maide, 60)

Yaygın hastalıklar azap çeşitlerindendir. (Buharî, Enbiya, 54/3473; Müslim, 5773)

Nedenler

Bugün, önceki ümmetlerden kendimize ders çıkarabilmek için onları, Kur'an'ımızın bize ders olarak göstermesine neden olan sebepleri de bilmemiz gerekmektedir. Bu sebepler arasında yaygın olarak bildiğimiz husus, peygamberlere iman etmemeleridir. Ancak peygamberlere iman etmemelerinin de kendilerine göre bir gerekçesi ya da o gerekçenin altını dolduran bir sosyal yapı vardı. Bunu tahlil etmememiz durumunda "Nasıl olsa biz iman ettik." mantığı ile yol almaya devam ederiz. Altımızın oyulduğunu fark etmeden helak edici sebeplerle iç içe yaşamanın sonucu olarak o azaplardan biri bizi bulabilir.

Şirk ve küfür yani Allah'ı tanımamak en önemli nedendir. Bu suçun bizzat kendisi veya buna zemin hazırlayan diğer suçlar, helakin davetiyesi olmuştur.

İnsanlara zulmetmeleri, bir grubun ezici üstünlüğünün hissedildiği ve güçlünün haklı olduğu yaşam bir tarzına sahip olmaları sebeplerin başını çeken başlıklardan biridir.

Allah'ın yasak ettiği işlerin yapılması ve o işleri yapanlara kimsenin ses çıkarmaması yani günahların bir hak gibi telakki edilmesi de ağır suçlar arasındadır. Kibir, gurur da bunun yağı, peyniri gibi olmuştur.

Dinde aşırılık, dine ilaveler yapabilme cüreti ağır suçlardan ve azap çekicilerdendir.

Nimet nankörlüğü, dünya nimetlerinde yarışma hastalığı da dikkatlerden kaçmaması gereken sebeplerdendir.

Yarına Dair

Mü'minlerin çocuklarının eğitiminde karşılaştıkları en çetin konulardan biri, mü'minlerin bugününü izah edilebilmek ve yarınını gösterebilmek olsa gerektir. Bu çağın çocuğuna mevcut sıkıntılı yapıyı izah edebilmek ve bu sıkıntıların içinden güçlü bir ümmetin yarına nasıl ulaşacağını anlatıp onu ikna etmek kolay değildir. Yarının daha iyi olacağına dair bir emare de yoktur ortada. Olayları sıradan bir insan mantığı ile ele alma durumunda olanlar için içinden çıkılamaz gibi duran bu sorun, sıradanlığı aşabilen ve olaylara mü'min gözüyle bakabilenler için ise böyle değildir. Yarın asla bugün gibi olmayacaktır.

İnsan mantığı ve sosyoloji teorileri ile bakıldığında mevcut karanlığın nedeni olan güçlerin güçlerinin büyüklüğü, mü'minlerin siyasal ve fikrî bölünmüşlükleri gibi nedenler, uzun vadede bile "iyi bir gelecek"ten söz etmenin zorluğunu gösterir. İnsan mantığı ve sosyolojik veriler bizi bu noktaya sevk edebilir. Dünya düzeninde neyin ne kadar değişmez olduğunu bir kenara bırakarak sorunu mü'min açısından ele alabiliriz. İnsanlık, dünyadaki güç dengelerinin akşamdan sabaha değişebilir dengeler olduğuna defalarca şahit olmuştur. Bir nesneyi çok yakından izleyen birinin, onun ayrıntılarında boğulup kaldığı gibi Batı kültürüyle yoğun bir beraberlik durumunda olan mü'min nesiller de olaylara, Batı'nın kendi çöküşünü izleyecek kadar derin bakma fırsatı bulamamaktadırlar.

Esasen Batı ve onun ürünü olan medeniyet, bütün ihtişamı ve hayatı her alanından kuşatmış etkinliğine rağmen kendi içinde çöküşe geçmiştir. Bir liderin rahatsızlık haberi ile borsaları çökme riski taşıyan bir uygarlık, silah ve teknoloji

üstünlüğü ile ebedîleşme hayâlini gerçekleştiremez. Batı'nın muhteşemliği, Batı'nın zirveye tırmandığını gösterdiği kadar iniş sürecine en yakın noktaya yaklaştığını da işaret etmektedir. Büyük bakabilmek için hakikati görebilecek göz sahibi olmak gerekmektedir. Zaman ve coğrafya açısından bakış alanını ilk insandan son insana ve bütün kâinata açabilenler için ortada çözülemeyecek bir sorun yoktur. Yıkılmayacak bir yapı da yoktur. Önceki uygarlıklar da aşılamaz ve yıkılamaz nitelikte biliniyorlardı. Vakitleri gelince yıkıldılar. Şimdikilerin yıkılıp yıkılmayacağına dair tereddüt oluşturan şey, ellerindeki teknoloji veya silahları ise asıl yıkılmalarını kolaylaştıracak unsurun o ellerindeki teknoloji olduğunu te'kit etmemiz gerekmektedir. Kendi oluşturduğu havuzda kendisinin boğulması, mevcut kültürün kesin kaderi gibidir. İnsan gözü ve insan tahmini ile baktığımızda bile bu sonucu vukuundan önce izleyebiliriz.

Bizim açımızdan ise işin bir de bize geleceğe dair haritalar açan Kur'an'ın gösterdiği ufuk boyutu vardır. Kur'an'dan, bize Batı kültürünün çöküş tarihini vermesini bekleyecek değiliz. Böyle bir tarih de vermez zaten. Yeryüzünü, hak-batıl mücadelesinin sürtüşme alanı olarak gören ve gösteren Kur'an, bize hakkın batıla üstün gelme sürecini öğretir. Hakkın batıla üstün gelmesi ise bizim çağımızın deyimiyle imansız Batı kültürünün ya iman etmesi ya da iman edenlerin elinde erimesi şeklinde olacaktır.

Büyük bir tefsir bilgisine ihtiyaç duymadan, meal üzerinden bile yarının tarihi yani Batı kültürünün eriyiş tarihi izlenebilir durumdadır. Şu ayetlerden, önümüzdeki tarihi izlememiz mümkündür:

a- Enfal suresinin 60. ayeti mü'minlere, çalışmalarını ve mü'min olmayanlara karşı güçlü olmalarını emretmektedir. Bu da şunun ispatıdır: Mü'minler, insan olarak üzerlerine

düşeni yapacaklar ve güçlü olmak için gayret edeceklerdir. Yarınlar hakkında konuşabilmenin en temel şartı budur.

b- Yine Enfal suresinin 10. ayeti, yardımın Allah'tan başka kesin bir kaynağı olmadığını göstermektedir. Mü'minlere yardım Allah'tan gelirse kazanmış olacaklardır. Âl-i İmran suresinin 160. ayeti de aynı hakikati Allah'a tevekkül etmenin altyapısı olarak göstermektedir.

c- Ra'd suresinin 11. ayeti ise üstünlük isteyenlerin, bu istek doğrultusunda kendilerini değiştirmek zorunda olduklarını anlatmaktadır.

d- Âl-i İmran suresinin 120. ayeti de sabır ve takva hususunda iyi durumda olanların düşmandan emin olacaklarını bildirmektedir.

Yarına dair tahminlerde bulunmadan önce bir ön hazırlık olarak mü'minlerin bu ayetlerdeki ikazlara kulak asmaları gerekmektedir.

Bugün İçin Gerçekler

Mü'minler olarak yarının üzerinde konuşup yarın için hesap yaparken bugünü ihmal etme gibi bir hatanın içinde olamayız. Yarına dair ne bekliyorsak o, bugün hazır edilmiş olmalıdır. Ümmet olmak, tek olmamaktır. Dünyayı bir ev, mü'minleri de ailenin fertleri gibi görmek gerekir. Babadan oğla intikal eden meziyetler ve hastalıklar gibi ümmet de yarının sıkıntılarını veya güzelliklerini bugünden hazırlamaktadır. Yeryüzünde Allah adına uygulanan ne tek bir emir ne de işlenen bir hata bugünle sınırlı kalır. İnsanlığı yukarıdan alıp aşağıya taşıdığımız gibi imana dair varlığımızı da taşıyoruz. Bu da bizi, yarından beklediklerimizi bugün yapmış olma gerçeğine sevk etmektedir.

Bir önceki neslin üzerinden bu gerçeği daha iyi izlememiz de mümkündür. Yapılan yatırımlar da hatalar da sonraki

nesilde etkili olmaktadır. Bir çocuğun iyi mü'min olsun diye yetiştirilmesi gibi ümmet de yetiştirilmekte veya ihmal edilmektedir. Ümmetin önünde duranlar, günlerini kurtarma hesabı yapamazlar. Gelecek günlerin planlarını yapabilenler, hem bugünü kurtarmış hem de ümmetin önünde durmanın en tabii gereklerinden birini yapmış olacaklardır.

Sünnetullah

Allah'ın dünya hayatında genel olarak uyguladığı kurallara Sünnetullah denmektedir. Bu kanunlarda esneklik yoktur. Her zaman ve mekânda herkes için uygulanmıştır, uygulanacaktır. Tıpkı yağmurun yağması gibidir bu. Nasıl yağmur şu veya bu şekilde adlandırılan bir kanun dairesinde oluşuyorsa içinde insanların da bulunduğu bu kâinatta da her şey bir kanun dairesinde olmaktadır. Önce Firavun'un varlığı, zulmünü ayyuka çıkarması, mazlum bir halkın ortaya çıkması, ardından da o mazlum halka kurtarıcı olarak bir Musa aleyhisselamın gönderilmesi... Bu tam anlamıyla bir kanunun, o zamanki uygulanan şekli idi. O gün bu iki isim vardı, ardından başka isimler sahneye çıktı. Yağmuru örnek olarak alırsak geçen yıl yağmurun yağma kuralı nasıl bu yıl yeniden yağmurun oluşmasına vesile kılınıyorsa insanların üzerinden de kanunlar böyle uygulanmaktadır. Önceki zalimlerin temel karakterleri kimde varsa o zalimlerin akıbetleri de onların üzerinde gerçekleşecektir. Yağmur kanununda bir değişiklik olmadıkça bu kanun da değişmeyecektir. Bunun adı Sünnetullah'tır.

Bugünkü cari sistem incelendiğinde bu sistemin, Musa aleyhisselamın eliyle denize gömülen Firavun sistemi ile benzeştikleri görülecektir. Akıbetleri de biiznillah aynı olacaktır. Şimdikilerin adının Firavun olmasının şart olmadığı gibi Musa'nın rolünde gelecek olanın da adının aynı

olması gerekmiyor. Mühim olan Sünnetullah'tır.

Karşılaştırmalar

1- Önceki Firavunlarda tam bir küfür vardı. Bir yandan inkâr ediyorlar bir yandan da iman ehline zulmederek Allah'ın yolunu tıkatıyorlardı. Varlıkları, Allah'ın yoluna engel olmaya adanmıştı. Aynı durum şu anda da vardır. Kiliselerinde ibadet eden Hristiyan, havralarında Tevrat okuyan Yahudi yoktur. Onlar, birlik olup kâh Haçlı Orduları adıyla kâh modern isimlerle İslam'ı ve Müslüman'ı haritadan silmek için ibadet aşkı ile çalışmaktadırlar. Bu noktada ne Firavun'dan ne de Nemrut'tan farklıdırlar, geçmiş zalimlerin kimlikleri ile tam bir örtüşme içindedirler. Akıbetlerinin aynı olması biiznillah mukadderdir.

2- İlk nesil zalimlerin temel çıkışlarından biri de kendilerini ilahlaştırmaları idi. Evet, sistemden önce şahsiyetlerini ilahlaştırıyorlardı, sistemleri de onların ilahlaştırılmasına hizmet için ayakta idi. Bugünkü nesil zalimlerin de sistemlerini ilahlaştırdıklarını görüyoruz. Öncekilerin şahsı ilahtı, şimdikilerin sistemi ilahlaştırılmıştır. İki durumda da "Allah'tan başka ilah olmaması" kuralına baş kaldırılmış demektir. Bu da ilah olduklarını iddia edenler ile sistemlerinin arkasına sığınarak suni bir ilahlık ortamı oluşturanların aynı akıbete sürüklendiklerini göstermektedir.

3- Zulüm ve kibir, Kur'an'ın lanet edip helaklerini bildirdiği zalimlerin en açık karakterlerinden biridir. Kendilerinden daha zayıf gördükleri herkesi aşağılamışlar, insanları sınıflara bölmekten çekinmemişlerdir. Bugün de aynı sistem, zalimlerin en açık vasfı durumundadır. İnsanlığın huzuru için kurdukları BM'de bile zalimliklerini perçinleyecek bir ayrıcalığı sakıncalı bulmamışlardır. Sadece oradaki örnek bile

akıbetlerinin eskiler gibi olması için yeterli bir benzeşmeyi gösterir.

Bu karşılaştırmaların sonucu gayet açıktır. Allah, zalimlerin süresini uzatır ama onları ihmal etmez. Hiçbir zalimin zulmü yanına kalmaz. Kişiler için de böyledir bu, milletler için de. Onlar, sistem olarak öncekilerin yoluna girdiğine göre akıbet olarak da aynı akıbete uğrayacaklardır. Sistemlerini diledikleri gibi övmeleri, kitlelerin de buna inandığı gerçeği değiştirmez. Adına şu veya bu harikalık ifadeleri ekledikleri sistemlerinin onları aklaması mümkün değildir.

Ümmeti Muhammed'in toprakları üzerinde bunca zamandır sürdürdükleri yok etme ve eritme savaşına rağmen mü'minler arasında siyasi şuur artmış, kendinden başkası olmama azmi güçlenmiştir. Bu da onların İslamsız bir dünya emellerinin gerçekleşmeyeceğinin ispatıdır. Hatta mü'minler olarak küfür ehlinin saldırılarından ders çıkarma ve kendimize gelme gerçeğini bile dillendirmemizde sakınca yoktur.

Yarım asır önce ulema, gençlerin Kur'an okumaları ya da onu ezberlemelerini din adına yapılabilecekler için yeterli bulurken gençlerin velileri bugün, ulemadan Kur'an gibi yaşayan bir nesil yetiştirmelerini bekleyecek duruma gelmiştir. Bu tam anlamıyla bir nimettir. "Kur'an, okunan bir kitap olsun yeter." denirken "Amel edilmedikçe gereken yapılmamıştır." anlayışı zihinlerde yerleşmiştir. Din adına konuşulan şeyler daha köklü ve daha kapsamlı konulardır. Mü'minler arasında, gelecek asırları da kuşatan düşüncelerle kurumlar oluşturulmuş, yardımlaşma ve beraber olmaya dair önemli adımlar atılmıştır. Bu gayretler devlet çapında olmasa da mü'minler kendi aralarındaki oluşumları ile yaptıkları "devlet gibi" yatırımlarla kıtalar ötesindeki mü'min kardeşlerine bile ulaşabilmektedirler.

Yeterli olma bakımından elbette istenen düzeyde olmayan bu gelişmeler, Ümmet'imizin erimediğini, cahiliye dönemi sonrası İslam Çağı'na girerken güçlenerek girdiğini gösteren ipuçları konumundadır.

Bu Dönem İçin Görevler

Ümmet olarak yükselmeyi gaye edinenler için yalın bir beklentiyi ibadet saymak mümkün değildir. Beklemek yerine "üzerine düşeni yaparken beklemek" alternatifini kullanacağız.

- Allah'a itimadımız, O'nun kaderinin tecellisine imanımız sarsılmamalıdır. Bir haber bülteni ile sarsılan itikatla mü'min kimliğimizin içini dolduramayız. Gerek Kur'an ve gerekse Sünnet kaynağımız muhafaza edilmelidir. Onları tartışmamayı ilke edinmeliyiz. Kur'anî bir hayat yaşama mücadelemiz, daha yoğun öne çıkmalıdır. Hayatımızı ne kadar tavizsiz yaşarsak Allah'ın yardımına o kadar müstahak olacağımızı bilmeliyiz. Şeytanın ve yâranının içimize sokacağı fitnelere karşı uyanık bulunmalıyız. Her şeye rağmen birbirimize iyiliği emretmenin, kötülüğü nehyetmenin "mü'min olmanın en tabii gereklerinden olduğu" gerçeğini unutmayacağız. Allah'ın yardımının gelmesinin temel gereklerinden biridir bu. "Mü'minler" seviyesinden "kardeş mü'minler" seviyesine yükseldiğimizde, göklerle yerin birleşmesine benzer bir gelişme sağlanmış olacaktır. Bunun için dilin korunmasından çevre oluşturmaya kadar lazım olan her şeye aciliyet verilmelidir.

- Bu Ümmet'in, ekseninde duracağı ulemanın yetiştirilmesi ve muhafaza edilmesi önemlidir. Yokluğunu temenni ettiğimiz sistemlerin diplomaları ile kimlik kazanmış ama ümmete dair değerlerden beslenmemişlerin "Rabbanî âlimler" düzeyinde kabul edilmesi hatadır. En azından böyle

bir sonuç doğal değildir. Âlimini yetiştiren ve âliminin yetiştirdiği bir ümmet olmaya mecburuz. Üniformalı ulemanın yerine Rabbanî ulema gelmelidir. İlmiyle amel eden, zahit, âbid âlim bu Ümmet'in önünde durduğunda ümmet için yükseliş dönemi başlamış ve yükselme devam ediyor demektir.

- Doğru sonuçlara ulaşabilmek için zamanı ve mekânı doğru değerlendirmeliyiz. Dünyayı, yaşadığımız kasabadan ibaret; zamanı da kendi ömrümüzle sınırlı gördüğümüzde kendimizden başkasını görüp anlama yolunu da tıkamış oluruz. Allah'ın mülkünde, ezelî ve ebedî olan Allah'a göre her şeyin olup bitmesini kavradığımızda anlama kapasitemiz de uzay hacmince genişleyecektir.

- Dinimizi parçalamanın açık şekli, Haçlı Orduları tarafından yapılmıştır. Dinimizi gizli parçalamak da dini bir bütün olarak anlayamamanın sonucu olarak dini a, b, c konuları gibi bölümlere ayırarak bunlardan tek birini sahiplenme şeklinde gerçekleşmiştir. Din, Allah'tan indiği gibi alınmalıdır. Dinin önemsiz bölümünün olmayacağını, beğenilip tercih edilen ürünlerinin bulunmayacağını anlayanlar bu dini doğru anlamışlardır.

Kur'an'a iman ediyoruz. Kur'an da Allah'ın, mü'minleri yüzüstü bırakmayacağını haber veriyor. İnandık, doğruladık. Elhamdülillah.

Yeni Bir Şey Yok

İnsanla beraber ortaya çıkan hak-batıl cepheleşmesinin tarihini, ilk insandan başlatmamız doğru olandır. Söz konusu cepheleşme, bu doğruluğun bir uzantısı olarak son insana kadar da devam edecektir. Çok iyimser olmak da ortada olağanüstülük görmek de yanlıştır. Çok basit bir benzetme ile önümüzdeki durum bir çeşit yaz-kış kutupları gibidir. İnsanın, dünya hayatındaki varlık nedenini idrak ettikten sonra anlaşılma zorluğu da kalkmış olur. İmtihan maksadı ile dünyaya gönderilen insanın, imtihan aracı olan batıla karşı onun neden var olduğunu sorgulaması makul bir sorgulama olamaz. İlk insandan itibaren, bütün insanlar için geçerli kurallar uygulanmaktadır. Her insanın, önüne konmuş bulunan hak/batıl seçeneklerinden hangisini tercih edeceğinin görülmesi ve kaydedilmesi gerekmektedir. Batıl asla boşuna değildir.

Ne batılın hakkı kökten kaldırması gerçekleşebilir ne de hakkın batılı yok edip batılın bulunmadığı bir dünyada kulluk ispatında bulunması gerçekleşebilir. Her iki durum da dünya hayatının seyri içinde mümkün değildir. Hak var olacak, bir kısım insanlar ona bağlanacak; batıl da var olacak ve bir kısım insanlar hatta insanların çoğunluğu ona bağlanacaklardır. İnsanın önünde cennet ve cehennem gibi iki sonuç bulunduğu sürece en tabii seyir böyle bir seyirdir. Bize kadar ulaşan insanlık tarihi, böyle bir seyrin sonuçları ile doludur.

İlk insandan itibaren her şey esasen aynıdır. Bugünkü şeklinin teknoloji ile renklenmiş olması, olayı mü'min gözüyle inceleyebilenler için farklılık göstermemektedir. Kullanılan silahların şekli değişmiştir ama silaha iten mantık değişmemiştir. Alkolün şişesi değişmiş, özü kalmıştır.

Cinayetin tarzı farklılaşmış, sonucu kalmıştır. Yüzeysel değişikliklerden söz etmek mümkündür ama öz aynıdır. İnsan aynı insandır, tabiat aynı tabiattır. Yaratan Allah'ın yaratma maksadı da değişmemiştir. Vadettiği cenneti ve tehdit ettiği cehennemi de değişmemiştir. İman da aynıdır hayatı yönlendiren emirleri/yasakları da.

Dünkü insan da ancak sabredenlerden olabilirse cenneti kazanıyordu bugünkü insan da. Dün de nefis, ibadeti zorlaştırıyordu bugün de. Şeytan binlerce sene önce de kötülüğe yatırım yapıyordu, şimdi de kötülüğün yatırımını üstlenmiş bulunuyor. O gün, insan şekline girerek görevini yapıyordu bugün internet kullanıyor. Dün, ürkütücü idi bugün medyatiktir. Yenilikten söz edemeyiz. Pişen, ekmek olduktan sonra şu fırında pişmesi ile başka bir fırında pişmesi neticeyi değiştirmez.

Batıl, Kıyamete Kadar Savaşacaktır

Kur'an'ımız Allah'ın, her peygambere o peygamberle savaşacak kötülerden oluşacak bir düşman kitlesi verdiğini haber vermektedir. (Furkan, 31) Ayrıca her peygamberin karşısına çıkarılan ve düşmanlık eden bu kitlenin, birbirlerini kışkırtan "insanlar ve cinlerden oluşmuş şeytanlar"dan olacağını bildirmektedir. (En'am, 112) Birbirlerini süslü sözlerle ikna edecek bu grup, elbette Allah'ın takdiri ile var olmuştur. Aynı ayet, "Rabb'in dilemeseydi böyle olmazdı." diye bitmektedir. Gayet açık bir şekilde ortaya çıkan sonuç şudur: Batılın, hakkın karşısındaki savaşı rastgele ortaya çıkmış ya da belli menfaatlerden ötürü gelişmiş bir düşmanlığın sonucu değildir. Ortada bir plan ve dileme vardır. Bu plan ve dileme de Allah'a aittir. Kula düşen, Allah'ın planına teslim olmaktır. Bu planın gereği olarak kul, bulunduğu cephenin bağlısı olmanın sonuçlarına katlanmak

yönünde üzerine düşeni yapacaktır şüphesiz.

Allah'ın gönderdiği seçkin kullarının (peygamberlerinin) karşısına böyle bir düşman cephe açan Rabb'imiz, peygamberlerin peşinden giderek cennete girmeyi umanlar için "peygamberlere takdir edilenin dışında bir yöntem" belirlemiş olabilir mi?

İmanda ve ibadette peşinden gidilmesi gereken peygamberlerin, hayatı algılama ve imtihan olana katlanma yönünde farklı bir statüde kabul edilmeleri mümkün olamaz. "Allah'tan yana olmanın ya da hak cephesinden olmanın bedelini sadece peygamberler ödeyecek!" şeklinde bir ilke benimsenebilir mi? Aynı cennete koşarken cennet talebinin karşısında imtihan amaçlı olarak kulun önüne çıkarılan batılın saldırılarına dayanma ve hakkı üstün tutma görevi cennet isteyen herkesin görevi olmalıdır. Fiilen de olan budur. Peygamberlerin girdiği meşakkat tüneline, onlara iman eden herkesin girmesi gerekmektedir. Aksi takdirde peygamberlerle yöntem farkı içinde olanların, onlarla aynı güzel sona ulaşmayı beklemeleri "muhali kemirmek" olacaktır.

Özellikle dikkat edilmesi gereken farklı bir nokta daha vardır:

Peygamberler, nihayetinde mucizelerle teyit edilmiş ve peygamberliğin getirdiği farklılıklarla olayın içinde tutulmuşlardır. Onların izlerini takip edenler ise bu açıdan daha zor denebilecek şartlarda batılın karşısında duracaklardır. Hakkı görmeye bile tahammül edemeyen bir batıl cephesinin karşısında; mucizelerin kesildiği, Cebrail'in vahiy getirmediği bir zamanda sebat etmek zorundadırlar. Allah'ın nûrunu söndürmek için çırpınan bir cephenin söndürme hamlelerine karşı, kendisi nûrlaşmış insanlar olarak karanlıkları aydınlatma hamlesi gösterebilenler

başarılı durumdadırlar. Kendisini feda etmenin bütün anlam türevlerini gerçekleştirebilenler kazanmış olacaktır.

Bakara, 251

Kafkasya'dan güneye Kudüs'ten İstanbul'a kadar ne olup bittiğini merak edenler için bu ayet, her şeyi çok açık bir dille ilan etmektedir. Bir Kur'an ayeti kadar, sebepleri ve mukadder sonucu anlamaya çalışan bir gözle defalarca okunup tefekkür edilmesi gerekmektedir:

"Eğer Allah'ın, insanların bir kısmıyla diğerlerini savması olmasaydı yeryüzü bozulurdu. Ancak Allah, bütün âlemlere karşı lütuf sahibidir."

Durum gayet açıktır. Ayet, bir tefsire ihtiyaç hissettirmeyecek kadar açıktır. Bir ayetin içinden alınmış kısa bir bölümünü oluşturmaktadır bu cümle. Ayet, Talût'un Calût'u öldürmesini anlatan kıssanın ardından gelmektedir.

- Allah, insanların bir kısmı ile diğerlerini savmaktadır. Buna "insanların birbirleri ile Allah'ın takdir ettiği bir kader gereği mücadele içinde olmaları" dememizde hiçbir sakınca yoktur. Bu da şu demektir: Kimi zaman mü'minler, Allah'ın takdiri gereği küfür ehlinin üstünde olmakta ve onlara hükmetmektedirler. Kimi zaman da Allah, küfür ehlini salmakta, mü'minleri onlara karşı kendilerini ve iman davalarını müdafaaya mecbur tutmaktadır. Bunun adı yer yer "cihat" olmakta yer yer de "hicret" olmaktadır. Ya da başka bir isim ama neticede mü'minler, Allah'ın takdir buyurduğu bir planın gereği olarak Allah'a iman etmeyenlerin karşı cepheyi oluşturduğu bir ortamda iman edenler cephesini temsil etmek durumunda olmaktadırlar. Ayet, bunu gayet açık bir şekilde beyan etmektedir. Hacc suresinin kırkıncı ayetinde bu hakikat daha açık bir ifade ile önümüze konmuştur.

"Eğer Allah'ın, insanların bir kısmıyla diğerlerini savması olmasaydı yeryüzü bozulurdu. Ancak Allah, bütün âlemlere karşı lütuf sahibidir." Bu ayet de uzun bir ayetin son kısmıdır. Ayetin başı ise şöyledir:

"Onlar haksız yere, sırf 'Rabb'imiz Allah'tır.' demelerinden dolayı yurtlarından çıkarılmış kimselerdir."

Ortada "Rabb'imiz Allah'tır." diyen bir mü'min kitle vardır. Bu kitlenin, Allah'tan yana olma tavrının sonucu olarak sürüldüğünü ve bu kitleye eziyet edildiğini görüyoruz. Sonra da onların sürülmeleri ve eziyet edilmelerinin gerekçesi bize şöyle bildirilmektedir: "Eğer Allah'ın, insanların bir kısmıyla diğerlerini savması olmasaydı yeryüzü bozulurdu. Ancak Allah, bütün âlemlere karşı lütuf sahibidir." Bu ayetten bir önceki ayetin konusuna da dikkat edersek zihnimizi biraz daha anlamaya teşvik edeceğiz demektir:

"Kendilerine savaş açılan Müslümanlara, zulme uğramaları sebebiyle cihat için izin verildi. Şüphe yok ki Allah'ın onlara yardım etmeye gücü yeter."

- Bakara suresindeki ayet, "Ancak Allah, bütün âlemlere karşı lütuf sahibidir." şeklinde bitmektedir. Bir mü'min, ayetin başını ve bu bitiş tarzını okuduktan sonra sadece, her şeyde bir hikmet arayan ve ortada olmaması gereken hiçbir şeyin olmadığına iman ederek kalbini rahatlatabilir. Bir yanlışlık yoktur, yenilik yoktur. Bu düzeni Allah böyle kurdu, böyle sürdürüyor, böyle bitirecektir. Mü'min, alternatifler üzerinde seçme hakkı bulunan biri değildir. Müslüman olmak teslim olmaktır. Seçenek hakkı sadece hak veya batıl tarafında olmayı seçmek içindir. Bunun dışında teslim olma ve kati akıbeti bekleme durumumuz olabilir.

- Olayları değerlendirirken bu mantığı kullanmamız bizi rahatlatacaktır. İsrailoğullarının tarihini ele alırken de durum böyledir Mekke müşriklerinin karşısında var olma direnci

gösteren ashabı kiramın tarihini ele almada da durum bu olmalıdır.

İnsan ve Cin Şeytanlar

En'am suresinin 112. ayetinde Allah Teâlâ, bugün dikkat etmemiz gereken bir noktayı bize bildirmektedir. Bu nokta, batılın planlama ve uygulama çapında bir cin ve şeytan koalisyonu içinde olduğunu haber vermektedir. Ayet şöyledir: "İşte, böylece biz her peygambere insan ve cin şeytanlarını düşman kıldık. Bunlar aldatmak için birbirlerine yaldızlı laflar fısıldarlar. Rabb'in dileseydi bunu yapamazlardı."

Ayet, açık bir üslupla şunları te'kit etmektedir:

a- Her peygamberin düşmanları olmuştur. Peygamberler boş bir alanda ve düşmansız bir meydanda vazife icra etmemişlerdir.

b- Peygamberlerin karşısına konan bu düşmanlar, bizim şeytan olarak bildiğimiz meşhur düşman ve onun nesli olan cinlerden olduğu kadar insanlardan da konmuştur. Peygamberlerin karşısına çıkan bu cinlerin ve insanların ortak vasfı şeytanlıktır. Düşmanlık yapmada da beraberlik içinde olmuşlardır. Bu da şeytanın insanlaşması ya da insanın şeytanlaşması gibi bir sonuç getirmektedir. Netice olarak da bu iki kitle yani şeytanlaşmış insanlar ve şeytan cinler, topluca aynı düşmanlığı yapmışlar ve birbirleri ile yardımlaşma içinde olmuşlardır.

c- Bu hakikat, kesinlikle Allah'ın dilemesi ve yaratması ile gerçekleşmiştir. Allah dilemeseydi böyle olmazdı elbette.

d- Mü'minler, peygamberlerin yolunun yolcusu olduklarına göre onların davalarına dair yöntem ve sonuçlar, mü'minler için de geçerli olacaktır. Bütün mü'minler, kıyamete kadar, şeytanlaşmış insanlarla koalisyon yapıp İslam'a saldıran bir

kitle ile mücadele etmek zorundadır. Davanın özü budur. Bu özü idrak edemeyenlerin, olayların ağırlığı altında eriyip gitmeleri, umutsuz kalmaları mukadderdir.

Mü'min insan, bütün türevleri ile şeytanların bir cephe olduğu ve batılı üstün tutmak için çırpındıkları bir ortamda gücü ve kalabalıklığı ne olursa olsun onların, Allah'ın hükmü ve kaderi karşısında bir hiç durumunda olduklarına inanır. Buna böyle inanmak, peygamberlerin davasını gütmek ve onların peşinden gidiyor olmaktır. Allah Teâlâ, şeytanın mü'minler üzerinde bir korku gücü oluşturmayı isteyeceğini ama mü'minlerin Allah'tan başkasından korkmamaları gerektiğini bize bildirmiştir: "Bakın, bu şeytan ancak kendi yandaşlarını korkutur. Mü'min iseniz onlardan korkmayın, benden korkun." (Âl-i İmran, 175)

Mü'min, batılın etkin olmak için oluşturacağı korku ortamından etkilenmemeli; Allah'ın kudretinin kendisi için yeteceğine iman etmelidir. Zira onların bütün çalışmaları "Rabb'in dileseydi bunu yapamazlardı." çerçevesini aşamayacak çaptadır.

Neden?

Bir mü'min, Allah'ın yaptığını bildiği bir iş için "Neden?" ile başlayan bir soru soramaz. Bu soruyu, şüphe etme anlamında soramayacağı gibi iyi bir imanın getirmiş olacağı edep dairesinin içinde kaldıkça da soramaz. Mü'min için böyle meselelerde son cümle şu olur: "Şüphe yok ki ben sizin bilmediklerinizi bilirim." (Bakara, 30)

Allah'ın bilmesi, O'na iman edenler için yeterli ve huzur vericidir. Peygamberler başta olmak üzere, onların izini süren bütün nesillerin insan ve cinlerden oluşan bir düşman güruhu ile karşı karşıya bırakılmasının bir mantığı vardır şüphesiz. Bu mantık olsun veya olmasın mü'min için

irdelenecek bir durum yoktur. Allah'ın yaptığında hikmet görmek, gaybı bilir gibi yaşamak mü'minin farkıdır.

Buna rağmen, dünyamızdaki olayları anlamaya ve olayların akıbetlerinin ahiretimize zarar vermeyecek şekilde sonlanmasına katkısı olacak hakikatler de önümüzdedir. Her şeyden önce, hakkın ortaya çıkması batılın varlığı ile mümkündür. Eşya, zıddı ile kaimdir. Beyaza beyaz denmesi siyahın varlığından ötürüdür. Bu önemli hakikatin idrak edilmesi pek çok olayın, mü'min insanın zihninde aydınlanması demektir. Gözlüğümüzü ve gözlük numaralarımızı ayarlayabilsek anlayacağız ki çok berrak bir zeminde çok kesin sonuçlara doğru yol alıyoruz. Rabb'imiz kimseyi ortada bırakmıyor, asla meçhul bir akıbete davet etmiyor. Her şey gözlükte ve gözlük ayarında gizli!

Destekçi Şeytanın Gücü

Kur'an'ımız muhtelif ayetlerinde, kâfirlerin küfürde inatçı bir mantıkla batıp gitmelerinin nedenlerinden biri olarak şeytanın onlara yaptıklarını güzel göstermesini önümüze koymaktadır. (Bkz. En'am, 43; Nahl, 63; Neml, 24; Ankebut,38) Dün veya bugün, kendisini yaratan Allah'a karşı baş kaldıran, baş kaldırışı ile de yetinmeyip sıradan insanların da haktan sapmaları için uğraşan bütün kâfirler için geçerli bir nedendir bu. Şeytan, kâfirlere yaptıklarını şirin göstermektedir. Katliam da yapsa katliamına tebrik bekleyecek bir yapıda bulunur küfür ehli.

Bugün, şer olarak bir kasırga hızıyla yayılmaya devam eden ne varsa onun yayılma süratine ait gerekçe olarak bu hakikati ele almamız gerekir. İman namına bir ezan ya duyulur ya da duyulmaz iken şer namına küçük bir fitne çıkmaya görsün. Âdeta bir gizli el, en kısa zamanda o şerri kapı kapı yaymakta, her kulağa sokmakta ve şer cazip duruma gelmektedir. Bu

yayılma hızını, günümüzde çok daha belirgin bir fitne şekli olarak karşımıza çıkmış bulunan internette çok açık bir örnek olarak görebiliriz.

Bu müşahedemiz ya da bunun gizleyemeyeceğimiz bir hakikat olması, elimizin/kolumuzun bağlanma nedeni de olamaz. Zira Allah Teâlâ, şerre yayılma kudreti verdi ise bize de şerrin karşısında cihat kapasitesinde onu engelleme görevi ve kudreti vermektedir. Şerrin gücü ya da yayılmışlığı, mü'minler adına bir özür yumağı oluşturamaz. Hak tarafında [5]olanların; varlık nedenlerini hakkı ayakta tutmak, şerrin yayılmasını engellemek olarak bilmeleri gerekmektedir.

Şüphesiz, İslam'ı cami görevlilerine emanet eden anlayış, "Dini din görevlisi korusun!" demeye getirilen tavırlar bulundukça şeytanın yardımıyla şerrini yaymaya çalışan batılın karşısında, Allah'ın yardımına sığınıp hakkı ayakta tutmak için uğraşan mü'min sayısı da az olacaktır.

Şeytan, bir yandan şer için çırpınırken bir yandan da şerri için kamuoyu denebilecek ortamı oluşturmaktadır. Bunu karşısında Allah Teâlâ mü'minleri de kendi aralarında kardeşler kılıp iyiliği emreden ve kötülüğü engelleyenler olarak şekillendirmişti. İyiliği yayıp kötülüğü engelleme işi, imanın gereği olarak icra edilmesi gereken en büyük cihat eylemlerinden biri iken bu iş, maaşlılara devredilince mü'minler arasında haktan yana olma ve hak için var olma heyecanı da sönmeye yüz tutmuş görünmektedir. Bu, acı ve üzücüdür ama gerçektir. Ebedî olmasa da şu andaki görüntünün sebebi budur.

Ortak Karakterler

İlk isyan eden kâfirden son isyancı kâfire kadar bütün isyancıların karakterleri aynıdır. Küfür, asırdan asra renk değiştirir ama küfrün karakteri değişmez. İsyancı ve hakkı

engelleyici küfrü tanımak bakımından bu karakterlerin bilinmesinde yarar vardır. Bunu bilmek, bir yandan kendimizi küfür üreten hastalıklardan korumamızı sağlayacak bir yandan da düşmanımızın içyapısını ve onunla mücadele için gerekli altyapıyı bize tanıtacaktır.

Peygamberler Onların Gözünde Değersizdir: Bütün zamanların iman etmeyenleri, peygamberleri hor görmüşlerdir. Kur'an'ımızda pek çok ayet bu hakikati vurgulamaktadır. Burada bahsi geçen "peygamberleri hor görmek", onların şahsından çok kimliklerini hor görmektir. Kimi zaman kendileri üzerinde kimi zaman da getirdikleri mukaddesât üzerinde bu bakışlarını yansıtırlar. Onların bu tutumlarına karşı mü'min nesillerin de peygamberleri, Peygamber aleyhisselam efendimizi ve getirdiğini tartışılmaz, yegâne üstün bir değer olarak görmesi gerekmektedir. Kur'an'ın veya Sünnet'in ulu orta tartışılabilmesi, böyle bir tartışmanın makul bir hak olarak görülebilmesinin götüreceği uçurum bu uçurumdur.

İnkârcılıkları ile Beraber Hakka Engel de Olmuşlardır: Kâfirler, kendi başlarına bir kâfir olarak kalmayı asla yeğlememişlerdir. Hakkın önünde barikat kurmayı görevleri bilmişlerdir. "Masum kâfir, samimi gâvur" olmamıştır hiçbir zaman, olmasını beklememiz de mümkün değildir. Mü'minlerin heybetinden çekinip kabuğunda gizlenen olmuştur. Anladıkları dili konuşan nesillerin karşısında susmuşlar, her fırsatı da ganimet bilip içlerindekini dökmüşlerdir.

Katı Kalplidirler: Küfürden yana tavır almak, ebedî ateşte kalmayı kabullenmektir. Kendi için ebedî ateşte kalmayı benimseyecek kadar kaba birinden nezaket beklemek ne kadar akıllıca olur? Kâfir nazik olmaz, protokole dikkat eder. Onlar, protokolü iyi bildikleri ya da protokolle yaşamak

onların kimliğini oluşturduğu için, onların gerçek kimliğine vâkıf olmayan ve onları Kur'an ile tanımayan kişiler onların görüntüsüne aldanır, imzalarına güvenirler. Kalpleri serttir. Başlarına gelen musibetleri bile ibret konusu yapmazlar, geri dönüşleri tıkalıdır. Menfaatinin bulunmadığı bir yerde merhameti yoktur onların.

Kibirli ve Kendini Beğenmiştirler: Hayata bakışları dünya ile sınırlı olduğu için, ellerine dünyalık namına bir şey geçtiğinde kendilerini gayeye ulaşmış biri olarak görürler. Kibir ve gurur onlara göre bir haktır. Zayıfın önünde gücünü ispat etmek, kendisini kollayan adalete inanmak onların karakteridir. Asla objektif değildirler, olamazlar da. Zulmetmekte sakınca görmeyecekleri gibi, yaptıkları zulümlerini de adalet olarak takdim edebilirler. Zulümlerinin gereği olan yalanı, hakları görebilirler. Güttükleri davada inatçıdırlar; tek seçenek üzerinden yaşadıkları için onu kaybetmeleri, hayatta olmalarının anlamını kaybetmeleri olacağından ellerindekinin ve hedeflerindekinin peşinde ziyadesiyle inatçıdırlar.

Birbirlerine Pek Düşkündürler: Yüreklilikten ve Yaradan ile beraber olmaktan nasipleri olmadığından, sürekli bir arada olmak zorunda hissederler kendilerini. Menfaatleri birbirleri ile çelişmediği sürece bir arada görüntü verirler. (Bkz. Enfal, 73; Casiye, 19)

Dış Görüntüye Önem Verirler: Dış görüntü onlar için ölçüdür. Güzel, dışı güzel olandır. Çirkin de dışarıdan çirkin görünendir. İçleri boş olduğundan iç âlem üzerinden bir değerlendirme kapasiteleri olamaz. Festivalci/eğlenceci olmalarının, zalime sessiz kalmalarının nedeni de budur. Mal, onların ilahı gibidir. İlahlarının nereden ve nasıl oluştuğu da onlar için önemli değildir.

Bozgunculuk Temel Kimlikleri Gibidir: Bozarken de tamir

ettiklerini ileri sürerler. (Bkz. Bakara, 11; Maide, 64) Her yaptıklarını iyi ve doğru görürler. Tenkit edilmeye tahammülleri olmaz.

Temelden Beri Laiklik Anlayışındadırlar: Bugün laiklik olarak isimlendirilen, dinin insanı yönlendiren noktadan uzak tutulması arzusu, ilk isyancılardan beri temel istekleridir.

Allah Teâlâ İhmal Eder mi?

İnsan olarak üzerimize düşen görevlerin geniş bir zamana yayılmasını isteriz ama aleyhimizde olan ve bizi bunaltan işlerin hemen kalkmasını isteriz. Hesap görülecekse aleyhimize olan hesapların ertelenmesi bize zevk verir, lehimize olabilecek hesapları anında dürmek hoşumuza gider. İnsan olarak genelde meylimiz böyledir.

Yeryüzünde cereyan eden olayları insanlık tarihi itibarıyla ele aldığımızda, kimi toplu bir faciaya dönüşmüş kimi de fertler üzerinde kalmış, sayısını Allah'tan başkasının bilemeyeceği kadar kabarık bir "hesabı görülmesi gereken iş" listesi vardır. Allah Teâlâ'nın bu hesapları ahiret âleminde muhakkak göreceğine iman ediyoruz. Bu imanımızda sıkıntı yoktur. İçimizi kemirebilecek bölüm, yeryüzünde de bu hesabın hemen görülüvermesidir.

Firavun, sonunda boğulmuştur ama zulmü asırları bulduktan sonra Allah'ın azabı ile karşılaşmıştır. İnsan olarak biz isterdik ki Firavun, ilk zulmü ile beraber boğulsun ya da ne yapılacaksa yapılsın! Firavun veya herhangi bir zalim; komşusunun tarlasına tecavüz eden bir çiftçiden ordularıyla bir coğrafyayı kan gölüne çeviren zalimlere kadar herkes cezasını hemen bulsun, ortada cezayı hak etmeyenler kalsın. Bu hoşumuza gider. Ya da öyle bir düzenin daha iyi olacağını zannederiz. "Allah ne yaparsa o muhakkak iyidir,

güzeldir, olması gerekendir." diye düşünürüz ama insan olarak zafiyetlerimiz bizi böyle bir isteğe yönlendirir. Masum bebekler ölmeden, toprak çoraklaşmadan, acizler ezilmeden, mal telef edilmeden, zalim gururlanmaya fırsat bulmadan, havamız kirlenmeden, karalar ve denizler fesada uğramadan indirsin azabını Allah Teâlâ da bebeklerin yüzü gülsün, garipler ağlamasın, acizler ezilmesin!

Bu, bir insan temennisidir. İdare etmeyen, fani birinin planlayabileceği basit bir hesaptır bu. En çok bir asır yaşabileceğini düşünen, sınırlı bir ömre ve fırsata sahip, bir küçük bahçesi ve dairesi bir de küçük bir atölyesi olan insandır o. O insan, kâinat denen şeyin mülkünde bir hiç kadar bile olmadığı hâlde ezelî ve ebedî olan Allah'ın işini hesaplamak istemektedir. "Yok, vara talip!" gibidir bu durumda insan. O tek başına bir insan ya da bir aile veya bir ırktır nihayetinde. Allah ise ilk insandan son insana kadar içinde bin bir âlemin bulunduğu varlığın bütünü için hesap yapmıştır. Allah'ın planları bir ülke ile hatta dünya ile sınırlı değildir. Belki de dünya, O'nun planladığı mülkünde bir nokta bile olmayacak kadar basittir. Bu kadar basit bir noktanın içindeki bir insanın, o büyük planın ayrıntılarını yönlendirme meyli, olsa olsa kendini bilmezlik olarak yorumlanabilir. İnsan, yerinde oturup teslim olmasını bilse ne kadar rahat ederdi!

Allah, yarattığı kullarının içindeki baş kaldıranları, O'nu yok sayanları en başta İblis olmak üzere serbest bırakmıştır. Bu serbestlik, onları bilerek var etme/yaşatma boyutunda bir serbestliktir. Bulunduğumuz yer olan dünya, kara ile beyazın beraber bulunması gereken bir yerdir. Soğuk ile sıcak aynı anda bulunduğu için burası dünyadır. Mazlum kadar zalimin de burada yaşaması gerekmektedir. Firavun ve Nemrut ya da onların izini süren zalimler, bir dere kenarında bir bahar

günü açan çiçek kadar tabiidirler bu dünyada. Onlarsız bir yer olsa idi dünya, dünyanın cennet olması gerekecekti. Mü'min, gözünü açmalı ve bulunduğu yerin cennet olmadığını ve olmayacağını anlamalıdır. Burası cenneti bulma yeridir, asla cennet olamaz. Burası Firavunları, Nemrutları ile güzeldir. Mekke'yi fethetmek için Mekke'den hicrete zorlanmak tabii olan süreçtir. Allah Teâlâ'nın planında ve takdirinde asla bir hata ya da daha iyisinin bulunabileceği bir alternatif olamaz. Buna iman etmedikçe de kimse iman iddiasında bulunamaz.

Mü'minlerden daha iyi şartlarda yaşayan küfür ehli, ayaklarına yığılmış dünya nimetleri ile yaşayan asiler kesinlikle yanlış bir görüntü değildir. Öyle olması gerekmektedir de öyle olmuştur.

Gerekçe

"Ben onlara mühlet veririm. Şüphesiz benim tuzağım çetindir." (A'raf, 183)

Her şey bu ayetteki ifadede gizlidir: "Ben onlara mühlet veririm. Şüphesiz benim tuzağım çetindir." Allah Teâlâ; insan olmanın gereklerini unutan, kendisini ilah zanneden, zalim ve müstekbir kafalı dünkü veya bugünkü şahıslara ya da onların oluşturduğu sistemlere bu nedenle izin vermektedir. Bakmaktan imtina edeceğimiz kadar üzücü görüntünün gerekçesi budur:

a- Allah Teâlâ, onlara mühlet vermektedir. Bu mühletin süresini sadece kendisi bilmektedir. Bilmesi gereken de esasen O'dur. O'ndan başkasının bilmesi de gerekmemektedir. Onların varlığı, zalimler ve zalimlerin zulmüne muhatap olan mazlumlar açısından ne kadar sürmesi gerekiyorsa o kadar mühlet verecektir onlara Allah. Kulların, bu gerekli süreyi anlayacak nitelik ve imkânları zaten yoktur. İnsana kalsa sadece iyilerin bulunduğu bir dünyada yaşamak isteyecektir

o.

b- Allah Teâlâ'nın bu mühleti, aslında tuzağının büyüklüğünden kaynaklanmaktadır. Düşmanının at koşturduğu meydanı bile genişletmesi, ona hız vermesi O'nun azametinden kaynaklanır. Kullar bunu bilsin veya bilmesin gerçek budur. Allah'a asi olmayı kendilerine yaşam tarzı olarak seçmiş olanların böyle bir hakikati kabul etmeleri elbette beklenemez ama mü'minler, önlerinde cereyan eden olayların arkasındaki şu gerçeği anlamalıdırlar: Çetin bir hesaplaşma için iplerin uzun tutulmasından başka bir şey yoktur ortada.

Bir sır olmayan bu gerçeği Allah Teâlâ Şuara suresinde önümüze koymuştur: "Ne dersin? Eğer biz onları yıllarca yaşatıp nimetlerden faydalandırsak sonra tehdit edilmekte oldukları azap başlarına gelse..." (Şuara, 205-206)

Bize göre zaman ne kadar uzun olursa olsun, başı ve sonu olmayan bir zamanı gören Allah'a göre o zaman azdır hatta hiçtir. O'nun mülkünde de bizim üzerimizden bir değerlendirme yapılması gerekli değildir. Mü'minin de kâfirin de imtihan edilmesi gereken bir dünya hayatında da gereken budur. Kâfirler, nice tuzakları avuçlarındaki nimet olarak görüp helak yolunda koştular.

Anlamaya Yardımcı Olsun Diye

"Onlar Allah'ı gereği gibi tanımadılar. Şüphesiz Allah çok güçlüdür, mutlak galiptir." (Hacc, 74)

"Ne oluyor size de Allah'ın büyüklüğünü hesaba katmıyorsunuz? Oysa O, sizi türlü evrelerden geçirerek yaratmıştır." (Nuh, 13-14)

Sıçramak Hayâldir

Allah Teâlâ'nın kanunlarından biri de kullarının dünya hayatını adımlaya adımlaya yürümeleridir. Yol katetmek için de yükselmek için de sıçrama şeklinde tabii bir yöntem yoktur. Bir yolun ne kadarda ve nasıl katedildiği adımlarla ölçülebilir. Bu kanunu, günlük hayattan din eksenli emellere kadar her alanda uygulamamız mümkündür. Bebeğin "yürür" duruma gelmesinde bunu izlememiz mümkündür. Bir binanın yapımında da bu izlenebilir. Hiçbir binanın üst katı alt katından önce inşa edilemez. Hiçbir canlı mesela yedinci yaşından önce sekizinci yaşını idrak edemez. Bu, doğmadan yaşamak kadar hayâl edilemez bir kuruntudur.

Mü'minler olarak imanımız adına ortaya çıkan beklentilerimiz için de böyle bir kanunun var olduğunu bilmemiz gerekiyor. Böyle bir kanundan habersizliğimiz, içten içe kendimizi yiyip bitirmemiz şeklinde sonuçlanabilecek evhamlarla boğuşmamıza neden olacaktır. İmanımız, iman ekseninde yürüyen bir devletimizin olmasını emretmektedir. İçinde yaşadığımız toplumun, imanımızın yasakladığı şeylerden arındırılmış olmasını ve Allah Teâlâ'nın emrettikleri ile bezenmiş olmasını isteriz. Bu isteğimizi de bizi yaratan Rabb'imizin bizden muradı olduğu için gayet haklı ve hemen gerçekleşecek bir istek olarak algılarız. Âdeta "Ya böyle olur ya da..." diye özetlenebilecek bir savunma içinde hissederiz kendimizi.

İçinde barındığımız evimizin, iş güttüğümüz iş yerimizin bu beklentilerimize uygun olmasını isteriz. Eşlerimiz mükemmel olsun, bizde olmasa bile onlarda imanî mükemmellik bulunsun isteriz. Çocuklarımız üzerinden hayâller çizer, senaryolar oluştururuz. Eşlerimize ve çocuklarımıza hamura

şekil verir gibi şekillendirebileceğimizi zannettiğimiz bir süreci yıllarca yaşar dururuz. Bugün olmasa da yarın muhakkak arzu ettiğimiz gibi olacağına itimat ederiz. Aradan geçen yıllar, kimimizi yıpratır kimimizi de başka hayâller içinde beklentilerini unutup giden biri durumuna düşürür. "Ne bekliyorduk, ne oldu?" sürecinde eriyip gidenimiz daha fazladır.

Emellerimiz hatta bağırıp çağırmamız bize hükmeden kanunları değiştirmemektedir. Bizim varlığımız, şu koca kâinatta bütün insanlar olarak hesaplansak dahi bir noktaya bile tekabül etmezken, bizim noktası kadar olamadığımız bir yerde küre kadar bir alana hükmetme arzumuz, sürekli kuru bir beklenti olarak sonuçlanır. Bizden önceki nesillerin durumu da bu idi, bizim durumumuz da budur. Bir sonraki nesiller de bu büyük gerçeğe vâkıf olmazlarsa aynı sonuçla karşılaşacaklardır.

Ekmek Örneğimiz

Şunu kesinlikle bilmeliyiz: Kâinatta her an ve her alanda Allah'ın kat'i kanunları hükümrandır. Bu kanunlardan biri de tedrîc kanunudur. Bu kanunun özü şudur: Her şey, onun için takdir buyrulmuş olan zaman ve şartlarda gerçekleşecektir. Bir an önce veya sonra gerçekleşmesi mümkün değildir. Göz açıp kapamakla mucize oluşabilir ama bu mucize insanın yapmakla mükellef olduğu şeylerden olmaz. İnsan ne yapacaksa onu yapmak zorundadır. Bir ekmek gibi... Buğdayını ekecek, harman yapacak, değirmen kuracak, su bulacak, hamur yapacak, maya katacak, bekleyecek ve pişirecek. Pişirirken de başında olacak. Bu süreci iyi oluşturabilen ekmek yer. Bir günde buğday oluşturup ekmek yemek yoktur. Bu kâinatta iken yoktur. Onun da olabileceği yer olacaktır ama orada ekmeğe ihtiyaç olmayacaktır

inşaallah.

Bu ekmek örneğini alıp hayatın her alanına uyarlayabiliriz. İyi bir yuva kurmayı, iyi bir çocuk yetiştirmeyi, mü'min bir toplum oluşturmayı ekmek örneğimize yüzde yüz uyarlamamız mümkündür.

Ku'an'da, üzerinde bulunduğumuz dünyanın yaratılmasında bile bu olgunlaştırmanın bulunduğunu görürüz. Allah Teâlâ için dünyayı yaratmak saniye bile sürmesi gerekmeyen bir iş olmasına rağmen, gökleri ve yeri altı günde yarattığını beyan etmesi, iyi izlenmesi gereken bir kural dizisini ihtiva etmektedir. Dünyanın kendisi bile bir planlama ve zamanlama ile ortaya çıkmışken, onun üzerinde bir-iki duygusal temenni ile projeleri seri bir şekilde sonuçlandırmak akıllıca bir beklenti olmaz.

Bir ince noktadan daha bakarak örneğimizi geliştirebiliriz: Allah Teâlâ'nın Kur'an ile insanı buluşturması bile yirmi üç yıl sürmüştür. Kur'an'ın bir dakika içinde inmesinin hiçbir zorluğu yoktu. Kesinlikle olamazdı da. Önceki kitaplar öyle inmişlerdi. Görüyoruz ki Peygamber aleyhisselam efendimizin başında bulunduğu bir harekette bile Kur'an'ın pratikleştirilme süreci bu zamanı bulmuştur. Günün birinde başka bir diyarda Kur'anlaştırma sürecinin iki yüz otuz seneyi bulması bile pek tabii bir sonuç olarak görülmelidir. İnsanın sabırsızlığı, tabiatın seyrini değiştiremez.

Zaman ve çalışma planı olarak "kademelendirme"ye dikkat edilmesi şarttır. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin Mekke'deki çalışmasında önce yakın akrabasını, ardından geniş akraba ve yöre insanını, onların ardından da bütün insanlığı ilgi alanına alan bir plan üzerinden gittiğini ve bu planın en az üç yıllık bir başlama ve yerleşme süreci olduğunu bütün siret kaynaklarından izleyebiliriz.

Pratik Örnekler

1- Kendi iç âlemimizdeki mü'minleşme sürecimiz, belli bir yaşla beraber kesinleşmiş ve kat'ileşmiş olmayacaktır. Şu kadar ilerlemiş bir yaştan sonra, haccedip döndükten sonra dahi olgunlaşmanın devam ettiğini bilmeye mecburuz. Bu olgunlaşmanın bittiğini zannettiğimiz zaman kaymaya başlıyoruzdur ve birikimimiz de erimektedir.

2- Bizim bu olgunlaşma sürecimizin en doğal sonucu, mesuliyetimiz altındakilerin de böyle bir süreçte bulunacaklarını biliyor olmamızdır. Kendisinin olgunlaşmasına dair süreyi bir ömre yayan babanın, çocuğuna ayırması gereken zamanı "şu yaştan bu yaşa" diyerek beş veya on yıla sıkıştırması, bir insanın en azından idrak zafiyetini gösterir. Eşlerin de birbirlerine bakışında bu idrak sıkıntısını görebiliriz. İnsanın kendisi için bir sabır planı yapması gerektiği gibi eş ve çocukları için de belli bir sebat ve sabır planı yapmış olması gerekir.

3- İlim tahsil etme ve bilme süreci de bu kurala dâhildir. Bir dinleme, bir okuma sadece bir nokta, bir satır ilave edecektir. Hakikat budur. Eğitimi birkaç yıla sıkıştırmakla birkaç yılda diploma sahibi olmak arasındaki açık fark budur.

4- Zaman ve eylem olarak toplumların ıslahında ve mü'minleşme sürecinde önümüzdeki kural budur. İki asırda harap edilmiş bir toplumun iki seçim döneminde ıslah edilmiş olmasını ummak gaflettir. İnsanların tek tek eğitime alınmış olmaları durumunda bile bu beklenti uçuk bir beklenti olacaktır.

Hilkatimiz Böyledir

Allah Teâlâ bizi aceleci yarattı, bizler hemen sonuç görmek isteriz. Her şey istediğimiz gibi olsun bekleriz. Çabuk kırılır, çabuk dökülür bir yapımız vardır. Umudumuzu yitirince

ezilmeye başlarız.Allah Teâlâ da bizi bu noktadan imtihan etmeyi murat etmektedir.

Allah Teâlâ görmek ister ki bizim için dağlar gibi görülen işlerin O'nun için bir hiç durumunda olduğunu idrak etmiş olalım. Zaman bizi ürkütmesin, sonuçların planladığımız gibi olmamasından ötürü yılmayalım, erimeyelim. Her gün yeni bir güneş doğduğu gibi her yataktan kalkışımız da yeni bir enerji yüklemiş olsun bize. İmtihanımız bu yapı üzerinden yürümektedir.

Hesap/kitap Allah'tan, çalışmak bizden olacaktır.

Biz, kim ve ne olursak olalım O en büyüktür. O'nun hükmü nihai karardır.

Not Defterinden Paragraflar

1- Bize ait olan tarih üzerinde zihinlerimiz karıştırılmıştır. Tarihinden sıkılan bir nesil yetiştirilmek istenmiştir. Esasen zikredilecek bir tarihi bulunmayan Haçlı zihniyeti mensupları, iftihar edilecek tarihin mensubu nesillere etki etmişlerdir. Üniversitelerinde öğrenci olarak tuttukları gençleri bu tuzağa çekmeyi başarmışlardır. Asırların tarihinden bir iki günlük bir olayı seçip o olaylar üzerinde tezler yazdırarak o iki günlük olayı tarihin bütünü gibi gösterebilmişlerdir.

Geçmişin karıştırılması ile başlayan bu süreç, bugünkü hayata bakışın da bulandırılmasını doğurmuştur. Yeni nesiller ne düne ne de bugüne berrak bir gözle bakabilmişlerdir.

Gelinen neticede sadece Batılı değerler öne çıkmış, onlar yüceltilip durmuştur. İslam ve İslam'ın yönetimi yerilmiş Batı ve Batı yönetimi âdeta takdis edilmiştir. Batı'yı yansıtan unsurlar mesela demokrasi, zuhur etmiş bir mehdi gibi gösterilmiştir. Müslümanlar arasında önceleri dışlanan bu kavramlar artık gerçek savunucusu Müslümanlardan başkası olmayan bir fitne durumuna gelmiştir.

Abdest ve namaz gibi İslam'ın siyasetinin dünyaya vermek istediği şekli de öğrenme ve öğretmede gecikmiş bulunuyoruz. Bir önceki asır, Müslümanlar açısından yanan evden acil kurtarılacakları kurtarma dönemi idi. Bu nedenle de abdest ve namaz, namazda okunacak kısa sureler yangından kurtarıldı. Şimdi ise evimizde neyimiz varsa onu kurtarma zamanı gelmiştir. Yangın devam etse de biz, tecrübe sahibi olduğumuz gibi dinimizi bütünü ile kurtarmalıyız.

2- Bizimle kâfirler arasında cereyan eden savaş, "mü'minlerle kâfirler arasında" bir savaş olarak anlaşılırsa bu, bir çeşit anlama tarzı hatasıdır. Onlarla aramızda süren savaş, "Allah ile kâfirler arasında" bir savaştır. Mü'minler bu savaşta inşaallah Allah'ın askerleridirler sadece. Mü'minler, kâfirleri yendiklerine ya da onlara yenildiklerine bakmayacaklardır. Anlayışı bu olan mü'min, yendiğine ya da yenildiğine bakmaz; askeri olmakla şereflendiği Allah'ın, rızasını kazanıp kazanamadığına bakar. "Kâfirlerle savaşmak" ile "Allah'ın askeri olarak savaşmak" arasındaki bariz fark bu olmalıdır.

Ashabı kiramın Bedir'de ve diğer meydanlardaki cihadını bu bakışla izlediğimizde, yaptıklarını yapmakta neden zorlandığımızı da anlayabiliriz. Gelişen olaylar ve küfrün dünya hükümranlığının nedenlerini ve sonuçlarını kavramamız da kolaylaşacaktır böylece.

Örnek olarak Nûr suresinin 55. ayeti, Tevbe suresinin 32 ve 33. ayetleri, Enfal suresinin 36. ayeti, Yusuf suresinin 21. ayeti ve özellikle Sâffât suresinin 171 ile 173. ayetleri defalarca okunup üzerinde dersler yapılabilir.

3- Allah'ın mü'min kullarına yardımı inkâr edilemez bir hakikattir; Allah, kullarına yardım edecektir. Bunu bir kanun maddesi gibi kaydedebiliriz. İkinci bir kanun maddesi olarak da şunu kaydetmeliyiz:

Allah, sadece mü'min oldukları için kullarına yardım etmeyi de vadetmemiştir. Allah'ın yardımına müstahak olmanın tek şartı mü'min olmak değildir. Uhud'da imanları kat'i olan yani mü'min olduklarında kimsenin şüphesi bulunmayan ve Peygamber aleyhisselamın yanı başında, onun komutası altında cihat edenlere yardım etmediği olmuştur Allah'ın. Biz bunu, "Uhud'da yardımı gecikmiştir." şeklinde de izah edebiliriz. Yorumumuz nasıl olursa olsun neticede Allah'ın,

içlerinde Peygamber aleyhisselamın da bulunduğu bir mü'min orduya, çok sıkıştıkları bir anda bizim "yardım" dediğimiz bir anlamda yardım etmediği de olmuştur. Bu da elbette tesadüf değildir. Yusuf suresinin 110. ayetinde, peygamberlere bile hemen yardım gelmediğine bilakis yardımın belli bir olgunlaşma sürecinden sonra geldiğine dair işaret vardır. Muhammed suresinin 7. ayeti bu hususta kanunu belirlemektedir. O kanun da şudur:

"Ey mü'minler! Siz Allah'a yardım ederseniz O da size yardım eder ve ayaklarınızı sabit tutar."

Mü'minlerin Allah'a yardım etmesindeki "yardım etme"yi şüphesiz, camilerin yardım kutularına sadaka bırakmak şeklinde anlayacak değiliz. Mü'minin Allah'a yardım etmesi; O'nun dinini sahiplenmesi, dininin emir ve yasakları konusundaki imtihanı kazanması şeklindedir.

Allah'tan yardım beklemeden önce o yardıma müstahaklık sürecinin oluşturulması gerekmektedir. Mü'min fertler olarak, aileler olarak, cemaat olarak... Bu süreci maddeler hâlinde şu şekilde belirleyebiliriz:

a- Akidemizde bir sorun olmamalıdır. Felsefe karıştırılmamış, beşerî sistemlerin etkisinde kalmamış bir akide ile yaşayan mü'minler olmalıyız.

b- Amellerimiz ihlaslı olmalıdır. Yaptığımızı Allah için yapma, beşerden birinin etkisinde kalmama olgunluğuna sahip olmalıyız.

c- Sözümüz, malımız, bedenimiz Allah'a adanmış olmalıdır. Evimizi, iş yerimizi, kültürümüzü Allah'ın dinine hizmette kullanabilme başarımız yardım için çok önemlidir.

d- Bütün derin anlamları ile sabrı kuşanmalıyız. Sabır imtihanının bizden önceki ümmetler üzerinde hatta peygamberler üzerinde nasıl denendiğini çok önemli bir çizgi olarak önümüzde tutmalıyız. Bize göre yapılmış hesaplar

yerine Allah'a göre yapılmış hesaplar kullanmalıyız. Zaman bizim zamanımız değildir; zamanı yaratan Allah'tır, kullandıran da O'dur. Olayların hükümranı da O'dur. Biz ise sadece O'nun kullarıyız. Kulluğumuzu bilip üzerimize düşeni yaptıktan sonra hesabın da O'nun hesabı ile yapılacağını idrak etmemiz gerekmektedir. "Şu kadar seneyi, şu kadar iş yapmayı" başarının ve yardımın yeterli ön şartı gibi görmek doğru değildir.

e- İnsan olarak üzerimize düşeni yaptığımızdan emin olmaya mecburuz. İnsani gücü kullanmada, Allah'a iman etmeyenlerin gerisinde kalmanın yardıma engel olabileceğini bilmemiz gerekir. İnsan olarak çaresizliğimiz ve imtihan olarak imkânsızlığımız başka şey, tembellik ve idare edememek başka şeydir.

f- Allah, bizi dua eden kulları olarak görmek istemektedir. Maddi ve manevi sebeplere tevessül ettiğimizi, mutmain olabilmemiz için o sebeplerden biri olarak da "yoğun dua edebildiğimizi" de söyleyebilmeliyiz. Bu dua, toplantıları bitirirken topluca dua etmenin ötesinde bir dua olmalıdır. Münferit olarak gece seccadelerimizin başındaki dualarımız, törensel dualarımızdan daha değerlidir. Bunların biri bir kültürü yansıtırken diğeri içimizdeki samimiyeti ve kimliğimizdeki bağı yansıtacaktır.

g- Dini korumayı, içimizdekilerin bir bölümüne ait bir görev ya da uzmanlık alanı olarak gördüğümüzde kendimizle çelişmiş oluruz. Din hepimizindir, hepimiz dinimiz için olmalıyız. "Din hepimizin ama birilerimiz dinimiz için seçilmiş!" tarzındaki uygulama, Allah'tan yardım gören nesillerin uygulaması değildir. Havamız, suyumuz nasıl ortak değerimiz olarak muhafaza ediliyor, herkes onları korumada kendini görevli addediyorsa aynı anlayış din için de geçerli olmalıdır.

4- Umut en güçlü enerjimizdir. Umudumuzu tüketen, enerjimizi tüketmektedir. Umudumuzu israf eden de enerjimizi israf etmektedir. Ne o ne de bu, kabullenebileceğimiz bir zarar olabilir. Camilerimizin kürsülerinde, salonlarımızın hitabet edilen mikrofonlarında neticede bizi, emelini yitirmiş, âdeta Allah'ın bile üstesinden gelmeyeceği olayların içinde yoğrularak kaybolmuş cılız insanlar hâline getiren mesajları kabullenemeyiz. Bizi içimizden çökerten bir saldırı gibidir bu. Biz, ayakları yere basmamakla yere çivilenmiş ayakların sahibi olmak arasında bir umuda sahip ve bu umuttan kaynaklanan enerji sahibi bir mü'min olmak isteriz.

Hatiplerimiz, konuşmacılarımız, yazarlarımız dinledikleri haberler, izledikleri olaylardan başlarını kaldırıp Allah'ın kitabına, Peygamber aleyhisselamın hadislerine ve dünyanın geçmiş tarihine baksınlar da bize öyle konuşsunlar.

Biz, insanlık için çıkarılmış en iyi ümmetiz. Biz bu hâlimizle bile olsa insanlığın umuduyuz. Bizi yıpratanlar, insanlığın son gemisini de batırmak istemektedirler. Biz, insanlık için çıkarılmış en hayırlı ümmetiz, son umuduz biz.

Biz Allah'ın rahmetine ermiş bir Ümmet'iz, biz merhumuz. Merhum bir ümmet olmak bizde tecelli etmiştir.

Bizim Ümmet'imiz sapıklıkta ve saplantıda çakılıp kalan bir ümmet değildir.

Biz cennete ilk girecek ümmetiz, elimizde cennet kapılarının anahtarları vardır; bu umutla ve bu heyecanla yatar kalkarız.

Kutuplara kadar ulaşacak el sahibi biziz.

Biz günübirlik bir ümmet değiliz; üzerimizdeki hesaplar şu toplantıda bu salonda yapılmış olabilir ama bizim kaderimiz Arş'ta yazılmıştır. Arş'ta yazılanı salonlardaki kararlar bozamaz.

Bizim kaderimizi el bombaları ve nükleer silahlar tahrip edemez. Öleni şehit, kalanı gazi bir ümmetiz. Dünya dönsün dursun, küfür yürüsün veya sürünsün, hesap yapan hesap yapsın. Bizim sloganımız bellidir: Allahuekber!

Kapasiteli Mü'min

İnsanları, dinlerine karşı hizmetleri açısından ikiye ayırabiliriz: Birinci grup, iman ettiği için imanının gereklerini yerine getiren, namazdan sadakaya kadar kendisine emredilen ve adına farz, vacip, Sünnet denen ne varsa onu eda edenlerden oluşur. İkinci grup da birincilerin yaptığının üstüne bir de yeryüzünde Allah'ın dininin tek söz sahibi olmasını kendisine dert edinen mü'min gruptur. Temel din kültürümüzde böyle bir tasnif yoktur. Bir konuyu izah edebilmek için bu tasnifi yapma ihtiyacı hissettik. Mü'min, mü'mindir.

Esasen her mü'minin, dininin hükümranlığını kendine dert edinmiş olması da gerekmektedir. Ne var ki gözlerimizin önünde gelişen olaylar, fertler olarak ve ümmet olarak içinde bulunduğumuz arlandırıcı durum karşısında sessiz ve ilgisiz kalabilen mü'min kitlelerin varlığı karşısında böyle bir tasnif mecburiyeti doğmaktadır. İslam adı altında belli bir cemaat ve oluşum içinde olanlar bile kendilerine eksen olarak belirledikleri dine ait birkaç alanın dışına taşmamayı Allah için yapılacak iş olarak görebilmektedirler. Hayret edilecek bir durumdur bu. Dinde örnek nesil olan sahabi ve onların talebelerine bakıldığında nereye oturtacağımızı tespit edemeyeceğimiz bu anlayış, ne yazık ki "mutedil Müslümanlık" gibi gösterilmektedir. Allah'ın dinini yüceltme, bir kişinin cehennemden kurtarılması, Allah'a karşı savaşmak olan faiz ve onun benzeri çirkinliklerle savaştan taraf olmak, iyi mü'min olmayı gerektirirken, ya "aşırılık" ya da "kendi başına iş yapma" gibi başlıklar altında sunulabilmektedir. Sırf bu mantığın egemenliği yüzünden cihat kavramı da unutulmaya doğru sürüklenmiştir.

Böyle bir idraki İslam olarak kabul edemeyiz. İslam, Allah'a teslim olmak ve teslim etmektir. İnsan, Allah'a teslim olup Müslüman olurken kendisine ait ne varsa onları da yeryüzündeki her şeyi de O'nun hükmüne teslim etmeyi kabul etmiş demektir. "Kendi gemisini kurtaran kaptan" safsatası, kapitalist anlayışın zihinlere yerleştirdiği fasit bir idraktir. Mü'min, kendi gemisi kadar içinde bulunduğu dünya gemisini de kurtarma amacı taşıyan insandır.

"Ne yapabileceksin?" tarzında bir sığıntı felsefesi mü'mince değildir. "Ne yapabileceğimiz" hiç önemli değildir. Nuh aleyhisselam ne yapabildi? Lût aleyhisselam ne yapabildi? Allah Teâlâ ne yapabildiklerimize bakacak olsa idi, en alt sıradan başlayarak namazlarımızın bile O'nun yapmamızı emrettiği şekilde olup olmadığından başlardık ve kendimizi ciddi bir boşlukta hissedebilirdik. Gerçekte ise durum böyle değildir.

Doğru olan şudur: Allah Teâlâ, kulunun samimi niyetlerine ve fedakârlıklarına bakmaktadır. Bütün insanlığı kuşatacak projelerle yatağına yığılan ve insanlığın küfür bataklığı içinde yüzmesine karşı yatağında boğulacak gibi sıkıntılar çeken ve insanlığın durumunu dert edinen mü'min, hiçbir şey yapamayan binlerce peygamber gibidir. Binlerce peygamber bizim ölçülerimizle "hiçbir şey" yapamadan gittiler. Allah'ın nazarında ise "yapmaları gerekenleri hakkıyla yapıp" gittiler. Allah Teâlâ onları bu dairede değerlendirdiği için gemisine yüz kişiyi bile alamayan Nuh aleyhisselamı, önümüze insan nevinin ilk beşinde bulunan bir seviyede koydu.

Ne yapabileceğimiz, gücümüzün neye yeteceği bizim ilgi alanımıza girmemelidir. Tesir edecek olan Allah'tır. Önümüzde sorun olarak duran mevcut sıkıntıyı yaratan da Allah Teâlâ'dır. Küfür ne denli azarsa azsın, İslam ne kadar garip kalırsa kalsın, yeryüzündeki bütün ezanlar susturulmuş

olsa da okyanuslar alkol hâline getirilmiş olsa bile bu, Allah Teâlâ'nın izniyle ve iradesiyle gerçekleşmiş bir durumdur. Biz, her yerin en mükemmel iman örnekleriyle donandığı bir varsayımda kim isek her yerin küfrün egemenliğinde bulunduğu bir varsayımda da o kimliğimizle bulunmaya memuruz.

Yeni gelen nesillere din öğretilirken din olarak namazı, sadakayı, düşkünlere yardım etmeyi öğrettiğimiz kadar yeryüzünün imarı ve Allah'ın hükmünün tek söz olması gerekliliğini de öğretmeliyiz. Sorumluluk taşımayan, kendine düşmüş bir genç görüntüsü asla Mus'ab bin Umeyr ya da Ali bin Ebu Talib görüntüsü değildir. Bu Ümmet'in önünde duran mümtaz şahsiyetler, en müstesna şartlarda en büyük nimetin yanında iken bile asırlar sonrasının insanlarını düşünüp onlar için yollara düştüler. Onların iman ettikleri dinleri bu idi, bizimki ne olabilir acaba?

Bencilliği, elindeki çikolatadan kardeşine vermeye yanaşmayan çocuğun vasfı olarak görüyoruz da girmeyi umut ettiği cennete giremeyecek durumdaki komşusunu, en yakınını düşünmeyen mü'mini neden bencil görmüyoruz?

Bu Ümmet, fedakârlığı karakter edinmiş bir ümmettir. Fedakârlık malda hissedilmelidir, canda hissedilmelidir, düşüncede hissedilmelidir. Sadece kendisini kuşatabilen mü'min ile insanlığı kuşatabilen mü'min elbette farklıdır. Biri kapasiteli mü'mindir. Bütün zamanlarda kapasiteli mü'minlere ihtiyaç olmuştur. Açık ve gizli sıkıntılarımızın çözümünde bu mü'min nesle umut bağlayabiliriz. Seccadelerine kapanmışların yerine seccadelerini alınlarında taşıyabilen nesillere ihtiyaç vardır. Havaalanında, istasyonlarda, iş yerlerinde, tarlada namaz heybetiyle kıyam eden nesil, evinin sessiz odasında namaz kılan nesilden çok daha hayırlıdır biiznillah. Bu nesil, ümmet olarak

beklediğimiz nesil olduğu kadar insanlığın da kurtarıcı nesli olacaktır. Allah'ın hükümlerinin yok sayılmak istendiği bir zamanda, küfrün diş gösterdiği her alanda Allah'ın Şeriat'ını ayağa kaldıracak kadro mübarek bir kadrodur.

Kapasite Göstergesi

Buharî ve Müslim'in rivayet ettiği bir hadiste, kapasiteyi engelleyenin ne olduğuna ve beklenen neslin temel mantığına dair önemli bir işaret vardır. Bu hadisi şerifi, İslam adına çalışma yapan ya da insan yetiştirme emeli olan herkes özenle okumalıdır. Başarıyı, muayyen bir imtihanda elde edilen puanlarla sınırlı görme tutukluluğunu aştığımızda asıl insan yetiştirme temellerinin farklı üç noktada nasıl ele alındığını göreceğiz:

"Peygamberlerden biri cihada çıkacaktı. Beraberindekilere şöyle dedi:

- Bir kadınla nikâhlanıp da gerdeğe girmek üzere olup henüz girmemiş olan,
- Bir ev yapan ve çatısını kapatmamış olan ve
- Bir koyun sürüsü satın alıp onların kuzulamasını bekleyen benimle gelmesin." (Buharî, Farzu'l-Hums,7/3124; Müslim, Cihat,11/4555)

Hadiste anlaşılmayacak bir şey yoktur, sadece hadisin dikkatlice tekrar okunması gerekmektedir. Bu peygamberin kim olduğu söylenmiyor. Kim olduğu da önemli değildir zaten. Biz hadisten şu sonuçları çıkarabiliriz:

Peygamberlerden biri cihat etmek için kurduğu orduda son denetlemeleri yaparken üç tipin ordusunda bulunmasını istememiştir. Normalde bir peygamber, Allah yolunda cihat edeceği zaman beraberindekilerin takva ve ihlas sahibi olmalarını ister. Burada da bu temel ilke doğrultusunda "Allah'ın rızasından başka gayesi olanlar benimle gelmesin!"

şeklinde bir açıklama yapması beklenebilirdi. Allah için cihat edecek bir orduda en önemli engel Allah'ın yardımının gelmesine mani olacak ihlas eksikliği ve benzeri manevi yapıyı oluşturan değerlerdir. Buradaki ifadede ise peygamber; nikâh, ev ve koyundan söz etmektedir. Evlenmenin, ev sahibi olmanın ve koyunun Allah yolunda yapılacak bir cihada engel olması mı söz konusudur? Şu üç şeyi tek tek ele alabiliriz:

Evlilik bir, ev sahibi olmak iki, koyun sahibi olmak üç!

Bu üç işin hiçbiri dinen yasak veya şüpheli şeyler de değildir. Tam aksine bu işler dinin, yapılmasını teşvik ettiği işlerdir. Evlenme üzerine emirler vardır. Geniş bir ev sahibi olmak da teşvik görmüştür. Aynı şekilde koyun sahibi olmak en helal işlerden biridir, çobanlık yapmış peygamberler vardır. Zafer için yola çıkmış bir ordunun zaferini engelleyecek bir durum yoktur ortada.

Hadiste geçen üç konuyu, günümüz halk kavramlarıyla ifade edecek olursak karşımıza çıkacak kavramların cinsellik, barınma ve ticari kaygı olduğunu görürüz. Yani bu hadiste, peygamberin "Benimle beraber gelmesin!" dediği kişilerde işaret edilen nokta, peygamberin nazarında cinsellik, barınma ve ticaret gibi insanın tabii etkisi altında kalacağı ihtiyaçlardır. Aklı; sevgilisinde, çatısını kapatamadığı evinde ve parasını yatırdığı/kâr beklediği ticaretinde olan bir insanın, başında peygamberlerden birinin bulunduğu bir orduda bile yapabileceği bir şey yoktur. Kapasitesi ve kabiliyeti ne olursa olsun o, meşgul insandır. Peygamberlerin başını çektiği davalar ise fedakâr insanların, bağlantıları başkalarına kilitli kalmamış hür insanların yürütebildiği davalardır. Akabe Bey'atı'nda ensar, Resûlullah sallallahu aleyhi ve selleme topraklarını açarken karşılaşabilecekleri her türlü tehlikeye hazır olduklarını, ailelerini korudukları

gibi onu koruyacaklarını taahhüt ederek davetlerini yapmışlardı. Ölünceye kadar da o taahhüde sadık kaldılar. İslam o insanların omuzlarında asırlar boyu sürecek zaferlerine kavuştu.

Bu nokta, yani dava yüklenecek insanların beyinlerinin davalarından başka bir şeyle bloke edilmemiş olması önemsenmelidir. Cinsellik, barınma ve ticaret konularındaki kaygıları çözülmemiş kişilerin omuzlarına yüklenecek davalar, dava olarak ses getirmeden önce büyük oranda o kişilerin, davalarını kendilerine hizmet ettirmesi olarak sonuçlanacaktır. Onların yapabilecekleri fedakârlıklar, yeryüzünde "en büyüğün Allah olduğu" gerçeğini perçinleme düzeyinde olmayacaktır. Bu ayrımı kesinlikle yapmaya mecburuz.

Gerek Türkiye'de ve gerekse öbür İslam topraklarında onlarca yıldan beri hafızlar, hocalar yetiştirilmektedir. Gelinen noktada maalesef, "namaz kıldırmayı, kitap yazmayı, vazetmeyi iş edinmiş" tiplerle dolmuştur meydanlar. Camilerde namaz kıldıran imamlar; bir gün bile kimin vekili olduklarını kimin mihrabında namaz kıldırdıklarını hakkıyla düşünecek olsalardı belki de kalp krizi geçireceklerdi ama öyle olmadı. Kabahat hep camiye namaz kılmaya gelenlerde, onlar bitince de gelmeyenlerde oldu. O camileri cemaatle doldurmanın, cemaate de kalite katmanın imam kadrosundakilerin görevi olduğu ise hatırlanmak istenmedi. Vekillik, Peygamber aleyhisselamın vekilliği ama ilk mescidi doldurmak için müvekkilin neler yaptığını bilmek isteyen yoktur ne yazık ki!

Emekliliğe takılı kalmış beyinler, namaz aralarında çorap satarak para kazanmaya çalışan eller veya ev edinip taksitlerini ödemeye çalışan görevlilerin haram bir iş yaptıklarını söyleyemeyiz. Haram belli, helal bellidir. Ne

evlenmek haramdır ne de ev edinmek. Ticaret de haram değildir. Allah'ın dinini yüceltme davasının, sevgiliye takılı kalmış kafaların kapasitesine ağır geleceğini söylüyoruz. "Kimse evlenmesin!" de demiyoruz. Allah, dinine hizmeti bir şeref olarak takdir buyurduğu için o şerefi her kuluna nasip etmeyecektir.

İslam Şeriat'ını bilen hiç kimse, "Dinine hizmet edecek olan evlenmesin, onun evi olmasın, ticaret yapmasın!" diyemez. Bunlar ne yasaktır ne de değeri düşük işlerdir. Bilakis "Evlenilsin, ev sahibi olsun herkes, ticaret yapsın, zengin olsun." denebilir. Sorunumuz evlenmek veya ev sahibi olmakta değildir. Biz, evlerimizi cennet evleri gibi ebedîleştirme mantığını yakalamaya çalışıyoruz. Evliliği, iki tarafın birbirine köleliği olarak anlamada hata ediyoruz. Ticaret yapıp para kazanmada ne hata olacak? Helalin en güzel çeşitlerinden biri ticarettir. Kazandığını yemeye kıyamayacak kadar hırslı kazanmadır bizim takıntımız.

Ortada bir sorun var. Bu sorun da İslam'a hizmet kadrolarının, İslam'a çağırdıkları insanlarla aynı sıkıntıları paylaşmalarıdır. Çağıran da çağırılan da aynı evlerin taksitlerini ödemektedirler. Aynı takıntılarda sürüklenmektedirler. Bu da dine hizmetin hür olamamış insanlara yaptırılması gibi bir sonuç getirmektedir. Mus'ablaşamamışlardan Mus'ab yetiştirmelerini beklemekle de büyük bir hayâl kırıklığı içine düşüyoruz.

Kur'an öğretirken onun okunuşunu, anlamını, tefsirini öğrettiğimiz kadar mesela peygamberlere dair kıssaların da örnekliğini öğretmeliyiz. İlk fedakârlık edenin, ilk itaat edenin, ilk muttakinin kendisi olması gerektiğini de öğretelim. İmamlık, müezzinlik, hocalık meslek olmaktan çıkmalıdır. İlahiyatçılık gibi safsata bir isim, İslam öğrenen ve öğreten kadroyu vasıflandırmamalıdır. Kafası takılı nesiller

yerine, hür nesiller dava taşımalıdır.

İslam'ı onca kapsamlılığı ile anlayan ve anlatan nesil gerekmektedir.

Ahirete imanı, gidip gelmiş biri gibi olan nesil şarttır.

Aklı takılı kalmayan adamlar şarttır.

"Allahuekber", onların haykıracağı bir paroladır.

Bu da Sabırdır

Hastanede bekleyen mü'minin sabretmesini, sabrın en yaygın ve bilinen örneği olarak görebiliriz. Çocuklarını büyüten annenin sabrı da sabırdır elbette. Bir öğretmenin öğrencilerine karşı gösterdiği tahammül de sabır olarak anılabilir. İnsan, iradesini nerede istediği gibi kullanamıyor, bir mani ile karşılaşıyorsa orada sabrın devrede olması tabiidir. Sabra vadedilen ne varsa sabreden mü'min onu alır.

Sabrı hayatın dar alanlarında, günlük mevzularda daraltıp anlamak bir bilgi körelmesi getirmektedir. Bu, İslam'ı namazla/oruçla sınırlamaya benzer bir eksikliktir. Nasıl ki İslam, namazla sınırlandırılamayacak kadar geniş bir alana hitap ediyorsa sabır da hastalık ve çocukla sınırlandırılamayacak kadar geniş bir alana hitap etmektedir. Kulun kulluğunun deneneceği her yerde sabır muhakkak vardır. Bir ibadetin yapılmasında nefse ağır gelen şeylere direnerek ibadeti yapmaya devam etmek ve haramların cazibeleri nefsi kendisine doğru çektiği hâlde sabit kalıp haramlara yanaşmamak da sabırdır. Bu alanlardaki sabır, kulun daha kazançlı olacağı, Allah yolundaki ilerlemesinde daha çok mesafe katedeceği sabır çeşitleridir.

Tirmizî'nin rivayet ettiği bir hadisi şerif, bugün sabır dairesinde görmeyi unuttuğumuz bir alana dikkatimizi çekmektedir. Mü'minin, evine kapanıp iyi bir mü'min olma mücadelesi ile fesat içinde yüzen toplumunun ortasında iyi bir mü'min olma mücadelesi vermesi arasındaki farka işaret eden bu hadisi şerif, pek çok açıdan nasıl bir imanî hayat yaşamamız gerektiğini de göstermiş olmaktadır.

"Müslüman, insanların içinde bulunup onların sıkıntılarına katlandığı zaman, insanların içine karışmayarak sıkıntılarına katlanmayandan daha hayırlı olur." (Tirmizî, Sıfetülkıyameti, 55/2507)

"Hayırlı olmak" Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin dilinde

ne manaya geliyorsa bu hadiste de o manaya gelmektedir. Bir Müslüman'ın diğer bir Müslüman'dan hayırlı olması, ikisi arasındaki Allah'a yakınlığa ve sevap sahibi olma durumuna işaret etmektedir. Nitekim hadisin, İbni Mâce yoluyla gelen bir rivayetinde "Diğerinden daha çok ecir sahibidir." şeklinde bir ifade vardır.

Sabır Hükümleri

Sabır, sıradan bir ahlak tavsiyesi değildir. Dinin yaşanmasında, insan karakterinin oluşmasında en önemli noktalardan biri olarak sabrın durumlara göre farklılık arz edebileceğini tespit etmeliyiz. Farz olan sabır vardır, müstehap olan sabır vardır. Mekruh olan sabır vardır, haram olan sabır vardır. Gazâlî'nin İhya'sındaki tespitler, meselenin en iyi şekilde anlaşılması açısından muhakkak incelenmelidir.

Mü'min bir insanın, başına gelen sıkıntılara karşı yapabileceğini yaptıktan sonra sabretmesi müstehaptır. Haramların cazibesine karşı kendisini gevşetmeyip sabretmesi ise farzdır. İffetine karşı ortaya çıkabilecek bir saldırıya sabretmesi ise haramdır. Namaz kılmaktan zekât vermeye kadar her alanda "Mü'min, ortaya koyabileceği sabır oranı kadar yol alabilir." desek abartmış olmayız. Kur'an'ımızın sabrı öne çıkaran ayetlerinden gayet açık bir şekilde bu anlaşılmaktadır. Bakara suresinin 45. ayeti namaz ve sabrı birleştirmektedir. Bilhassa sivil toplum faaliyetlerinde bulunan mü'minlerin dikkat edeceği bir ayrıntı da Secde suresinin 24. ayetinde vardır. Bu ayette Allah Teâlâ, önder kadroları öne çıkaran ve önderliği hak ettiren iki nedenden biri olarak sabırdaki muvaffakiyeti göstermektedir.

İnsanın insan olarak bulunduğu her yer, sabırla ilgili bir yerdir. Her yer bizim için bir imtihan noktasıdır. İmtihandan muaf olduğumuz bir yer ve zaman düşünülemeyeceğine göre her yer ve zamanı imtihan ölçülerinde yaşamaya mecburuz. Bu hakikat yatak odamızda vardır, oturma odamızda vardır, çocuk parkımızda vardır, iş yerimizde vardır, bir akraba ziyaretimizde vardır.

Mü'min bir insan olarak nerede bulunuyorsak orada ancak sabırla yol alabileceğimiz bir imtihan sürecinden geçiyoruz demektir. Bizim, sabrı sadece sıkıntılı durumlara sıkıştırmış olmamız sonucu değiştirmez. En keyifli zannettiğimiz anlarımızda bile sabrın neresinde olduğumuzu düşünmeye mecburuz; sabır, sızlayan yaramızı yok saymak, ölen yakınımızı unutmak değildir. Sabır, bizi hayata salanın üzerimizdeki murakabesini unutmamak ve bizden bekleneni en iyi şekilde yerine getirmek için direnmenin adıdır. Bu anlamda sabır, büyük bir hazine durumundadır.

Diyebiliriz ki mü'min, sabır kabiliyeti kadar başarılıdır. Bir mü'minin fert olarak kendisine veya tabi olduğu cemaatine katkısı sabır kabiliyeti kadardır. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin sabır konusundaki çarpıcı hadislerinden biri unutulmamalıdır: "Kimseye sabırdan daha geniş bir lütufta bulunulmamıştır." (Buharî, Zekât, 50/1469) Sabırdaki bu inceliği ve etki yüksekliğini kavradığımız zaman çocuklarımızı, imanî değerler etrafında eğitirken namaz ve taharet kadar sabır gibi önemli kavramlarda da eğiteceğiz demektir. Kur'an'ın sabır hususundaki yoğun emirlerini ve örneklerini bir kenara bırakarak verdiğimiz abdest ve namaz eğitimi, Allah'ın hükümlerine karşı bile sabırsız bir nesil üretmektedir. Namaz kadar sabır da eğitim konuları arasına sokulmalıdır. İnsanlar, araç sürmek için ehliyet alacaklarında sabır kabiliyetleri bakımından da test edilmelidirler. Kur'an ve Sünnet'e göre Müslüman olmanın erişilemez farkı bunu gerektirir.

Teşkilatçıların Sabrı

Bir alanda sonuç elde etmek için teşkilat kuran veya teşkilata üye olan mü'min, hayâl âleminde yaşamamalıdır. İnsanları kırk beş günde yumurtlayacak hormonlu tavuk yerine koyanlar, fıtrattan uzak bir anlayışın sahibidirler. İnsanlar ne tavuktur ne de ağaç; yem ve su vermekle istediğin kadar büyütebileceğin yapı, insan yapısı değildir. İnsan, bünyesinde meleklerle yarışacak ve hayvanlardan da aşağı düşebilecek iki zıt kabiliyet

barındırmaktadır. Bu iki zıt kabiliyetin arasında duran insanın uzun bir sabır sonucunda iyi bir noktaya getirilmesi mümkündür. Bu sabrın süresi ise bir dakikadan dokuz yüz sene ötelerine kadar uzar.

Şehvetleri ve arzuları ile baş başa kalmış bir insandan veya kitleden, o şehvet ve arzularla uyuşmayan bir gayeye doğru yönelmesini beklemek ancak mükemmel bir sabırla gerçekleşebilir. Bu sabır, onların nazına ve itirazına dayanma olarak da anlaşılabilir. Bunu beceremeyenlerin, insanların kötülükleri ve nasipsizlikleri gibi edebiyatlara sığınmaya hakları yoktur. Hadisi şerif gayet açıktır: İnsanların içine karışmaya ve onların sıkıntılarına sabretmeye mecburuz. Kazanmak istiyorsak yol budur. Ecir kazanmak veya onları kazanmak aynı denklemle gerçekleşecektir. Önümüzdeki peygamberlere dair örnekler önemli bir dayanaktır bizim için.

Başta Peygamber aleyhisselam efendimiz olmak üzere, kendisine iş olarak Allah'a daveti seçen önderlerin tamamında sabra dair büyük örnekler vardır. Hiçbir "İslam Önderi", akşamdan sabaha başarıya ulaşmamıştır. Hiçbir "Allah'a Davet Görevlisi", verdiği bir konferansla kitleleri peşinden sürüklememiştir. Bilakis insanları ve toplumları bir kazak gibi öre öre kendilerine çekmişlerdir. Bir çocuğu büyütür gibi büyütmüşlerdir davalarını. Annenin, anne olmanın gereği görüp tahammül ettiklerine, onlar da büyütmeye çalıştıkları mü'min nesilde tahammül etmişlerdir. Bu, "ululazm" olanların tutumudur. Onlarda acele yoktur, bıkmak ve usanmak yoktur. Sabır da budur.

Sabır İçin Davetiyeler

İnsan üzerinde projesi olan her kimse onun şunları bilmesi gerekir: İnsan üzerinde proje sahibi olmak, anne-baba olmak, öğretmen/muallim olmak, bir camide imam olmak, bir sivil toplum örgütünde görevli olmak veya idareci olmak olabilir. İnsana yatırım yapan, toplumlara yön vermek isteyen kim ise şunları bilecek:

a- Hayra davet ediyor olmak, muhatapların hayra koşması için yeterli değildir. Alkol müptelası bir insana alkolün zararlarının anlatılmış olması, onun anında kurtulması şeklinde sonuç vermeyebilir. Yüz anlatımdan birinin bile sonuç vermemesine hazır olmak gerekmektedir hatta alkolden arınmaya davet edene, alkole davet edene gösterilmesi normal olan bir tepki de gösterilebilir. Yola çıkan buna hazır olmalıdır. Bir çeşit, taşların bağlanıp köpeklerin salındığı ortamdır hayra çağıranın ortamı. İyiye çağırıyor olmak, kötülük yapmamış olmak insanlar açısından ikna olmaya yeterli belgeler sayılmayabilir. Bu alanda kişisel eziyete de hazır olmak gerekmektedir.

b- Acele, sabır düşmanıdır. Acele eden, hesapları kendi üzerinden yapan kişidir. Esasen Allah'ın kullarını Allah'ın dinine çağıranlar, kimin ne zaman ve nerede doğruya yöneleceğini de Allah'ın hesabına ve hikmetine bırakmalıdırlar. Sabır mantığı bu mantıktır. Davet eden biziz diye sonuçların bize göre bir zamanda ve bizim beğeneceğimiz şekilde olması gerekmiyor. Biz, kendimizi sadece Allah'ın rızası için çalışanlar olarak görebiliriz. Allah'ın işinin ortakları değiliz. Şu kadar yıla rağmen geciken iyileşme, sonuç itibarıyla bizim açımızdan gecikmiştir. Bizim için zaman tükeniyor. Allah için geçip giden bir zaman yoktur ki ortada bir gecikmeden söz edilebilsin.

Bizim gayemiz Allah'ın rızasını kazanmak ise o rıza, çalışmakla kazanılmaktadır. Biz çalışıyorsak ve çalışmamızı da temel ilkeler etrafında gerçekleştiriyorsak, nefsimize uyumluluğu esas almamış yöntemlerle hareket edebiliyorsak zaten sonuç o çalışmanın kendisidir. Nuh aleyhisselam, bu sonuç üzerinden değerlendirildiği için beş büyükten biri oldu. Rakamsal başarı ile değerlendirilecek olsa idi değil beş büyükten biri olmak, peygamberliğin hakkını bile verememiş sayılabilir hatta davasına ihanet etmekle muaheze edilebilirdi. Ama ona dair sonuç ortadadır. Neredeyse yaşadığı her on yılda ancak bir kişinin iman etmesini sağlayabildiği bir süreç içinde bulunmuştur.

Elbette peygamber değiliz, onlara ait ölçüler bizim üzerimizde

aynen uygulanacak değildir ancak onlar davamızın örnekleridirler. Acele eden sadece kendini yıpratır. Yeter ki acele mi etmiyoruz, gevşekliğimizi ve savsaklamamızı mı maskelendiriyoruz, onu iyi bilelim, kendimizi aldatmayalım. Allah'ın davasını insan mantığı ile yürütüp sonuçlandırma gafletinde bulunmamak için buna dikkat etmeye mecbur bulunuyoruz.

c- Yukarıda zikredilen hadisi şerif, mü'min insana evine kapanmamayı, topluma karışmayı emretmektedir. Bu emir, bir tavsiye veya teşvik üslûbu ile de olsa nihayetinde emir niteliğindedir. Biz bu emri: "Meydandan kaçma, açık alanda dur, gizlenme!" şeklinde de anlayabiliriz. Böyle anladığımızda da bu hadis, hayatın pek çok alanında uygulayacağımız ilkeleri bize hatırlatır. Bir de kendi kendine yaşamamak olarak anlaşılabilir. Mahalle mescidindeki olumsuzlukları öne sürerek mescidi terk etmemek, her şeye rağmen mescide katılmak şeklinde anlaşılabilir.

Aile içinde eşten kaynaklanan huzursuzluğu ileri sürerek boşanıp ayrılmayı ya da hiç evlenmemeyi tercih etmek; her şeye rağmen evlenmek ve evliliği bütün meşakkatleri ile beraber yürütmek şeklinde anlaşılabilir. Zamanın yapısını bahane ederek çocuk doğurma ve büyütmekten kaçınma şeklinde anlaşılabilir. İyi niyetler ve büyük gayelerle kurulmuş bir teşkilattan, yürütmede görülen aksaklıklardan ötürü ayrılmak, bozulmuşu bozuk bırakmak yerine düzeltmeye çalışmak şeklinde de anlaşılabilir.

Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Hayatın neresinde mü'min insan varsa orada o mü'mine düşen bir görev bulunacaktır. Mü'min, arızî nedenlerle görevini bırakıp gidemez. Her abdesti sıkışınca namazı bırakıp giden mü'minin, namazsızlık yaftasını üzerinden atamayacağı bir sürece gireceği gibi karşılaştığı her sorundan ötürü toplumun bir alanından kendini dışlayan mü'min de "kopmuş, itilmiş mü'min" olma yaftası yiyecektir.

d- Toplumun içinde bulunma emri, kendini salma ve toplumda eriyip gitmenin gerekçesi de yapılamaz. Hatta böyle bir emir

mesela haram irtikâp edilen bir düğüne katılmanın gerekçesi değildir. Allah'ın yasakları ile kaynaşmaya ruhsat olacak bir konumda mü'min bulunamaz. Toplumla kaynaşma emri, insanların eziyetlerine sabretme gerekliliği, imanımız ve kimliğimizin zedelenmeyeceği şartlarda mümkündür. İnsanlara yararımız olacak diye kendimizi heba edemeyiz. Birinci derecede sorumlu olduğumuz aile fertlerimizi ihmal etmemize neden olacak bir ilişki de makul değildir.

Tam bir denge hesabı kurmalıyız ki kaş yaparken göz çıkarma dalgınlığına yakalanmayalım. Çocukların bataklıktan kurtarılması pek önemli bir proje olabilir ama hiçbir çocuk, kurtarılması açısından bizim çocuğumuzdan daha önemli değildir. Santim santim büyüyen daireleri aşacağımız bir planla toplumun içinde kalmaya gayret edeceğiz. Kimi kazandığımız ve kimi kaybettiğimiz belli olmadıktan sonra ortada kazanma olmaz. Bilhassa fıkıh erbabı ulemanın öne çıktığı bir istişare heyetinin yönlendireceği tercihler üzerinden hareket ederek yaşanan zamana göre yapılması en uygun olan tercih edilmelidir.

Düşünce Hataları

Mü'minlerin yürüyebilecekleri caddeleri, alışveriş yapabilecekleri çarşıları olmayabilir. Mü'min, haşin bakışlarla dışlanabilir; bulunduğu ortamda keyif bozucu bilinebilir. Bunların hiçbiri mü'min için evine kapanma nedeni olamaz. Mü'min, bulunması hoşlanılmayan yerleri, onun bulunabileceği yerler hâline getirene kadar mücadele edecektir. Ne camiyi terk edebilir ne de çarşıyı. Cami de Allah'ın adının anıldığı yer olarak kalacaktır, çarşı da Allah'ın hükmünün icra edildiği yer olarak ayakta duracaktır. Mü'min kaçmakla bir sonuç elde edemez. Kaçanlar değil, tahammül edip direnenler daha hayırlıdır. Allah'ın en büyük olmasının tabii sonuçlarından biri, mü'minin kendisini "en büyük olan Allah'a iman etmiş biri" olarak farklı görmesidir. En büyüğe iman edip küçük ve kaçak oynamak yoktur.

Seçmeye Mecburuz

Allah'ın en büyük olması gerçeği ile yol almak istiyoruz. Yolumuz uzun ve yokuştur. İşimiz vaktimizden çoktur. Allah'ın rızasını kazanmak gibi ulvî bir amaç peşinde koşuyoruz. Tek başımıza ya da ailemizle içimize kapanarak bu uzun yolu arzu ettiğimiz gibi bitirmemiz neredeyse mümkün değildir. İnsanlarla beraber olmaya muhtacız.

Sıradan her insanla bir arada olmamız da anlamlı değildir. İnsan üzerinde seçici olmamız gerekiyor. Zamanımızı kullanmada seçici olmamız gerekiyor. Çevremizi oluşturmada seçici olmamız gerekiyor. Sıradan bir hayatı yansıtan sıradanlaşmış tercihlerin ortasında bize ait farklı bir dünya kurmamız elimizin ulaşamayacağı bir hedef olacaktır. Seçmeden yaşayıp seçilmiş olmak, sıradan işlere yoğunlaşıp sıra dışı noktalara ermek bir hak değildir. Böyle bir sonuç, beklenmesi doğal bir lütuf bile olamaz. İnsanın yediği ekmekte, oturduğu evde, çalıştığı işte, okuduğu kitapta, oluşturduğu aile düzeninde kesinlikle bir tercih sıralaması olmalıdır. Seçmeyenin ve seçemeyenin iyi şeyler bekleme hakkı yoktur.

Seçilebilecekler arasında da en iyi olanı seçme düzeyi, mü'min kimliğimizdeki seviyemizin göstergesi olacaktır. Tabii bir örnek olarak bakarak mesela bir mü'minin umre seyahati için seçim yaparken, otel ve benzeri imkânlar arasında yapacağı bir seçimi belirleyecek etkenlerin başında "Mekke'de daha fazla ibadet etme" ve "dünya baskısından daha az etkilenme" gelmelidir ki seçmede başarıdan söz edebilelim.

Kılacağımız namazın bize kazandıracağı derece farklılığını biliyorsak namaz için en iyi şartların bulunduğu camiyi tercih etmeye mecburuz.

Eğitimi diplomadan ibaret görmüyor ve din/ahlak iddiaları taşıyorsak çocuklarımız için belirleyeceğimiz okul şartlarının da bu iddiamızla uyumlu olması gerekmektedir.

Hayatın her alanında bu bakış tarzı ile yaşayabiliyor olmamız, bizi kimliğimizden kopmadan yaşamaya sevk edecektir. Bazı ağır

bedeller ödesek bile netice, kimliğimiz açısından lehimize olacaktır.

Seçme İlkeleri

1- Takvayı ikinci plana itemeyiz. Namaz kıldığımız camiden işimizi gördüğümüz eve kadar hatta piknik yaptığımız alana kadar her yerde ölçümüz takva olmalıdır. Takvadan taviz nedenlerimiz, sıradan nedenler olamaz.

Allah Teâlâ'nın buyurduğunu esas almayı takva olarak gördüğümüze göre takvaya muhalif olan her şey bizim için tercih edilmezdir. Tükettiğimiz gıdada, giydiğimiz kıyafette, yaptığımız tatilde ölçümüz budur.

Mübah olan işleri yaparken, gerekli istişarelerden sonra istihare yapmayı da ilke edinmeliyiz. İstihare de Sünnet üzere yapılmalıdır. Rüya görmeye gerek yoktur. İki rekât namazdan sonra dua edip hayır olanı dilediğimizde, daha sonraki günlerde kalbimizin meylettiği yön istiharenin sonucudur. İstihareyi de herkes kendisi yapmalıdır. Mü'minin, yaptığı işte "Rabb'inin kendisi için seçeceğini" araması kadar imanın gereği olan bir durum yoktur.

İstişare de Sünnet bir iş olarak bizim kimliğimizi yansıtmaktadır. İstişare, yapılacak işin ehli olana sorulmasıdır. Sünnet bir iş olarak istişare, önceki tecrübelerden istifade etmektir.

Teenni ile hareket etmek esas olmalıdır. Teenniyi, acele etmemek şeklinde anlayabiliriz. Ne aceleci ne baştan savıcı ne de ertelemeci olabiliriz. Her işimiz vaktinde ve yerli yerindedir.

Karar verdikten sonra da Allah'a tevekkül edip yola devam ederiz. Tereddüt etmeyiz.

2- Haramdan uzaklık, en temel ilkemizdir. Gıdada, giyimde, mekânda, çevrede "haramdan uzak olma" ilkesi ile hareket ederiz. Yerleşmek için tercih edeceğimiz evimizin, camiye yakın olması kadar haramdan uzak olması da gereklidir. Caminin yanı başında haramın dibinde bir evi de kabullenemeyiz. Haramın kendisini de

ona götüren sebepleri de uzak tutmalıyız.

Haramların yaygınlaşması ve sıradanlaşması, haramla mücadelenin vazgeçilebilir bir strateji olmasının gerekçesi olarak gösterilemez. Haramlarla mücadele, bizim hak ve batıl mücadelemizin içe dönük bölümünün adıdır. Yapabildiğimiz kadarını yapmadığımız sürece kulluğumuzu belgeleyemeyiz. Faiz başta olmak üzere bütün haramlar, kıyamete kadar aynı ağırlıkta bir suç olarak kalacaktır. Namazda, çağın getirdiği şu veya bu zorluk nedeniyle bir değişiklik söz konusu edilemeyeceği gibi Allah'ın haramlarından bir haram da hiçbir şekilde gevşetilemez. Faiz; Veda Hutbesi'nde ayaklar altına alındığı günkü kadar ağırdır, kıyamete kadar da öyle kalacaktır. Zina da öyledir, kumar da. Hiçbir haram bizim gözümüzde gevşetilmemelidir. Aksi takdirde bile bile şeytana kapı açmış oluruz. Haramsız ortam, haram karışmamış rızık, haram yemeyen ve harama meyletmeyen arkadaş kesinlikle taviz vermeyeceğimiz ölçülerimizdir.

3- Önce din tercih edilecektir. Şahsi menfaatimiz ya da dinimizin gereklerinden birini tercih etmemiz gündeme geldiğinde tercihimiz dinimizin ahkâmından yana olmalıdır.

4- İki iyiden birini tercih ederken "en iyiyi" tercih etmek gerekir. "En iyi" belirlenirken de bizim dünyevi maslahatımız yanında ahiretle alakalı maslahatımızın da kollandığı ölçülerin sonucu olan iyi, en iyidir.

Dünyaya dair bir menfaati tercih edebilmemiz için onun ahiretimiz bakımından da zararsız olması şarttır. Dünyayı ihmal etmek gibi bir emir de yoktur üzerimizde. Bilakis dünyadan da nasibimizin bulunduğunu, o nasibimizi terk etmememiz gerektiğini biliriz. Tercihimiz de buna göre olur.

Bu ilkemiz, dünyevi bir iş üzerinde iken de bizimle beraberdir. Bir ev eşyasını alırken bile daha kalıcı olanı, israfa götürmeyecek olanı tercih ederiz. Her ne kadar, "üç günlük dünya için" ise de iyi olanı, zararı az olanı tercih ederiz. Mü'min kimliğimiz; aldanmamayı, kaliteliyi kullanmayı, malı heder etmemeyi gerektirmektedir. Muhakkak bir zarara katlanılacaksa o takdirde

de “en az zarar” nerede ise onu alırız.

5- Alternatifsizlik düşünmeyiz. Arayış içinde olmayı yeğleriz. Biri olmadığında diğerine geçeceğimiz alternatiflerimiz bulunmalıdır.

Yaptığımızın “en iyi” olmasını isteriz. O olmadığında “iyi”nin peşinde oluruz. İyi de olmasa yine de olduğu kadarını yaparız.

Namazdan günlük hayatımıza kadar her alanda bu bir ilkedir bizim için. En ideal namazı kılmak isteriz. Onu kılamazsak kılabildiğimizi terk etmeyiz.

İmkânlarımıza göre en ideal ortalama nasıl kurulabiliyorsa o bizim gayemizdir.

6- Şehvetlerimizin etkisinde kalmadan gerçeklerin gerektirdiğini uygularız.

7- Tercihte kalitenin gerektirdiğini unutamayız. Kalite arayışımız da insanların yüzeysel kalan anlayışlarına itibar etmemeyi, tereddüt ve iptalden kaçınmayı, sır tutmayı bilmeyi, kör taklitten korunmayı gerektirmektedir.

Eş Seçimi

Mü’min kimliğimizin tercihte bizi etkileyeceği en önemli alanlardan biri hiç şüphesiz eş seçimi alanıdır. Dindar olmak, çocuk sahibi olabilmek, aile yapısının sağlamlığı erkek veya kadının eş adayını belirlerken dikkat etmesi gereken ilk işaretler olmalıdır. Eş sahibi olmayı “evlenme”nin ötesine taşıyabilen ve nikâhtan, ev sahibi olmaktan daha fazla bir şeyler bekleyenler için bu şarttır.

Yaşadığımız çağda insanların, on yıl daha genç görünmeyi teknolojik gelişmelerle elde edebildiklerini bildiğimize göre güzellik gibi herkesçe tercih nedeni olabilecek işaretlere takılmadan bizim için farklı bir anlam ifade eden değerlerler üzerinden eş tercihi yapmaya mecburuz.

Branş Seçimi

Maaşına, şöhretine dikkat ederek branş belirlememiz hatadır.

İnsan olarak kapasitemiz ve yeteneklerimizle uyumluluğuna öncelik vermemiz gerekiyor. İşimiz ve branşımızın dinimize hizmette bize ne yararı olacağını da ayrıca düşünmemiz kimliğimizin gereği olacaktır.

Ev ve çevre seçimi, arkadaş seçimi bu açılardan ele alınmalıdır.

Çocuklarımıza vereceğimiz isimlerin bizim kimliğimizi, itikat ve tavrımızı temsil edeceğini düşünmeliyiz.

Konuşurken kullandığımız kelimeler seçilmiş olmalıdır.

Kitap seçimimiz; kendi birikimimiz, ihtiyacımız ve okuyup anlama kapasitemizle orantılı olmalıdır ki tercihimiz makul bir tercih olsun.

Arkasında namaz kıldığımız mahalle imamımız, kendisinden fetva sorduğumuz müftümüz bizim seçme kapasitemizi gösterecektir.

Yeryüzünde sıradan bir insan olarak yaşamayı kabullenmiyorsak, sıradan değil seçilmiş bir şahsiyet ve nesil olmak istiyorsak balkonda kullandığımız terliğimiz bile bizi gösteren bir işarettir. Gerisini zikretmeye gerek yoktur.

Helale Yürüyüş

Mutfaklarımızın istilası, topraklarımızın istilası gibi büyük bir afettir. Haramın sofralarımızda yer bulması, midelerimizdeki haram lokmaların gıdaya dönüşmesi bizim için Müslüman olmamızla çelişen sıkıntılardandır. Helal yemek-içmek; yeme-içme ile sınırlı kalmayan bilakis ibadetlerimizden Müslüman şahsiyetimizle bulunmamız gereken her yere kadar bizi etkisi altında tutmaktadır. Midesinde haram bulunan bir Müslüman ile helal dairesinde kalabilen Müslüman arasındaki fark; kıldıkları namazda, tuttukları oruçta, eda ettikleri hacda, okudukları Kur'an'da hatta yapacakları cihatta bariz bir şekilde kendini gösterir. Midesinde haram bulunan Müslüman, huzurlu olamaz; kalbi rahat bir şekilde Rabb'inin huzurunda duramaz. Haram tam bir kanserdir. Bedenlerimizi eriten kanser gibi haram da kimliğimizi eritmektedir.

Haram-helal konusunu elbette dinden biliyoruz. Dinimizin ilk talimatları arasında Allah'ın helalleri ve haramları vardır. Teoride bu böyledir. Uygulamada ise bunun böyle anlaşılıp tatbik edildiğini söylemekte zorlanabiliriz. Çocuklarımızın abdesti öğrenmelerine, Kur'an okumayı öğrenmelerine verdiğimiz önem kadar haramları öğrenmelerine ve haramla yaşamanın mümkün olmayacağını idrak etmelerine önem verdiğimizi iddia edemeyiz. Çocuklarımızın eğitimleri esnasında Kur'an okumalarını, temel ilmihâl bilgilerini kavramalarını önemsiyoruz ama aynı çocuğun haramın bir ateş koru olduğunu öğrenmesini o derecede birincil konu olarak ele alamıyoruz. Âdeta çocuğun Kur'an öğrenmesini bu bilginin de kefili olarak anlıyoruz; Kur'an öğrenen çocuk, öğrendiği Kur'an'dan haramdan kaçınmayı ve nelerin haram olduğunu da kendisi keşfedecek zannediyoruz.

Böyle bir anlayışın yanlış olduğunu, Kur'an ve fıkıh eğitimi almış gençlerin, haram olduğunu çok iyi bildikleri hususlarda ne denli tavizkâr olduklarını gözlerimizle müşahede edince anlamış oluyoruz. Bilhassa kızlarımızın, gençlik günlerinde en çok muhtaç oldukları haramdan korunma hassasiyetini kullanamadıklarını izlemek, içimizin boşalmakta olduğunu gösteren bir işaret olarak önümüzde durmaktadır. Genç bir kız için korunması gereken en önemli çizgiler yok kabul edilebilmektedir. Bu sıkıntı ile karşılaşan ebeveyn de teselliyi zamanın kötülüğünde, gençleri hoş görme gibi felsefelere sığınmakta bulmaktadır.

Çocuklarımızın ve büyüklerimizin, gözle göremedikleri mikroplardan korundukları gibi haramlardan korunmaları, haramın ciddiyetinin bir sonucu olmalıdır. Haramların neler olduğunu bilmek ve bir nedenle içine düşülen haramdan nasıl arınılacağını bilmek, öğretilmesi gereken en temel konularımız arasında olmalıdır. Şeytanın insana giriş yaptığı menfezlerin başında haramlar geldiğine göre şeytana karşı korunma mücadelemizde de haramlardan korunmak birinci sırada bulunmalıdır.

Haram Kapıları

Açık veya gizli/dolaylı haramlar olarak şu başlıklar haram gündemimizi oluşturabilir. Bu gündemdekilerden biri veya birkaçı lokmalarımızın kaynağını oluşturuyorsa mücadele alanımız da belli olmuş demektir.

a- Faizli kurumlarla ilişkiden kaynaklanan girdiler: Bu girdiler kredi adıyla ya da hesapta tutulan paralara verilen faizler şeklinde olabilir. Adı banka ya da başka bir isimle anılan her faizli kurum, bu açıdan sakıncalı ve verdikleri midede haram olan kurumdur.

b- Kazanırken kullanılan yöntem nedeniyle haram kazanç getiren ve midede cehennem koruna dönüşen kazanç usulleri: Hırsızlık, rüşvet, hile ile iş yapma sonucu kazanılan, görevi aksatmaya rağmen elde edilen maaş veya ücret.

c- Ticarette, ticaret konusunun haram bir ürün olmasından kaynaklanan haramlar: Domuz ve alkol ürünleri, insan sağlığına zarar veren nesnelerin ticareti ve pis/sakıncalı bulunan eşyanın ticaretinden elde edilen gelir.

d- Borsada caiz olmayan alanlardan elde edilen kazançlar, haram olanlarından hisse senetleri, tahviller gibi kâğıt üzerinden elde edilen kazançlar.

e- Piyango ve benzeri resmî ya da özel kumar çeşitlerinden elde edilen kazançlar.

Burada anılan veya anılmayan kazanç yollarının temel karakteri, Allah'ın haram kıldığı yöntemlerle elde ediliyor olmaları ya da bizzat kazanç nesnelerinin haram olmasıdır. İsim ve vasıf farkına dalmadan, hangi kazanç bu çizgiler içinde kalıyorsa onun adını haram olarak koyarız.

Haram Sızıntıları

Müslüman'ın malının yüzde yüz helal olması esastır. Haramın sıfıra en yakın oranda bile malına karışmamış olması beklenir. İdeal olan budur. Müslüman'ın peşinde koştuğu rızık da bu rızıktır. Bu temizlikte bir rızıkla beslenen bedenler Allah'ın rızası için iş yapan, cihat edebilen bedenler olabilirler.

Bedenlerimize haram karıştıkça ateş, bedene doğru yaklaşmaktadır. Her haram lokmayı bir ateş koru olarak gördüğümüz zaman, takvaya daha yakın bir idrak içinde bulunuyoruz demektir. Allah'ın imtihanı gereği olarak da haramlar, hava molekülü, su damlası olup ağzımızdan girmektedir. Ağzımızdan yol bulamayan ise hava olup burnumuzdan girmeye uğraşmaktadır. Tam bir saldırı ve ona karşı korunma mücadelesi söz konusudur. Korunabildiğimiz kadar haramın dışında kalabileceğimizden ötürü, haramla mücadelemiz helalle yaşamamızın şartıdır. Helali talep eden, haramla mücadele edecektir. Haramla mücadele etmeden helal yaşama arzusu kuru bir temenni düzeyinde kalabilir. Genelde de olan budur.

En başta gelir kaynaklarımız olmak üzere gıdada ve giyimde helal arayışımız sürmelidir. Yaşanan çevrenin helal çevre olması diye bir helal tarzı da gereklidir. Gözlerin ve kulakların haramla iç içe olduğu ortamlarda mideler, fark edilmeden harama ısındırılmış ya da harama karşı hassasiyet körelmesine sevk edilmiş olmaktadır. Haramı büyük bir paket şeklinde kapısının önünde bekleyenler hatalı bir beklenti içindedirler; haram paketlenmeyecek kadar küçük parçacıklar, su sızıntıları şeklinde içimize sızmış olabilir. Haram, haram olduktan sonra Müslüman için küçük-büyük ayrımına göre değerlendirilemez. Hiçbir küçük, kulluk muhasebesi açısından küçük değildir. Cehennem ateşine neden oluyorsa bir lokma bir kazan kadar ağırdır. Bir dilim, bir tepsidir. Bizim lokma gördüğümüz şey, kana karışıp önümüzdeki şahsiyet hâlini alabilmektedir.

"Sıfır haram" bir kalite adıdır. Bu kalite Müslümanca yaşamayı simgelemektedir. Midemizdeki temizlik, secdelerimizdeki ihlas ve amellerimizde kabullük oranı şeklinde bize yansıyabilir. Sıfır haram, yaşadığımız çağın etkisi altında ne kadar gerçekleştirilebilir? Bu sorunun cevabını iki açıdan ele alabiliriz:

Birinci açı, Müslüman insanın Allah'ın hükümlerini yok sayma gevşekliği göstermesi durumudur. Bu durumda Müslüman, haramları daraltan, helalleri zevkine ve çıkarına göre genişleten

ya da haramların sonuçlarını hesaba katma ihtiyacı hissetmeyen bir anlayış içindedir ki bu anlayışı Müslümanlık olarak adlandıramayız.

İkinci açı ise fıkıh kaidelerinde ölçüsünü bulan ruhsatlara dayanarak yaşama tarzıdır. Bu yaşama tarzında Müslüman "sıfır haram" ilkesini kendisi için gaye edinir. Sıfır haram için gerekli zemin ve şartları oluşturur. Bu uğurda gerektiğinde hicret etmeye bile hazır olur. Kârın azına, şehirden uzaklığa, işin zorluğuna, gıdanın düşüğüne bile rıza gösterir. "Helal olsun, az olsun; temiz olsun, küçük olsun." der. Bu düşünce ve tavrın sahibi bir Müslüman da nihayetinde haramlarla çevrili bir toplumda yaşadığından, haramlardan yüzde yüz arınmış olmayabilir. Nitekim halkı Müslüman olan topraklarda bile helal yeme, helal içme bir sorun olmuştur. Faizden bir yolla kurtulan kişinin helal peynir bulmada zorlanıyor olması bile normal karşılanır olmuştur. Etten ekmeğe kadar pek çok gıda sorunludur.

Haramı; çalıntı mal, rüşvet, faiz gibi alanlarla daraltamayız. Alkol ve domuz ürünleri ile de genişletsek yine de haramlar daha geniş bir listeyi dolduracak sayıdadır. Bunlar haramın belli başlı çeşitleri olarak görülmeli ve harama; yiyip içtiklerimiz, kullandığımız eşya, insani ilişkilerimizin sonucunda ortaya koyduğumuz ilişkilerimiz de dâhil edilmelidir. Haram listesinde; işçi-işveren hukuku, ticaret ve ticaretin reklam ve benzeri ayrıntıları, çağdaş kazanç yollarındaki riskler de bulunmalıdır. Bunlar bizzat haram olan alanlar olmasa da mesela bir işçi-işveren ilişkisi, harama çok yakın bir zeminde seyretmektedir. İşçi-işveren protokolü ya da genel işçi-işveren kanunları, ihlal edildiklerinde her iki taraf için de bir harama düşme ihtimali taşımaktadır.

Sıfır haram hedefinin gerçekleşmesini, şehirleşen dünyada mümkün görmeyenlerin iddialarını yabana atamayız. Bunu gerçekleşme oranı yüksek olmayan bir ideal olarak görmek daha makul sayılabilir.

Sıfır haram idealinin gerçekleşme oranını düşük görmemiz,

"sıfıra en yakın olan"ın peşinde olmamızı engellememelidir. Nasıl namazı ayakta ve bütün şartları yerli yerinde kılmak gerekirken, belli bir özür seviyesinden sonra kılabildiğin kadarı ile kılmak mümkün ise "sıfır haram" ideali ile yaşamayı da bu mantık üzerinden gerçekleştirebiliriz. Sıfır için imkânsız bir ortamda bulunan mü'min, sıfırdan vazgeçmek yerine sıfıra en yakın olanı benimsemeye mecburdur. Sıfıra en yakın idealini hiçbir zaman terk etmeden, ona en yakın ile yaşar. Buna "zaruret" adını veriyoruz. Mevcut yaşantımızda ekmekten peynire kadar soframızda bulunan yiyeceklerin pek çoğunda uygulanacak kural budur. Gıda dışında da bizi helalin peşinde yürümekte zorlukla karşılaştıran her sıkıntı için benzer bir hüküm verebiliriz.

Zorluk, beraberinde hafifletme getirecektir. Fıkhın en yaygın kurallarından biri budur.

Şöyle bir tereddüt oluşabilir: İnsanlar, bu sıkıntı ve sıkıntının sonucu olarak ortaya çıkacak ruhsatı arzularına göre şekillendirmezler mi? Sıkıntının ve zorluğun matematiksel bir ölçüsünün olması gerekmez mi? Mesela "Açlık şekeri şu noktada olan, tansiyonu şu rakama düşen biri "sıfır haram" idealinden şu rakam düzeyinde taviz verebilir." diyebilir miyiz?

Şeriat'ımızın koyduğu kurallarda böyle matematiksel bir sistem yoktur. Mü'min insanın kalbi en hassas ölçü birimidir. Haramı kökten reddeden ve onu midesinde görmek istemeyen insanın imanı ne ise sıfır haramın sağlanamadığı zamanlarda sıfıra en yakın şartlarla yaşama ve bu yakınlığı/esnekliği insanın kendisinin belirleyeceği durumda da aynı iman, yön verici ve belirleyici olacaktır. İnsanlar, kalp ayarları bakımından sıkıntı yaşıyorlarsa onlar için ikinci bir murakabeye gerek kalmadan direkt harama dalmak da mümkündür. Faizi bir bütün olarak da midesine indirebilir insan. Şu kadar faiz riski karıştığı için harama şu oranda yaklaşan bir rızık endişesinden önce faiz üzerinden geçinmeye bile yeltenebilir. Alkol karışımı yüzde şu kadar olan bir içeceği kendisi için olağanüstü bir durum bulunmadığı hâlde uygun görebilenin durumu, alkolü saf hâliyle de kullanmaya

uygun bir durumdur. Nihai çözüm takvadır. Takva yani Allah korkusu olmadıktan ve Allah'ı görüyor gibi hissetmedikten sonra, sofra ile lokmanın farkı olmaz.

Mü'min, haramla helalin iç içe girdiği ve karışıklığı gidermenin imkânsızlaştığı durumlarda ağırlıklı tarafı tercih edebilir. Haramın ağır bastığı zamanlarda elindekini haram sayar; helalin içine, dışlanması imkânsız bir haram karıştığında da onu helal görebilir. Verilmek istenen ölçü budur. Buradaki en hassas terazi de Allah korkusudur. Onunla tartılmadıktan sonra hiçbir hak yerini bulmaz.

Haram karışmış bir maldan haram çıkarılabiliyorsa o çıkarıldıktan sonra gerisinin helalliğinde sıkıntı yoktur. En yaygın örnek olarak faizi bu açıdan ele aldığımızda, malda faiz karışımı bulunması durumunda faiz olan çıkarılınca gerisi helaldir. Bakara suresinin 280. ayetinde bu hüküm açıktır.

Haram Çöplüğü

Maldan çıkarılan haram, domuz ve alkol gibi bizzat kendisi haram olan bir şey ise o itlaf edilir. Çıkarılan haram, para gibi elde ediliş tarzından ötürü haram ise yani kendisinde bir haramlık yoksa onun itlaf edilmesi gerekmez. Mesela bankada biriktirilmiş faiz parasının alınıp itlaf edilmesi doğru değildir. Bankaya bırakılması ise hiç doğru değildir. Bu tür malların, doğrudan ibadet olmayan alanlara verilmesi uygundur. Cami inşası veya bakımı, mushaf alımı, kurbanlık alımı gibi alanlarda kullanılmaları caiz görülmemiştir. Genel yardımlar yapan, eğitim bursları veren kurumlara verilebilir. Fakir birine de bizzat verilmesi mümkündür.

Çok önemli bir kural olarak şunu tespit etmiş olalım: Bu tür haramlar verilirken asla sadaka veya benzeri bir ibadete niyet edilemez. Bu, akide açısından tehlikeli bir sonuç üretir. Bu vermeyi "elden çıkarma" olarak isimlendirmeliyiz.

Haramın Temizlenmesi

Haramın temizlenmesinde tek temizleyici tevbedir. Bütün günahlarda olduğu gibi haramda da tevbe ile arınmaya mecburuz.

Tevbenin makbul bir tevbe olması için şu hususlara dikkat edilmiş olması gerekmektedir:

a- Söz konusu haram kazançla ilişki tamamen kesilmelidir. Bir yandan devam eden haram kazanç varken tevbenin anlamı yoktur.

b- İşlenmiş hataya pişman olunmalıdır. Kişiye göre makul gerekçelerle haram kazanç makul görülmemelidir.

c- Harama tekrar dönmemeye kesin karar verilmiş olmalıdır.

d- Söz konusu haramla beraber bir insanın hakkına tecavüz edilmiş ise o hak, sahibine iade edilmelidir. Çalıntı mal geri verilmeli, zarar ise tazmin edilmelidir.

e- Tevbe can boğaza gelmeden gerçekleşmelidir. Kişi ölümle yüz yüze geldikten sonra tevbe yoktur. Ölmüş birine, geride kalanların tevbe ettirmesi de yoktur.

Haramdan tevbe etmekle haram malı aklamak arasında bir benzerlik yoktur. Haramı aklamak, mer'i bir sistem olan kapitalizmin kendi mantığı içerisinde oluşmuş ve yine suç olan bir uygulamadır. Haramı aklamaya kalkmak, necasetle temizlik yapmak gibi bir şeydir. Bunu yapan sadece kendisini aldatmış olur.

Haram Tasnifi

Haramları tanımamız açısından şöyle bir tasnif yapabiliriz:

Kendisi haram olan şeyler: Alkol, domuz, ölmüş hayvan eti ve zina üzerinden kazanç vb.

Dolaylı bir nedenle haram olanlar:

a- İzinsiz alındığı için haram olanlar: Çalma, gasp ve emanete hıyanet gibi bir yolla alınmış şeyler.

b- Elde edilişinde sorun olmayan ama dinen yasaklanmış kazançlar: Faiz, kumar, rüşvet, hileli satışlar, aldatma yoluyla elde edilenler.

Bunlar genelleme yapıldığından haram statüsündedir. Birinin

ağırlığının diğerinden fazla olması da mümkündür. Faiz, haram kazançlar içinde en ağır olanıdır ama neticede hepsi için geçerli kural haram olmalarıdır.

Alkol üreten bir fabrikanın kazancı tamamen haramdır. Öyle bir yerde çalışan işçi de harama ortaktır. Buradaki kazanç için "tam haram" dememiz mümkündür.

Esasen helal bir şey üreten ama üretim esnasında haram olan yollara tevessül eden bir iş yeri, mesela bir kumaş fabrikası da helal kazanmakta ama malına haram karıştırmaktadır. Karışan haram kadar sorun var demektir. Böyle bir yerde çalışmamayı ilke edinmesi gerekir Müslüman bir işçinin. Ancak doğrudan alkol fabrikasında çalışan işçi için söylenen söz, bu işçi için söylenemez. Bu durumda "sıfır haram" veya "sıfıra en yakın" ilkelerini kullanabiliriz.

Zemin İmtihan Zeminidir

Allah'ın mülkünde O'nun iradesi dışında bir şeyin gerçekleşmesi mümkün değildir. Her şey, O'nun emri ile olmaktadır. Haramların bu kadar yaygın hâle gelmesi de şüphesiz O'nun iradesi iledir. Allah Teâlâ kullarını haramlara bakışları itibarıyla imtihan etmeyi murat etmektedir. Bazı kullarının karşısına Ebu Lehebleri çıkardı, onları öyle imtihan etti; bazılarının karşısına kendi ailelerini çıkarıp imtihan etti. Bizim karşımıza da haram bolluğunu, harama ulaşmanın helalden daha kolay olacağı bir ortamı çıkardı. Herkes imtihandadır. Ortada bir yanlışlık yoktur. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, ileriye yönelik gelişmelerle ilgili verdiği bilgiler arasında bazen bütün olarak zikrederek bazen de tek tek isimlendirerek haramların kapıyı ve bacayı saracağını bildirmiştir. Mü'min, habersiz yakalanma iddiasında bulunamaz. Bu, Allah'ın murat ettiği bir imtihandır. Haramlar; ekmeğimiz, suyumuz, soluduğumuz nefesimiz olacaktır. Buna rağmen temiz ve helal yaşamaya gayret edeceğiz. Becermek isteyecek, beceremediklerimiz için de Allah'ın rahmetine ve mağfiretine sığınacağız.

Şu hadisi şerif, içinde bulunduğumuz durumu asırlar öncesinde beyan eden bir bilgi olarak dikkatimizden kaçmamalıdır. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdular ki:

"İnsanlara öyle bir zaman gelecek ki kişi, aldığı malın helal mi haram mı olduğuna önem vermeyecek!" (Buharî, Buyû', 23/2083)

Yaşadığımız çağın sorunları olarak sürekli, düşmanlarımızın üzerimizdeki silahlı baskınlarını görmekle hata ediyoruz. Evet, topraklarımızı işgal edip altındaki madenlere göz dikmeleri, bize yapılmış bir düşmanlıktır. Bu düşmanlıkla da mücadele edilmelidir. Bu nedenle uğradığımız zarar büyüktür. Bir de bize ait değerlerimizin yıpranması vardır ortada. Haramların dün çirkinken bugün sıradanlaşması ürkütücüdür. Başta faiz olmak üzere haramların sofralarımızın peyniri/zeytini gibi sıradanlaşmasını bir afet olarak görmeye mecbur değil miyiz? Bizim soframızda da haram bulunuyor olduktan sonra dünya hayatının ne anlamı kalacaktır?

Evet, Allah'ın mülkünde, O'nun iradesiyle ve emriyle bir haram fırtınası esmektedir. Bu bir sınamadır, içimizdeki dengeler kontrol edilmektedir. Faizinden fuhşuna kadar bizim için haram olarak belirlenmiş cinayetlerin irtikâp ediliyor olması, Allah'ın kudretinin zayıflığını göstermiyor. Bundan önce de Allah'a isyan edilmişti. Zina yeni değildir, faiz yeni değildir, kumar yeni değildir; ilk nesillerden beri bu başkaldırı sürmektedir. Dönem dönem, şeytan kimi nesilleri isyana sürüklemiştir ama sonunda galip olan Allah olmuştur. Yine öyle olacaktır; Allah'ın hükmü yürüyecek ve haramlar da haramlara zemin açanlar da yaratıcılarının huzurunda hesap vermek üzere bu âlemi terk edeceklerdir. Mü'mine düşen, kendini sele kaptırmamak ve kulluğuna devam etmektir.


Haramdan Temizlenme Fıkhı
Elde Edilmiş Haram
Haram Borçları
Aslı Haram Olanlar (Alkol, Domuz gibi)
Bir Gerekçe İle Haram Olanlar
Haram Yolla Ödediklerini Geri Alabilirse Alır
Henüz Ödemediklerini İmkanı Varsa Ödemez. Haramı Söz Vermek Borç Oluşturmaz.
Elde ise Hemen İtlaf Eder
Satmış ise Kazancını Elden Çıkarır
İzinsiz Bir Yolla Alınmış ise Sahibine İade Eder. Sahibi Bilinmeyen, Bir Kuruma veya Fakire Verilir
İzinli Alınmış Olup Şeriat'a Aykırı Olan
Yanlış bir fetvaya dayanmış, haram olduğunu bilmiyordu. Geri vermez.
Haram olduğunu biliyordu. Hak sahibi Müslüman ise geri verir. Onu bulamazsa, bir fakire veya hayra verir.
Henüz Eline Geçmemiş İse -Müslüman'dan onu almaz. -Kafir veya zalimden alır, hayra verir.

Kim Şanslı?

İki neslin birincisi olan nesle bakalım.

Herkesin bildiği o meşhur yılların insanları olarak yaşadılar. İklim haşin bir iklim, yakıp kavuruyor. Doyasıya yiyecek yok. Su çeşmesi görülmemiş bir şey. Giyim, örtecek kadar. Güvenlik yok, öldürülenin hesabı sorulmuyor. Mü'min olmak çok şeyi göze almak sayılıyor. İşkenceyi, hicreti, kıtlığı, cihadı, şehadeti, sakat kalmayı göze almadan mü'min olmak mümkün değil. İş ağır, görev çetin, imkân kıt, düşman güçlü. Seccade bile yok, çakıl ve kum seccade sayılıyor.

Kur'an iniyor; onu yazacak kâğıt yok, kalem yok. Çocuklara öğretecek bir mekân yok. Sadece bir Suffe var, kıt kanaat orada durabilenler bir şeyler öğrenebiliyor. Bir arada bulunup Peygamber aleyhisselamdan din adına öğreteceklerini dinleme fırsatı bile yok. Bir hadis dinleyen diğerini dinleyemiyor. Not tutma ya da öğrendiklerini bir arada tekrar etme şansları bile yok. Pek çoğu, Kur'an'ı topluca bir arada görmekle bile müşerref olamadılar.

O şartlarda iman edip mü'min olarak yaşayan nesil; zorlukları, sıkıntıları ve ilk nesil olmanın eksikliklerinin yanında mükemmel bir iman tablosu oluşturup gittiler. Yoklar listesinin karşısında müthiş bir varlık sergileyerek imanlarını ispat ettiler.

Onlar ortamları nedeniyle eksik bırakıp gitmek gibi bir sonuç çıkardılar mı? Ya da ilk nesil olmanın, Peygamber aleyhisselamın dizi dibinde olmanın erişilmez onuru ile farklı fırsatlar yakalayıp mı gittiler? Onlar şanslı mı?

Bir de bilgisayar zamanının nesline bakalım.

Dünya parmaklarının ucuna sıkışacak kadar küçülmüş, önüne konmuş. Asırlarca süren ilim birikimini bir tuşla

önüne koyacak kadar geniş fırsatlar var elinde. Okumak istediğinde kitabından akıllı tahtasına kadar her şey önünde hazır duruyor. Camileri klimalı, halıları yün, pencereleri perdeli, abdestlikleri şelale gibi, seslendirme mükemmel, ezanları bile merkezî, imamı maaşlı, müezzini-kayyımı ayrı bir cami, o camide namaz kılmakla mükellefiyet... Medreseler yaygın. Hatta laik bir düzenin himaye ettiği, görevlilerinin maaşını verdiği din öğretilen okulları var.

Haccı uçakla yapabiliyor. Umresi lüks otellerde dinlenerek yapılıyor.

Ramazan'da oruç tutacağı zaman doktor kontrolünde, Bedir'e gitme sıkıntısı yok, hurmayı sadece özlemli olsun diye iftariyelik olarak tüketiyor, sofralarında yenemeyenler yenenden çok daha fazla...

Yaşadığı her köyde camisi var, hocası var, evler kütüphane gibi kitap dolu. Güvenlikleri var. Yerleşik hayatları var. Göklere yükselen binaları mesken edinmişler. Allah'ın nimetleri saymakla bitmiyor.

Bu neslin de sıkıntıları var elbette; tabiat bakirliğini yitirmiş, gıda doğal değil, manevi buhranlar var, insani ilişkiler çok tahribat görmüş, aile sarsılmış, cemaat dağılmış, Hilafet yok, faiz, zina almış başını gitmiş. Varlar kadar yoklar da var bu nesilde.

"İki nesilden hangisi daha şanslı?" sorusunun cevabı nedir?

En kısa ve net cevap şudur:

İlk insandan son insana kadar hiçbir nesil, hiçbir insan diğerinden daha şanslı veya şanssız değildir. Zira Allah Teâlâ, ilk insandan son insana kadar herkesi aynı şartlarla aynı cennete davet etmektedir. Bir nesle verdiği imkânları, ikinci nesilde vermediğinde adaletli bir meydanda yarıştırmamış olur kullarını. Bu da O'nun işi değildir. Biz, uzaktan seyrederken "Filan sahabi ne şanslı imiş, mesela Peygamber

aleyhisselamı görmüş.” diyoruz. Hâlbuki “Peygamber aleyhisselamı gördüğü hâlde cehennemde yanacak niceleri var, onu görmek tek başına bir şans değildir.” dememiz gerekmektedir. Tıpkı, şu zamanda “Ne güzel, herkes bilgisayardan âlim olacak.” diyemediğimiz gibi. Bilgisayar, iman ve amel hızını artırmadı. Gelen, fitnesi ile geliyor.

Hiçbir zaman ve hiçbir mekân, sınırsız bir şans değildir. Bilakis bütün zamanlar ve mekânlar, onları değerlendireceklerin himmeti kadar değerlidir. İş becerebildikten sonra Firavun'un sarayından bir Âsiye olup çıkmak ve Kur'an'da övülmek mümkündür. Tıpkı, Kâbe'nin eteklerinde yaşayıp da bir cehennem kütüğü olan Ebu Cehil misali yuvarlanıp gitmek yani bomboş gitmek de mümkündür. Zamanlara ve mekânlara takılı kalmak yerine heyecanımızı ve himmetimizi yükselterek yol almayı gaye edinmeliyiz.

Ne şanslıyız ne de zarardayız. Sadece imtihandayız. İmtihan ise hep aynıdır. Soruların yeri ve cevap şıklarını değiştirmişler. Ana soru hep aynıdır: Şeytana uymak veya uymamak!

Ümmet Kimliğimizin Gereği

Ümmeti Muhammed olarak üzerimizdeki sıkıntıların nedenlerini ve gidişatımızı ele alırken iki gerçeği zihnimize yerleştirmeden yola çıkmamalıyız. Bu iki gerçek, pek çok sorunun nedenini anlamamıza, çözüm üretmemize yardımcı olacaktır:

a- Bizim Ümmet'imiz, evrenseldir. Peygamber aleyhisselam efendimizin peygamberliği, bütün âlemler içindir. Bir kabile ümmeti değiliz. İnsanlığı kuşatmak için gönderilmiş bir din ile ümmet olduk. İnsanlığın bütününü kuşatan Ümmet'imiz, insanın bulunduğu her yeri de "ümmete ait" görmektedir. Ortadoğu ile sınırlı değiliz.

b- Ümmet'imizin, ümmet olarak kimliği Peygamber aleyhisselamın gönderilişinden itibaren kıyamete kadar olan süre içindir. Şu zamandan bu zamana kadar yaşayanların peygamberi gibi bir kimliği yoktur.

Bu iki gerçek yani bütün insanların ve bütün zamanların/mekânların dini olma gerçeği ele alınmadan, milletler arasında Müslüman Millet'in içinde bulunduğu keşmekeşe anlam vermek zor olur. Ortadoğu veya muayyen bir kıtanın sorunları ile dünyanın sorunları karşılaştırıldığında ne denli derin bir fark göze çarpacaksa belli bir kabilenin dini ile bütün insanlığın dini arasındaki fark da o denli derin olacaktır. İslam, bütün insanlığı kuşatmak istemektedir. Bütün mekânların "Allah'ın en büyük olduğu" gerçeğine teslim olmasını istemektedir. Son insana kadar her doğanın fıtrat üzere kalmasını ve hiçbir zamanın İslam açısından erime zamanı olmamasını emretmektedir. Böyle bir hedef üzerinde iken de bir köy ile sınırlandırılabilecek sorunları sıralamak mümkün

olmayacaktır elbette. Medine'de yaşanan Müslümanlığın Medine sınırları aşıldığında aynı kalitede izlenemeyişindeki sır budur. Peygamber aleyhisselamın huzurunda iman eden bir bedevinin, saatler içinde Kur'an'ın övdüğü mücahide dönüşmesindeki sır da budur. Doğal bir ortamda bedevi olarak kalmış kaba bir insanla global kültürün vahşileştirdiği, başka bir deyimle köyündeki putun ezdiği bir kafa ile bütün dünya putlarının ezdiği bir kafa aynı değildir. Birinde, onun köyündeki put giderilmesi gereken engel iken ikinci tipte, birden çok engel giderilmedikçe o insan teslim alınamamaktadır.

Ümmet olarak dünyaya açılmakla yükümlüyüz. Ne Medine'ye ne de fethettiğimiz Konstantiniye'ye daralıp kalabiliriz. Hepimizin Kureyş'e ya da Evs ve Hazrec'e kayıt yaptırması da beklenemez. Olduğumuz yerde, yaratıldığımız kabilede kalacak ve o eksende "Allah'a imanın gereğini" yapacağız. İslam'ın hedefi budur. İsrailoğullarına gelen bir peygamber ile insanoğluna gelen bir peygamber arasında bu açıdan bakıldığında her göze çarpacak bir fark muhakkak görülecektir.

Dinimiz İslam'ın büyüklüğü buradan kaynaklanmaktadır. Kapasite ve kuşatma farkı, o kapasite ve kuşatma düzeyinde olmayan noktalardan bakıldığında beraberinde büyük bir sorun kümesi de oluşturabilmektedir. Bizim en önemli "beraber bulunma" merkezlerimiz durumundaki mescitlerimizde bile bu durum izlenebilir. Bir köy derneği gibi aynı yöre insanlarının bulunduğu noktalar olmayan mescitlerimiz, yeri geldiğinde aynı dili bile konuşmayan, deri ve idrak farkı olan kitleleri ihtiva etmektedir. Mescitlerimiz bile küçültülmüş şekliyle bu bütün insanlığa ve bütün zamanlara/mekânlara yayılmışlığı yansıtabilir.

Hayâlci bir mantıkla bakılarak ulaşılmak istenen sonuçlara

ulaşmak mümkün değildir. Gerçekçi olmak zorundayız. Bu gerçek de şudur: "Biz bütün insanlık için çıkarılmış bir ümmetiz. Bütün zamanlarda varız. Her mekân bizim mekânımızdır." Dünyanın mevcut yapısını bile defalarca katlayacak bu denli bir geniş yapı içindeki sorunları abartmak hatalı olur. Sorunlarımız büyük ve ağırdır. Biz de büyük ve kapsamlı bir ümmetiz. Küçük bir kabile ümmetine yüklenmiş sorunlar değildir bunlar. İnsanlık için çıkarılmış en hayırlı ümmetin büyük sıkıntıların üstesinden gelemeyeceğini söyleyemeyiz. Bu Ümmet'i köy ümmetine dönüştürmeye kimsenin hakkı yoktur. Zihni köy düzeyinde kalmışlarımız, kendilerini temsil edebilirler. Bu Ümmet, muazzam bir ümmettir. İnsanlık için çıkarılmıştır. Bütün zamanların ve mekânların ümmetidir. Her yerde bir dertle karşılaşmış olması, her yere talip olmasından kaynaklanıyor. Tarihinin dertlerle doluluğu, tarihi sonuna kadar yazmaya talip olmasından ortaya çıkıyor. Ümmet'in düzeyi budur. Bunu kaldıramayanlar, ümmet olma düzeyine yükselemeyenlerdir. Mü'min olmasına mü'min ama bireysel kalmış, bütün insanlığa adanamamış yürekler için geçerli bir bakış tarzıdır o tarz.

Yol Kuralı
İstikamet üzere,
Sabırlı,
Gevşememiş

Ve yalpalamamış olduktan sonra biz gönderiliş gayemiz olan "insanlık için çıkarılmış en hayırlı ümmet" olma karakterimizi koruyoruz demektir. İnsanların bizi görüşü önemli olmaz. Bizi gönderen Rabb'imiz nasıl görüyor bizi, önemli olan budur. Rabb'imiz iyi gördükten sonra, asıl hedefimiz olan ahireti kazanıyoruz demektir. Ahireti

kazandıktan sonra da kaybedeceğimiz bir şey olmaz.

Bizden önceki, yöresel ve muayyen bir zaman için gelen dinlerin mensupları bile bu mantıkla kazandılar veya kaybettiler. Biz ki onlara göre köyle dünyanın farkı kadar büyük bir fark taşıyoruz, bizim de kazanma ya da kaybetme mihengimiz bu olacaktır. İstikamette isek yani bugün inandığımız ve yaptığımız şeyler Medine'de ashabın inandığı ve yaptığı şeylerse, Allah'ın kaderini sıkıştırma meyli şeklinde ortaya çıkacak bir sabırsızlığımız yoksa yani işi Allah'a havale etmişsek, biz görevimizi yapıyorsak, gevşeyip yılmıyorsak Ümmet'imiz, kendisine biçilen rolü oynuyor demektir. Bu rolde, bir bölümümüzün can ve mal fedakârlığı yapmak durumunda olmasını yadırgayamayız. Her güne hazır bir Uhud günü, her yere de bir Hendek gözüyle bakmak zorunda değil miyiz biz?

Rabb'imiz, bizim üzerimizden bir muradını gerçekleştirecek ise biz buna sadece tam bir teslimiyetle teslim oluruz. Bize hangi rolü biçtiğini ne sorabiliriz ne de sonucunu yadırgayabiliriz. Medine ise Medine, Uhud ise Uhud, Hendek ise Hendek, Mekke fethi ise Mekke fethi! Kıyamete kadar her mü'min, kendisine biçilen role sadık kalacaktır.

Gözden Kaçan Bir Hadis

Şu hadisi şerifi defalarca dinlemiş veya okumuşuzdur. Okurken ne yazık ki dar bir çerçeveden bakılınca çok anlam yüklemesi yapılamayan bu hadisi farklı bir açıdan tekrar okuyup düşünelim:

"Bana beş şey verildi ki benden önce kimseye verilmemiştir. Onlar:

- Bir aylık mesafeden bile heybetli olmakla bana yardım edildi.

- Yeryüzü benim için mescit ve temiz kılındı. Ümmet'imden

kim namaz vaktini görürse namazını kılsın.

- Bana ganimet helal edildi. Benden önce ise kimseye helal edilmemişti.

- Bana şefaat verildi.

- Peygamberler kendi kavimlerine gönderildi. Ben ise bütün insanlara gönderildim." (Buharî, Teyemmüm, 1/335; Müslim, 1163)

Bu hadise bakarak Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin peygamberliğini ve onun peygamberliğine tabi olan Ümmet'inin kimliğini tespit edebiliriz.

1- Bu Ümmet, evrensel bir kimlik sahibidir. Dünyada yaşayan bütün insanların kendi ilgi alanında gören bir ümmetin mücadelesinin de bütün insanlarla bağlantılı olması tabiidir. Yöresel sorunlar, bu Ümmet'in hacminin ve gayesinin yanında günübirlik sorunlar kalır. İnsanlık kadar büyük bir dava, bütün insanların sorunlarını kuşatmayı ve o sorunlarla yoğrulmayı gerektirmektedir. Aksi takdirde "yeryüzünün tümünü mescit olarak görme" seviyesinin altına düşülmüş olur. Şu anda İslam'a takdir edilmek istenen "camilere sıkıştırılma" siyaseti ile yeryüzünü mescit görme siyaseti arasındaki bu fark, ümmet olma idraki ile yakalanabilecek bir farktır.

2- Ümmeti Muhammed olmanın getirdiği sıkıntılar, kıyamete kadar sürecektir. Kıyamet, insanoğlunun dünya hayatının sona ermesi demek ise insanı kuşatan bir din de insan ile beraber süren bir mücadeleye talip demektir. Mekke'nin fethedilmesini işin sonu olarak görmek cahilliktir. Tıpkı namazı Mekke'ye mahsus bir ibadet görmek kadar basit bir cahilliktir bu. İnsan var oldukça onu davet eden ve kuşatan din de var olacaktır. Bu var olma da bir mücadeleyi, dindeki özel ıstılahı ile cihadı gerektirmektedir. Müslümanların rahat bir dönem beklentisi ancak cihattan

muaf tutulma beklentisi olabilir. Böyle bir beklenti de kulluktan muaf olma, hesap edilmeyeceği bir hayat yaşama beklentisidir ki bu, olduğu gibi hatadır.

3- Ümmeti Muhammed, korkutan bir ümmettir. Onun merhamet kanatları altında hayat bulmaya aday olanlar bile onca rahmet görüntüsüne rağmen korkmaya mahkûmdurlar. Korkulmayan güç, merhamet için var olmuş olsa bile rağbet görmez. Bu nedenledir ki Müslüman nesillerin en zayıf durumları bile İslam'ın karşısında kendisine yer biçenler için bir tehdit unsuru olarak görülmüştür. Ellerinde her türlü teknolojiyi ve silahı bulunduranlar, Müslümanları bir kaşık suda boğabileceklerine dair iddialarını dillendirdikleri hâlde iki asır sonrası için bile oluşabilecek bir "İslam korkusu" ile yaşamaktadırlar. Bu korkuya da mahkûmdurlar. Elimizdeki vahiy dayanaklı bu bilgi, bu korkuyu teyit etmektedir. Mü'min, kendisine düşman olanların -bir aylık mesafede de olsa- onu hesap dışı bırakamayacakları bir kimliğin sahibidir. Bunu, en az düşmanları kadar mü'minler de idrak etmiş olsalardı keşke! Âl-i İmran suresinin 151. ayetinde bu anlam gayet açık bir şekilde okunmaktadır.

4- Ümmeti Muhammed olgusu içinde insanlar kadar cinler de bulunmaktadır. Biz, iman edenler olarak saf tutarken sağdan saymaya başladığımızda insanları sayıyorken cinleri sayamıyorsak da onların da bu Ümmet'ten olmaları Kur'an'la bildiğimiz gerçeklerdendir. (Ahkâf suresinin 29-32. ayetlerinde bu ayrıntı görülebilir.)

5- Mü'minlerin ümmet olmanın bu gereğini, sırf ahiret kazancı ile yapmaları imanlarının sonucudur elbette. Bu sonuç onların, dünyada nimetler içinde olmalarına engel değildir. Ahiret için çabalarken dünya nimetleri bulmak da onların hakkıdır. Çünkü mü'minlerin çalışmalarından elde edilecek sonuç, bütün insanlığın yararına olacaktır.

Mü'minler olarak bulundukları yerde zulmü kaldıracaklar, iman etmemiş insanlara bile huzur sebebi olacaklardır. Bu da onların elde ettikleri dünya nimetlerinin kendilerine helal olmasının nedenidir. Sadece faizsiz bir toplumu sağlamış olmaları bile insanlık adına büyük bir kazançtır.

Böyle bir planlamanın yürütücüsü durumundaki bir ümmetin coğrafyasından acılı haberlerin eksik olmamasında şaşılacak bir durum yoktur. Davası ağır olanın sıkıntıları da ağır olacaktır elbette. Büyük davaların küçük planları olamaz. Bütün insanlığı kuşatanların bütün insanlık kadar sıkıntısı olmalıdır. Tabii olan budur. İnsan, coğrafyası değiştikçe sıkıntıları da değiştiği için insanı gaye edinen bir dinde her coğrafyada farklılık gösteren sorunlarla baş başa kalabilir. Ayrıca bu mücadelenin on dört asrı aşkın bir zamandan bu yana sürüyor olması bu mücadelenin, on dört asırlık birikimi olan bir sorun olarak görülmesini de gerektirmektedir.

Özel İslam

Allah'ın insanlığın hidayeti için indirdiği dini olan İslam, kıyamete kadar bütün insanlığın saadeti için yetecek muhtevaya sahiptir. Çöl şartlarında indiği hâlde şehir hayatını kuşatan bir yapısının olması onun en temel karakteridir. Zaman aşımına uğramaması, ilk asrından yirmi asır sonra bile aynı güçle kalması da ilahî menşeli olmasından kaynaklanır. Müslümanlar, dinlerinin bu yapısıyla kendilerini daima hak dine iman etmenin farklılığı içinde bilmişlerdir. Kur'an, İslam'ın birinci kaynağı olarak bu yapının temelini oluşturmaktadır. Hayatı kuşatan bütün değerler -en başta ekonomi olmak üzere- İslam'ın ilgi alanında kalmaktadır. Evlilikten ticarete, sanattan savaşa kadar insanla alakalı ne varsa İslam'ın onun hakkında kuralı vardır, çizgileri vardır.

İslam'ın bu muhteva genişliğinin en önemli yönü ise şudur: İslam'a giren bir insan, Müslüman olduktan sonra, İslam'ın bu yapısını beğenip takdir etme ve tercih etme gibi bir tavır içinde olamaz. Kabul edildikten sonra İslam'ın beğeniye sunulmuş bir bölümü yoktur. Ya iman edilip teslim olunur ya da dışında kalınır bir kurallar bütünüdür İslam. Önceki ümmetlerin yaptığı gibi, bir bölümü öne çıkarılırken bir bölümü de kenarda bırakılan din bu din değildir. Siyasetinden paranın kullanıldığı alanlara kadar her alanda İslam'a teslim olmuş Müslüman için alternatif yoktur. Belli bir zamanda ihmal edilebilen, bazı yöreler için uygun görülmeyen din kuralları olamaz. Bu, bir insan müdahalesidir. Allah ise gönderdiği dinine insan müdahalesine izin vermemektedir. Önceki ümmetler, dinlerine bu tarzda müdahale ettikleri için o dinler kaldırıldı.

Evet, insanın kendisiyle alakalı her şeyi şekillendirme

arzusu vardır. Her şey elinin altında ve istediği şekilde olsun ister. Bu isteğinde neredeyse bir sınır yoktur. Din ise insanın kendisi için yaptığı bir put değildir. İnsana itaat etmesi için gönderilmiş kurallara "din" denmektedir. İnsan, neye ne kadar uyacağını kendisi belirlemeye kalkıştığında putunu yapan cahiliye kafalı birine benzemiş olur.

İnsanlığın eğitim seviyesi yükselip kültürlü olmak sıradanlaştığında önümüze çıkan enteresan bir hastalıkla karşılaştık. "Dinden kopmamak ama dinin istediği gibi de olmamak" diye adlandırabileceğimiz bu hastalık bütün toplumlarda kendini göstermektedir. Dini, strese karşı doğal bir ilaç gibi bulundurmak isteyen fakat din sahibi olmanın gereklerine de katlanamayan bu anlayış, "dindar" olmasına dindar olacak ama liberal zihniyetinden de taviz vermeyecek bir ortam oluşturmak istemiştir. Bilhassa ölüme daha yakın zannedilen yaşlılar için dinin yeri ve önemi yoğunluk kazanırken, şehvetlerini kullanmada hırsını tatmin edemeyenler açık veya örtülü sözlerle bu arzuyu dillendirebilmişlerdir. Allah'ın; ölülere rahmet ettiği, dirilerin parasına ve şehvetlerine karışmadığı ve camilerin güzel yapılar olarak şehirleri süslediği bir hayat tarzı benimsenmektedir. İnsan, elindeki teknolojik imkânlar ve okuyup yazarak geliştirdiği kültürü ile kendisini, dinini de şekillendirebileceği noktalara doğru yükseltmektedir.

İnsanlığın tümüne gelmiş olan İslam'ın "Araplara göre" ve "Türklere göre" diye tasnif edilebilmesi, Türk mimarisi der gibi "Türk dini" diyebilme cüretiyle sonuçlanır. Son dönemlerde ortaya atılan "Türk modeli dindarlık" düşüncesi, dini özelleştirmeden çok dine müdahaleyi ve "Kendi tesellini kendin üret!" mantığını yansıtmaktadır. Bu, şeytanın açtığı yeni bir sahneden başka bir şey değildir. Müslüman, teslim olmuş insandır. Teslim olan itaat eder, şekillenir; şekil

vermez.

Şeriat Ne Demektir?

İslam'ın hayatı tanzim eden kurallarına Şeriat adı verilmektedir. Paranın ve insani ilişkilerin bulunduğu bölüm, bu adı almaktadır. Müslüman bir kitlenin ortasında, ezanlı şehirlerde Şeriat'ın yok sayılması veya tasfiye edilmiş olduğunun var sayılması nasıl izah edilebilir? Şeriat'ı olmayan din; gönüllerde yaşayan ama caddelerde hissedilmeyen, borsalarda varlığı kabul edilmeyen, camileri bayramlarda dolan ama işçilerinin namaz için izin almadığı dindir.

Düşmanlarının İslam için böyle bir son takdir etmelerinin anlamı bulunabilir. Tamamını kaldıramadıkları bir dinin etkin alanı olan Şeriat'ını yok hâle getirmek onlar için bir zafer de olabilir. Olmasında hayretler uyandıran husus, Müslümanlar için Şeriatsız bir dinin kabul edilebileceği ortamdır. Bu durum ancak, dinin kişiye, topluma veya zamana özel hâle sokulması olarak izah edilebilir.

Şeriat; kimin kimle evlenebileceğini, paranın nasıl kazanılıp harcanabileceğini, toplum kurallarının nasıl oluşturulacağını ve benzeri pratik hususları belirleyen sistemin adıdır. O sistem yok sayıldığında camiler, kendi paraları bile faizden kurtarılamamış ibadethaneler durumuna gelmektedir. Herhâlde bu da bir savaş detayı olarak karşımıza çıkmıştır. Şeriat damarı kesilmiş bir din, dinden uzaklar için tehlikeli görülmemektedir. Onlar, Şeriatsız bir İslam'ı şu zamana veya şu ırka uygun İslam olarak belirleyip isteyebilirler. Önemli olan Allah'ın, dini için böyle bir son takdir edip etmediğidir. Kıyamete kadar tahriften korunmuşluk teminatı olan Kur'an için böyle bir son yoktur. Küfür ehli ve onların sesine kulak verenler, kısa bir zaman bu rüya ile avunacaklardır. Allah'ın

dini, indiği gibi kıyamete kadar kalacaktır; ona iman edenlerin bir bölümü onu olduğu gibi sindiremeseler de din tahrif görmeden ve özelleştirilmeden kalacaktır. Din de bu demektir zaten.

Şeriat Neden Yabancı Bir Kelimedir?

Şeriat kelimesinin Kur'an'ımızın önemli bir bölümünü ifade ettiğini bildiği hâlde neden insanlar Şeriat kavramına karşı en azından soğuk kalmaktadırlar? Bu sorunun cevabı, "yeryüzünde Allah'ın dininin hükümran olması, İslam'ın devlet olması" gibi konularla yakından alakalıdır. Bu sorunun tatmin eden bir cevabı, zihinlerimizdeki pek çok endişeyi de giderecektir.

Şeriat'ın "Olmasa da olur!" görülmesinin en önemli nedeni, İslam'ın parçalanmış şeklinin de İslam olabileceği evhamına dayanmaktadır. Allah'ın emirlerinden bir emri üzerinden yola çıkıldığında İslam'ın bütününe ulaşılmış olunmuyor. Ahlak, bütün gerekliliğine rağmen tek başına din değildir. İbadetler de tek başına din değildir. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi Medine'de izlediğimizde onu hangi kimliği ile görüyorsak gerçek tablo o tablodur. Savaşla sabah namazını birleştirmemiz gerekmektedir. Cenazeyi toprağa koyarken kullanıldığı kadar, gelini evine koyarken de besmelenin kullanıldığına dikkat ettiğimizde bu incelik ortaya çıkacaktır.

Ortadaki durum eğer bir art niyet olarak yorumlanmayacaksa ciddi bir cahillikten söz edebiliriz. "İslam'ı, elimize alabildiğimiz kadarı ile kabullenme" cehaleti olarak adlandırabiliriz bunu. Din anlatma durumunda olan hocalar veya öğretmenlerin dini anlatırken bu hassasiyeti gözetmemeleri durumunda onlar açık bir çelişki içine düşmektedirler. Ahlakı abartarak anlatan ve ahlak üzerinden

din yürüten, neticede faizci birinin de Allah'ın en büyük haramlarından biri hatta en ağır haramı olan faize boğulmuşluğuna rağmen "ahlaklı" biri olarak öne çıkabilmesi mümkün olmaktadır. Din, Şeriat'ından koparılınca zina, anlaşmalı olduğu sürece arlanacak bir suç bile olmaktan çıkmaktadır. Bunun tabii neticesi, -hıyanet değilse eğer- ne olduğunu bilmeden İslam'ı böyle bir özelleştirme sürecine sokmuş olmaktır. Elbette bu, geleceği açısından İslam'ı etkilemeyecektir. Din Allah'ındır ve Allah dini galip kılacaktır. En büyüğün Allah olduğu hakikati tecelli edecektir. Küfrün planları da küfre alet olanların sebep olduğu sonuçlar da gerçeği etkilemeyecektir.

Müslümanların üzerinde iki asrı bulan baskının neticesinde ortaya çıkan yenilmişlik ve yenilmişliği kabullenme duygusu da bu anlayışa etki etmiş olabilir. Allahuekber'i her gün onlarca defa dinleyip tekrar eden bir insanın, Allah'ın en basit kullarından biri veya bir kitleyi Allah'ın dinini yok edebilecek kapasitede görmesini başka türlü anlamak mümkün değildir. Allah'ın dinini üstün çıkarma vaadi haktır. Nûr suresinin 55. ayeti çok açık bir şekilde bu sonucu ilan etmektedir. Yeter ki mü'min, Allah'ın dini üzerindeki bir yanlış anlamanın/yanlış inanmanın; neticede mü'mini Allah hakkında yanlış anlama ve yanlış inanmış olmaya sevk edeceğini idrak etmiş olsun. Dinini yersiz ve küçük gören anlayışa rağmen Allah'a tam iman etmiş biri olmak ne kadar olabilir bir şeydir?

İslam'ı; onu anlatan hocalar, yazarlar ve düşünürler üzerinden anlamış olmak da önemli bir eksiklik nedenidir. Hâlbuki İslam, Kur'an'dan ve Peygamber'inden izlenmelidir. İnsanlar, önlerindeki hazır örneklerden dini ölçmeye kalkışınca sorunlar altında ezilen, günlük hayatında çelişkiler bulunan örnekler, İslam'ı da kendileri gibi anlatmış oldular. Umutsuzlukları, kısır bakışları, yetersizlikleri,

geçmişe takılı kalmışlıkları Müslümanların da onlar gibi düşünmelerine, onların üzerinden İslam'ı yetersiz bulmalarına neden oldu. Bunun ilavesi olarak da çağın yeni sistemlerini sahiplenenler, ellerindeki üstün tanıtım güçlerini olağanüstü denebilecek yoğunlukta kullanınca önümüzdeki sonuçla karşılaşmış olduk.

Grup taassubu ve kişisel hareketleri abartma da farklı bir nedendir. Önder veya benimsenmiş grubun ilkeleri uğruna, Allah'ın Şeriat'ını erteleme cüreti gösterilebilmiştir. Grup menfaati uğruna beşerî kanunlara "evet" denmesinde sakınca görülmemiştir. Hiçbir mantıklı izah getiremedikleri hâlde, yıllarca batılı desteklemenin tek nedeninin grubun yıllar önce meylettiği görüş olduğu anlaşılabilmiştir. Bunu da bir kasıt bulunmadığı, dışarıdakilerle iş birliği yapılmadığı şeklinde kabullenecek olursak yine "cahillik" ve "taassup" diye iki kavramı öne çıkarmak durumunda oluruz.

Çare

İslam, bir bütün olarak öğrenilip öğretilecek! Önce abdest ve namaz öğretilsin ama İslam'ın o kadar olduğu hissettirilmesin. Kur'an, okunmak ve amel edilmek için bilinsin. Hiçbir önder, hiçbir âlim, peygamber gibi algılanmasın. Herkes yerli yerine oturtulunca da İslam gerçek kimliği ile bilinecektir. İslam'a davet edenler, Şeriat'ın niteliğinden ve niceliğinden konuşanlar, yazanlar ürkmeye hazır hâle getirilmiş toplumlara muhatap olduklarını bilerek yazıp konuşmalıdırlar. Taviz vermekle kaçırmak arasında mutedil bir yol bulunmalıdır. Bu yolu bulamayanlar, kendilerini İslam adına konuşan yetkililer olarak bilmemelidirler.

İslam'ın caddelerde yürüyen şeklinin Şeriat olduğunu bilmemizin bir sonucu da İslam olmayan hiçbir sistemin İslam

gibi kabullenilemeyeceği gerçeğidir. Yeni yeni geliştirilen ve put durumuna sokulan sistemler, ne kadar cazip olursa olsun nihayetinde beşerî yönlere sahiptir. Bunu unutamayız. Yüz maddesinden yüzü de hoş güzel olsa bile aslı beşere aittir. Bu da onların tartışılamaz olmalarına manidir.

İnsanlara din öğretilirken bir kademelendirme yapılması gerekmektedir. Abdestten başlanmalı, abdestli olmayana Maide suresi dersi verilmemelidir. Bu kademelendirme, bir ilkokul çocuğuna eğitim verilmesindeki mantığı yansıtabilir. Çocuğun, ilkokul döneminde her derse muhatap tutulmaması, bir sonraki derslerin yokluğu veya gereksizliğini göstermeyeceği gibi, bizim insanların bir bölümüne dinimizin bir bölümünü anlatmama tercihimiz, bir eğitim taktiği olarak anlaşılmalıdır. Buradaki taktikte samimiyetimizin bir ölçüsü olarak da şunu ele alabiliriz: Yıllar önce, zaman olmadığı için Şeriat bölümüne temas edilmezken üzerinden yarım asır geçen bir çalışmada hâlâ Şeriat yoksa iki sorudan biri cevapsız kalacaktır. Birincisi, bu çalışma yarım asırda insanları Şeriat'ı anlayacak hâle neden getirememiştir? İkincisi de o zaman için konan "anlatmama, gündem yapmama" taktiği neden irdelenmemektedir?

Burada beceriksizlikle samimiyetsizlik arasında bir gelgit yaşanmış olmaktadır. Kendisini muhasebe edemeyen bir çalışma muhasebe edilmeyi gerektirir. Beceriksizliğimizi dinimize fatura edemeyiz. Zararla yarar arasında elbette tercih yapacağız. Elbette daha doğrusunu araştıracağız fakat kişisel tercihlerimizi ve taktiklerimizi ayet, hadis gibi algılamak doğru değildir. Taktiklerimiz; batılın güçlenmesine, iman ehlinin de zafiyetine neden oluyorsa yolumuz yeniden gözden geçirilmelidir.

Allah galiptir şüphesiz, tek galip de O'dur. Biz, Galib'in yanında olduğumuzu belgelemeye mecburuz.

Din Kimseye Uyarlanamaz

Dinimizin en mühim inceliklerinden biri bütün zaman ve mekânlar için sabit oluşudur. İslam'ı şu zamana veya bu mekâna göre anlama imkânımız yoktur. Yerde de uzayda da İslam İslam'dır. İslam, şekil almak için gelmemiştir; onun karakterinde şekil vermek vardır. Dinimizi şahıslar üzerinden de zamanlar ve mekânlar üzerinden de izleyemeyiz. "Filan çağda İslam" deme hakkımız yoktur. Medine'deki ve İstanbul'daki İslam'dan da söz edilemez. Söz edilse de bu söz, İslam'ın dışında kalanların sözü olur. İslam, içine girmiş olanlara böyle bir söz söyleme hakkı vermez. Medine'deki İslam, İstanbul'daki İslam olmadıkça İstanbul'da İslam yok demektir. Hicretin birinci senesindeki İslam ve Müslüman karakteri, kıyamete kadar makbul Müslüman karakteridir.

Biz İslam'ı, bütün zamanlar ve mekânlarda değişmez olarak görürken bu görüşümüzü namaz üzerinden örneklendirebildiğimiz gibi insan hayatını kuşatan her değer üzerinden de düşünmeliyiz. "Hicretin birinci senesindeki namaz ne ise hicretin iki bininci senesinde de namaz odur." deriz. Aynı şekilde hicretin birinci senesinde siyasete nasıl bakıldı ise iki bininci senesinde de öyle bakılmalıdır. Allah'ın koyduğunu kulların kaldırması ya da değiştirmesi asla kabul edilemez. Namazda ilk var oluş incelikleri aranırken insanı etkisi altında tutan diğer hususlarda, mesela siyasette veya ekonomide, sosyal ilişki kurallarında bir yenilenme iddiası konamaz ortaya. İslam, indiği gibidir; Müslüman da ilk Müslümanlar gibidir.

İslam'ın emirlerinden sadece birine, mesela namaza ilave yapma olarak gerçekleşecek bir tutumu "bidat" olarak gören

dinimiz, o tutumu "dinden reddedilmiş" olmakla bize tanıtmaktadır. Din, olduğu gibi kabullenildiğinde ve uygulandığında Allah'ın muradı tahakkuk eder. İnsanlar müdahale ettiğinde o din, önceki dinlerin akıbetine doğru çekilmiş olur. Emirlerinden bir tek emirde bunu uyguladığımızda karşılaştığımız sonuç budur.

İslam'ın genelini etkileyecek tutumlar açısından baktığımızda ise karşımıza daha hassas bir tablo çıkmaktadır. Müslüman'ın hayata bakışını, Allah'a kulluğunu ve yeryüzünü imar idrakini değiştirecek düşünceler bir bidat ağırlığında bile ele alınmadığı zaman İslam, onu tepeden kuşatacak bir beşer etkisi altına alınmış olmaktadır. On dört asır sonra veya yirmi asır sonra bile İslam, Allah Teâlâ'nın onu koruyan kimliği ile bunu kabul etmeyecektir. Şu veya bu kişi ve grupların dinimizi böyle kaygan bir zemine çekmeleri kişiler bazında sonuç verebilir ama İslam, bir bütün olarak Allah'ın himayesindedir. İslam, önceki asırların fitne dalgalarına kapılmadığı gibi hiçbir zaman da fitnelere kapılmayacaktır. İslam'ı modern çağın anlayışına göre şekillendirme gayretleri, o fitneye alet olanlara günübirlik menfaatlerden başka bir kazanç getirmeyecektir.

Müslümanlar arasında yaygınlaştırılmak istenen Müslüman/kâfir yakınlaşması, küfrü sıradan bir tercih sonucu gibi görme anlayışı cihat ruhunun gömülmesini de beraberinde getirmiştir. Kâfir de makul bir tercihin sahibi olarak yaşadığına göre onu makul tercihinden ötürü kınamak bile kimsenin hakkı olmamalıdır şeklinde konuşabilmektedirler. Allah'ın kitabındaki şiddetli tenkitler ve tehditler ise bir çeşit yorumla geçiştirilebilmektedir. Bu anlayış da "İslam toprağı" yerine "yaşadığın toprak" felsefesini güçlendirmektedir.

Ayrıntılara girildiğinde de bu düşünce genelde kadın

üzerinden örneklendirilmiş ve kadının acilen kurtarılması gerektiği fikri kadından önce erkeklere aşılanmıştır. Kadınlar hak arama yürüyüşüne geçmeden erkekler, kadın müdafii olarak İslam'ın yeni bir şekil alması için uğraşmışlardır.

Gerek kadın konusu gerekse diğer ayrıntıların tamamında ana gaye, İslam'a çağa uygun bir şekil verme arzusudur. İslam'ın çağa uygulanmış şekli ise İslam'ı onların kafasında saklı duran, mevcut Hristiyanlığa benzetmekten başka bir şey değildir. En zararsız ve keyfe dokunmaz din şekli, mevcut Hristiyanlıktır. Siyasetin güdümünde ve zenginin beğenisinde bir din onlar için idealdir hatta gereklidir de.

Köprünün Adı Laikliktir

Bu oyunun oynanmasında kilit isim laiklik olmuştur. İslam'ı bile koruyacak güçte beşerî bir kılıf olarak laiklik konmuştur önümüze. Sanki laikliği kabul etmemesi durumunda Müslümanlar bile tehlikede kalacaklardır. Müslüman bir ailede kadın erkekten, erkek kadından korunmaktadır bu sayede. Müslüman birey, din adına insanları ezen hocalardan korunmuş sayılmaktadır. Laiklik öyle sunulmaktadır ki değil onu ithal bir değer olarak kabul edip etmeme tercihi, "Onsuz bir İslam bile olamaz." demeye getirilmektedir. Modernizasyon, laiklik ve dinsizlik! Kurulu düzenin varacağı güzergâh böyledir.

Fitnenin Sahipleri

Topraklarımızda bu fitneyi ilk çıkaran Afganî ve talebesi Abduh'tur. Her ikisi için de kalplerindekini muhasebe etme imkânına sahip değiliz. Doğru zannedip yanlış yapmış olabilecekleri gibi kasten İslam toprağına fitne ekmiş de olabilirler. Bizim konuşma alanımız, onların ortaya koydukları işler üzerindendir. Onları izlediğimizde de şunu

görüyoruz:

Bütün şer güçlerinin saldırısı altında olan topraklarımız ve kurumlarımız ayakta kalma mücadelesi verirken "içten ıslah" adıyla Müslümanların cihat ruhunu ezmişler, düşmanlarla bir arada olmayı bile sakıncalı bulmamışlardır. Nasruddin Hoca'nın "Hırsızın hiç mi suçu yoktu?" çıkışındaki espriyi hatırlatacak bir şekilde Müslümanların üzerine çullanmışlardır. Yahudilerle aynı paralelde Hilafet makamını sıkıştırmaları, bunun bariz bir örneği olarak elimizdedir. Ortaya çıkardıkları modernize talebi, bugün bir oranda sonuç vermiştir. İslam'ı "utanılmayacak, sıkılmadan intisap edilebilecek" hâle getirme çabaları, birilerinin elinde meyveye duran ağaç hâlini almıştır. Ne var ki önceleri bu fidanı topraklarımıza dikenlerin başında Afganî ve Abduh varken onlardan sonra bu fidan, din eğitimi için Batı diyarında bulunup daha sonra kendi vatanlarına dönenlerin eline geçmiştir. Son dönemlerde ise küfür cephesi çok açık bir dille "Dininizi şu şekle sokacaksınız!" diye emir vermeye bile başlamıştır.

Tarihî süreç içinde izlenecek olursa Afganî/Abduh, Hristiyanların kurumlarında İslam dini eğitimi alanlar ve Batı göze batmaktadır. Kimle başlayıp kimle bittiği ele alındığında önümüzdeki İslam'ı şekillendirme çabasının bir buçuk asır zarfında nereden nereye geldiğini net bir şekilde izleyebilmekteyiz. Elbette hüküm Allah'ındır, kulları hakkındaki kararı O verecektir. Bizim ne iyi dememiz ne de kötü dememiz O'nun hükmünü değiştirecektir. Biz, bir buçuk asırda gözlerimizle görüp ellerimizle tuttuğumuzun yorumu yapıyoruz.

Global Âlemde Yerimiz

Mevcut dünya, teknolojinin de yardımıyla oldukça küçüldü.

Saniyelerle ölçülebilecek bir zaman dilimi, dünyanın bir ucundan diğer ucuna ulaşma imkânı için yeterli olmaktadır. Şüphesiz bunun nimet olan yönü vardır. İnsanoğlu gelişen teknolojiyi lehine çevirebildiği kadar aleyhine de üretmiştir. İnternet başta olmak üzere pek çok gelişme artık nimet mi külfet mi diye tartışılır olmuştur. En küçük örnek olarak cep telefonunu ele almak mümkündür.

Mevcut durumun dikkat çeken bir yönü de esasen bu globalleşmenin bir çeşit tekelleşme olduğudur. Şu anda dünya küçüldükçe ABD'nin eline girmektedir. Dünya bir köy hâlini almıştır ama köy artık ABD'nin köyü olmuştur. ABD kendi köyünde, kendi bahçesinde hükmeden bir çiftçi gibi olmuş ve diğer ülkelerin iradesini kendi iradesine mahkûm duruma getirmiştir. Bir halkın yöneticileri üzerindeki söz hakkından çok ABD'nin o yöneticiler üzerinde söz hakkı vardır. En başta din olmak üzere her şeyin onun beğenisine göre gerçekleşmesi şart gibi algılanmaktadır. Bunun adı tâğutluktan başka bir şey olamaz.

Allah'a imanın "kişisel bir hak" olmaktan öteye taşınmadığı bir kültürün ortasında İslam kültürünün yer bulması elbette mümkün olmayacaktır. Onların bu siyaseti ve isteği ise onları temsil eder. Hüküm Allah'ındır. Allah nasıl dilemişse sonunda olacak olan odur. Müslümanların bir dönemdeki dağılmışlıkları ve zafiyetleri de geçicidir. Gerek iç olgunluğumuz ve gerekse dünya çapındaki gelişmeler, İslam'ın ayak seslerini kulağı olan herkese duyurmaktadır.

Bu sıkıntı, dinimize yeni bir şekil verme hamlesinde de içten içe kendini hissettirmektedir.

Yeryüzünde hakkın karşısında kâh güçlenen kâh sinen bir batılın bulunması tesadüfi değildir şüphesiz. Allah Teâlâ dilemiş ve böyle yaratmıştır. Allah dileseydi bütün insanları tek kalıpta yaratırdı. Kış ve yaz farkının esasen gerekli bir

denge olması gibi, hak ve batılın aynı dünyayı paylaşarak devam etmesinde de önemli bir denge vardır. Bakara suresinin 251 ve Hacc suresinin 40. ayetlerinde bu hakikati görebiliriz. Ortada bir sürtüşme vardır ve bu sürtüşme, dünyada var olmanın tabii sonucudur. Dünya; hak ile batılın, mü'min ile kâfirin savaş alanıdır. Bu savaşta akıbet Allah'tan yana olanlarındır. Bu bir hakikattir. Başka bir hakikat de bu savaşın son iki insan kalana kadar süreceğine olan imanımızdır. Hiçbir şart batılı bir kenara çekilmeye itmeyecek, hakkı susturmayacaktır. Var olmanın, dünyada bulunmanın sonucu budur.

Zamanımızda bu savaş bir yandan tanklarla sürdürülürken, bir yandan da mü'minlerin içinin boşaltılması veya "zararsız mü'min" durumuna getirilmesi olarak isimlendirilecek projelerle yürütülmektedir. Hadisi şerifte ifade edilen "bütün milletlerin üzerimize çullanması" haberini bu alanda da ele alabiliriz. Bütün dünyada yeni bir düzenden söz edilmesi ama savaşların artarak devam etmesi, ABD veya kuklalarından bir devletin "insan haklarından" söz etmesinin kısa zamanda "insan katliamı" olarak ortaya çıkması başka türlü izah edilemez. ABD dünyanın dümenine el koyduğundan beri insanlık, bir ikram olarak imha edilmektedir! Pek tabii olarak da bu ikram yer yer beyinlere sinyaller gönderme şeklinde de yapılabilmektedir.

Ekonomik değerlerin din gibi algılandığı bir zamanda ekonominin ağırlıklı kısmının bu güçlerin elinde bulunuyor olmasının, mü'minler için hatta tüm insanlık için ne anlama geldiğini de pek rahatlıkla idrak edebiliriz. Evet, ekonomi de globalleşmiştir ama bu ekonomi, büyük bir huni gibi hep ABD'nin çılgın israfına akmaktadır. Oraya doğru akmayan her ne ise o da bir bahane ile yok edilmektedir. Sessiz işgaller veya askeri işgaller sonunda aynı hedefte buluşmaktadır.

Müslümanlar, ekonomiyi iman ehli olmayanların eline hiçbir şekilde bırakamazlar. İman ehli olmayanların selameti, Müslümanların dünya nimetlerini Şeriatlarına göre kullanmalarına bağlıdır. Allah'ın nimetleri, O'nun Şeriat'ına göre kullanıldığında nimet olarak elimizde kalır yoksa her bir nimet bizim için savaş nedenine dönüşür, bir günlük nimet için bütün bir ömrü heba edebiliriz.

Allah'ın kullarını imtihan etmeyi murat etmesi ile ortaya çıkan bu durum geçicidir. Allah, dileyerek düşmanlarına mühlet vermiştir. Bu mühlet, mü'minler için bir çalışma fırsatıdır. Değerlendirebilenler olacağı gibi sele kapılanlar da olacaktır. Galip Allah'tır. Kendilerini galip zannedenlerin zannı avuntudan başka bir şey değildir. Elbette Allah en büyüktür.

Bütün Zamanların İç Sorunu

Müslümanca bir hayat yaşarken karşılaşılan sorunları, o sorunların geride bıraktığı maliyetler bakımından hesap ederek yola çıkmak zorundayız. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin yirmi üç yıllık nübüvvet dönemi ve sonrasındaki Raşit Halifeler döneminde bıraktığı sonuçlar açısından nifak hareketinin ve münafıkların durumu bizler için çok özel bir yerde olacaktır. [6]

Biz Bilâllerin çektiği sıkıntıları, şehit edilen Sümeyyeleri, duygusallığımızın da etkisi ile daha canlı bir konu olarak görürüz. O tür olaylar bizi daha çabuk etkiler. Konuyu, o zamanda olup kalanlar ve bize kadar sonucu intikal edenler olarak iki başlık altında ele alırsak daha farklı bir değerlendirme yapabiliriz. Yesrib'e hicretten sonra ilk karşılaşılan sorunlardan biri, İslam'ın yükselme dönemine girildiğini hisseden kalbi iman etmemişlerin ortaya çıkardığı fitneler olmuştur. Kalıba göre şekil, havaya göre renk alabilen ve böyle bir kimlikten arlanmayan kadro durumundaki münafıklar, hicretten itibaren ayrık otu gibi mü'min cemaat içinde boy göstermiştir.

İslam'ın devlet olma yoluna girdiği Medine günlerinden bugüne kadar, nifak gibi ağır bir düşman saldırısı görmediğini söyleyebiliriz. Ne Moğollar ne de Haçlı Orduları; münafıkların camilerde, medreselerde, mü'minlerin bulunduğu ortamlarda verdiği zarar gibi bir zarar vermemişlerdir. Bu da pek tabiidir, kalenin içten çökertilmesi kesinlikle daha kolaydır. İçerideki düşmanın, dışarıdaki düşmandan daha ağır zayiata neden olması beklenen bir şeydir. Eve sızan bir hırsız için bunu söyleyebileceğimiz gibi bir aile gibi olan ümmetin içine sızmış ikiyüzlü tavır için de

bunu söyleyebiliriz. Kur'an'ımızın, insan profiline işaret eden ayetlerinden bu büyük hakikati anlamak çok kolaydır.

Bize dünya ve ahiret önerileri getiren sevgili Peygamber aleyhisselam efendimizin meşhur bir hadisi, bu hususta ne denli dikkatli olmamızın gerektiğini de bize öğretmektedir. Mü'minlerin, Allah'ın en büyük olduğu gerçeğini hissederek yaşayacakları bir hayat için belki de öncelikli olarak giderilmesi gereken sorunlardan biri olarak nifak ve münafık kavramları önümüzde durmaktadır. Hadisi şerife dikkat edelim:

"Ümmet'im için en çok korktuğum, her dil bilen münafıktır." (Ahmed, 143) Mavsılî, Ömer bin Hattab'dan bu hadisi: "Bu Ümmet'i, dil bilen münafık helak eder, diye konuşurduk." şeklinde rivayet etmektedir. (Ebu Ya'la, 334)

Buradaki dil bilmekle Arapça dilini bilmekten çok, mü'minlerin ikna edilmesi için gerekli dil ve yöntemi bilen kişinin kastedildiğini söylemeye gerek yoktur.

Nifakı Medine yıllarının tarih bilgisi olarak görenler, esasen Kur'an'ın ne anlattığını bile anlamayacak kadar yüzeysel kalmış bir bilgi sahibidirler. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin sağlığında da o çirkin yüzleri ile vardı münafıklar, ondan sonra da varlıklarını devam ettirdiler. Şu kadar ki vahyin inmeye devam ettiği dönemde pek çok hileleri, onların teşebbüsünden önce ortaya çıkarıldığı için yeşerme fırsatı bulamadılar. O dönemdeki nifak elbette yeni tesis edilen devlet için tehlikeli idi ama daha sonraki nifak hareketleri çok daha vahim sonuçlar doğurmuştur. Ömer ve Osman radıyallahu anhümanın şehadetlerinde onların parmak izlerini görmemiz mümkündür.

Daha sonra Ali radıyallahu anh döneminde ise parmakları da parmak izleri de alenen izlenebilecek kadar büyük sonuçlara neden olmuşlardır. Kur'an'ımızın, onları ayrıntıları

ile anlatan ayetlerine ve Kur'an'a bütün nesillerden daha fazla sarılan ashabın ciddiyetine rağmen sonuç alabilecekleri eylemlerde bulunmuşlar ve ağır hasarlara sebep olmuşlardır. Tarih, onların sebep olduğu facialarla doludur. Moğolların ve Haçlıların sebep oldukları ile oranlandığında, münafıkların sebep oldukları daha vahim sonuçlar şeklinde gerçekleşmiştir.[7]

Bir önemli noktanın tespiti de gerekmektedir:

Biz, bu Ümmet'in sıkıntılarını yazıp konuşurken Moğolları ve Haçlıları en baş listede tutarız. El hak, olması gereken de odur ama tarihi iyi okuduğumuzda göreceğiz ki Moğollar da Haçlılar da içerideki adamlarını yani mü'minlerin içinde esasen mü'min olmadıkları hâlde bulunanları kullanarak İslam topraklarında emellerine ulaşmışlardır. Bu da, nifakın ve münafığın oluşturduğu zararın boyutunu bir başka açıdan büyütmektedir.

Hicretin otuz ikinci senesinde vefat eden Abdullah bin Mesud radıyallahu anh, o yılların münafıklarını kastederek: "Bunlar daha tehlikelidir; Peygamber aleyhisselam zamanındakiler nifaklarını gizliyorlardı, bunlar ise gizleme ihtiyacı hissetmiyorlar." demiştir. (Evsat, 2712)

Küçük Nifak

Kur'an ve hadisler incelendiğinde nifakın çirkin ve çirkin olduğu kadar da ümmet açısından ağır bir risk olduğu anlaşılacaktır. Bu nedenle mü'minler nifaka karşı uyarılmışlardır. Üzerine gidildiği gibi nifaka sürükleyen ya da nifaka zemin hazırlayan hastalıklara da işaret edilmiştir. Bu da şöyle bir taksim getirmiştir önümüze: Esasen mü'min olmamaktan kaynaklanan ikiyüzlülükten gelen münafıklık ki bu, küfürden daha ağır bir hastalık olarak gösterilmiştir. Böyle bir durumda olan ne mü'mindir ne de o, cennet

görecektir. Kâfirden daha ağır bir durumda, cehennemde kalacaktır.

Bir de mü'min olduğu hâlde münafıkların yaptıklarını ya da münafıkta bulunabilecek hataları yapan insanlar vardır ki bunlar için "kendilerinde nifak sıkıntısı bulananlar" denmiştir. Bu da her mü'minin kendisini bu hastalıklardan koruması gerektiğini anlatmış olmaktadır. Kimde bu hastalıklardan ne kadar varsa o, her ne kadar iman dairesinden çıkmadı ise de bünyesinde tehlikeli bir ur bulundurmaktadır. Kim ne kadar bulunduruyorsa o kadar tehlikededir demektir. "Allahuekber" mantıklı bir mü'min toplum, bu hastalıklarla mücadele etmedikçe korunmuş bir ortamda yaşadığını ispat edemeyecektir. Bu hastalıklar şunlardır: Söz ve davranışta yalan, sözünden cayma, emanete hıyanet ve tartışmada sınır tanımama.

Kur'an'ın Beyanı ile

Kur'an ayetleri izlendiğinde münafıkları yakalayabileceğimiz tavırları da görmemiz mümkündür. Direkt veya dolaylı olarak yüz elliden fazla ayet, münafıkların iç yapılarını anlatmaktadır. Onlara ait bu bilgileri, Medine sokaklarının tarihini yansıtan bilgiler olmanın ilerisine taşıdığımızda dün iz bırakan ve bugün izini devam ettiren, yarın ise tedbir alınmazsa daha derin izler bırakacak bir fitneyi kavramış oluruz. Kur'an'ın nazarında, Peygamber aleyhisselamın lisanında "en ağır tehlike"nin bizim gözümüzde sıradanlaşması hatta toplum olarak yaşamanın gereklerinden biri gibi algılanması yanlış olur.

Bu başlık altındaki konuyu yazarken mutat Kur'an hatimlerinden birinde, münafıklar ve nifakla alakalı ayetleri işaretledikten sonra önümde onlardan bahseden ayetlerden sadece bazılarını okuduğumuzda bile şu tablo çıktı önümüze:

Bakara, 8-20:

Yalancıdırlar, doğruyu söyler gibi yalan söylerler. Dilleri de tavırları da yalana alışıktır. Onlar için yalan; politika, menfaat, çıkar, gönül yapma gibi isimlerle resmîleşir. Yalandan utanmazlar. Yalanı eğitim konusu yaparlar, nasıl daha iyi yalan konuşabileceklerini bilim adı altında insanlara sunarlar. Yalan neticede onları her işlerinde bir hile kurmaya, hileli ve tuzak işleri severek yapmaya götürür.

Bozguncudurlar. Onların kişisel menfaatleri bile yaşadıkları toplumun tamamının menfaatinden daha üstündür onlar için. Ortaya çıkardıkları sorunları da insanlık için, gelecek nesillerin yararı için çıkardıklarını, iyiliği ve kaliteyi temsil ettiklerini söylemekten geri kalmazlar.

Akıllarının herkesin aklından üstün olduğunu iddia ederler. Onlar bilir, onlar düşünür. Zekâ onlarda, akıl onlardadır.

Bakara, 75-76:

Kur'an ve vahiy nimeti ile karşılaştıklarında secdeye kapanacakları yerde, Kur'an meclisinde bir kimlik göstermeyi, oradan çıkınca da kendi adamlarının yanında asıl kimlikleri ile yaşamayı tercih ederler.

Bakara, 142:

Her fırsatı Müslümanların, dinlerinden soğumaları veya aralarında bir fitne çıkması için değerlendirirler. En küçük bir ihtimal, onlar için büyük bir fırsat gibidir.

Bakara, 204-206:

Dünyevi konularda pek mahirdirler, sözleri inandırıcı, tavırları çekicidir. Onların aslını bilmeyen onlara inanır. Yüreklerinde ise büyük bir kin ve düşmanlık vardır. Ellerine güç geçtiğinde o gücü, ifsat için kullanırlar. Nesli ve tarımı berbat ederler. Allah'tan korkmaları kendilerine hatırlatıldığında pek alıngan olurlar.[8]

Âl-i İmran, 118-120:

Mü'minlerin sıkıntıda olmaları onları mutlu eder. Yüzlerinden okunabilecek bu tavırlarının asıl kökleri yüreklerindedir. Mü'minler onlara güzel davransa da onlar için bir şey değişmez. İman edenlerle bir araya geldiklerinde iman ettiklerini açıklayabilirler ama onların yanından ayrılınca kinlerinden parmaklarını ısırırlar. Mü'minlerin başına bir dert geldiğinde mutlu olurlar.

Âl-i İmran, 166-168:

Özür beyanında mahirdirler. Yüreklerinde olmayanı dilleri ile gayet iyi anlatırlar. Tembelliği teşvik ederler. Ürkütmeyi becerirler.

Nisa, 60-62; 72-73; 108; 137-145:

Münafık, İslam'a teslim olduğunu iddia ettiği hâlde Allah'ın hükmü olmayan hükümlere dayanmak ister. Onu idare eden sistemin, Kur'an ve hadis olmasına razı olmaz. Sıkıştıklarında imanlarını ispat için yemin ederler ama sonuç olarak beşerin üstünlüğünü öne çıkaran tavırlar gösterirler.

Can verilecek ortamlarda bulunmak istemezler. Fedakâr mü'minlerin başına bir şey gelince de oturup kaldığına şükrederler. Mü'minler bir nimete erdiğinde de nedamet duyarlar onlarla beraber olmadıkları için.

İnsanların ne diyeceğinden çekinirler de Allah'ın onlar için vereceği hükümden korkmazlar. İnsandan utanan, Allah'tan utanmayan bir şahsiyet sahibidirler.

Gidip gelen imanları olur. Elbise değiştirir gibi akide değiştirirler. Mü'minlerle beraber olmak yerine, mü'minlerin düşmanları ile beraber olmayı tercih ederler. Mü'minlerin düşmanlarını üstün tutarlar. Güçten yana tavır koyarlar.

Namaza kalktıklarında üşengeçtirler.

İslam adına yaptıkları her şeyde riyakârdırlar.

Nûr, 11:

Mü'minler arasında huzursuzluk verecek şayialar

üretmekte pek mahirdirler.

Münafikûn Suresi:

Yeminleri, maskeleridir; yalan veya doğru her yemini yaparlar. Kalpleri mühürlü olduğu için verileni almazlar. Dış görüntüleri aldatıcıdır. Sürekli bir korku içindedirler, suçlu oldukları için izlendiklerini hissederler. İstiğfara yanaşmazlar.

Onlar Budur

Münafıklar için söylenebilecek en belirgin ölçü, onların "iyiliği engelleyen, kötülüğü de emreden" olmalarıdır.

Kimlik Bilgileri

Mü'min/Müslüman:

Kalbiyle ve diliyle Allah'a, Allah'ın iman edilmesini emrettiği şeylere iman eden insandır.

Kâfir:

Nasıl mü'min, iman ettiğini açıklayan insan ise kâfir de iman etmediğini açıklayan insandır.

Münafık:

Esasen iman etmediği hâlde menfaatini gözetmek için iman etmiş gibi görüntü veren insandır.

Nifak:

Münafığın yaptığı ikiyüzlülüktür.

Münafığın nifak içinde olmasının en temel nedeni, menfaatini korumaktır. Siyasi otoriteden korku da bir başka neden olabilir. İleriki dönemlerdeki münafıklar ise İslam'ı içinden yıkmak için bu çirkin yöntemi tercih etmişlerdir.

Makul Bir Soru:

Neden Mekke'de Münafık Yoktu?

Mekke'de nifak yoktu, Medine'de boy gösterdi. Çünkü nifak ve münafıklık, gücün önünde asıl kimliği ile duramayan insanın hastalığıdır. Mekke'de mü'minler zayıftılar, yarın ne

olacakları belli değildi. Herkes onlara diklenebiliyordu. Mü'minler korkulması gereken kimseler değildiler. Medine'de ise İslam'ın ve Müslüman'ın yarını kendini gösterdi. Asıl kimliklerini gösterme cüreti olmayanlar çift kimlik kullanmak zorunda kaldılar.

Nifak, İslam'ın zayıf düştüğü dönemlerde yoktur. Küfür; diklenmeye cüret edemediği zamanlar, içten kemiren bir düşmana dönüşmeyi tercih eder. Mekke ile Medine arasındaki fark budur.

Bugüne Ders Olsun Diye Tarihten Örnekler

Uhud'da ordunun üçte birine yakın kısmını geri çekerek içten çökertme yapmak istediler.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem umreye çıkarken kalabalığa ihtiyaç olduğu hâlde gitmediler.

Tebük Gazvesi'nden geri kaldılar. Yalan bahanelerin arkasına sığındılar.

Kıble değiştirildiğinde bu durumu, itikadı sarsmak için kullanmak istediler.

Mescitlerdeki toplantılara kafa karıştırmak, içeriden dışarıya bilgi sızdırmak için geldiler.

Kuba Mescidi yakınında bir tuzak mescit kurdular, cemaati bölmeye çalıştılar.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin iffetine dil uzattılar.

Ömer bin Hattab radıyallahu anhın şehadetine ön ayak oldular.

Osman bin Affan radıyallahu anhın şehadetini planlayıp uyguladılar.

Abbasi Devleti'nin çökmesine zemin hazırladılar.

Bahailik ve Kadiyanilik gibi gizli amaçlı tarikatlar kurdular.

Yolumuz Açıktır

Günübirlik düşünüp yaşayan bir ümmet değiliz. Fani bir âlemde ebedîlik mücadelesi veriyoruz. Hastalıklar içinde yaşamak için boğuşan bir insan gibiyiz. Hastalığın adı ve ağırlığı ne olursa olsun yaşamak için uğraşan bir insan gibi ebedî cenneti kazanmak için üç günlük bir dünyayı değerlendiriyoruz. Mü'min bir fert olarak kendimiz ve Ümmet'imiz adına kısa vadeli planları mü'min kimliğimize münasip görmemekte ısrarcıyız. Yaşadığımız çağdaki konumumuz, iki-üç asrı bulan sıkıntılı dönemimiz, azmimizin çökmesi, gelecekten endişe etmemizin nedeni olmamıştır. İlk indiği günün tazeliğini muhafaza eden Kur'an'ımız, Kur'an'ımızın bize verdiği mesajlar, gözle müşahede edilmesi mümkün olmayan ama kendimize görülenden daha yakın hissettiğimiz geleceğimiz kesinlikle nûrlu bir ufuktur.

Allah'ın mü'min kullarına vaadi gayet açıktır. Vaat ve tehditlerini bize gösterdiği kitabı Kur'an, mü'minlerin yok olma denebilecek bir sürece girmeyeceğini bilakis yeryüzü üstünlüğüne sahip olacaklarını bildirmektedir. Bu vaat, bir kereliğine değildir. Yeryüzü üstünlüğü, mü'minlerin kıvam zafiyetleri gibi bir nedenle zaman zaman ellerinden alınsa da mü'min olmanın gereği olan üstünlük muhakkak gelecektir.

Bu hakikati Nûr suresinin 55. ayetinde gayet açık bir ifade ile okuyabiliriz:

"Allah; içinizden, iman edip de salih ameller işleyenlere kendilerinden önce geçenleri egemen kıldığı gibi onları da yeryüzünde mutlaka egemen kılacağına, onlar için hoşnut ve razı olduğu dinlerini iyice yerleştireceğine, yaşadıkları korkularının ardından kendilerini mutlaka emniyete kavuşturacağına dair vaadde bulunmuştur. Onlar bana kulluk

eder ve bana hiçbir şeyi ortak koşmazlar. Artık bundan sonra kimler inkâr ederse işte, onlar fasıkların ta kendileridir."

Ayeti, kelime kelime izlediğimizde şu hakikatleri görürüz:

a- Allah Teâlâ, bu Ümmet'i öncekilere de verilmiş bir nimetle sevindirecektir. Bu "öncekiler" büyük ihtimalle İsrailoğullarıdır. Onlar da çok yoğun bir sıkıntı döneminden sonra yeryüzü egemenliğine sahip oldular. O zaman mü'minler onlardan oluşuyordu. Belli bir mücadelenin ardından hak ettikleri bu ödüle liyakatleri kaybolunca üstünlükleri de kayboldu. Ellerindeki nimet gitti.

"Öncekiler"i dar anlamda, ashabı kiram olarak anlamamız da mümkündür. Onlar da Kur'an'dan yola çıktıkları bir hayatı yaşamaya muvaffak olunca Allah, ellerinde yükselen bir medeniyetin sahibi durumuna getirdi onları.

Bizden önceki ümmetler arasından İsrailoğullarını, bizden önceki mü'minler arasından da ashabı kiramı anlamamız mümkündür. Sonuç olarak Allah Teâlâ, bir vaatte bulunmuştur. Bu vaadin içini dolduracak nesil hangi nesil ise yeryüzü egemenliğinin de sahibi olacaktır.

b- Ayet, çok açık bir şart sürmüştür ortaya. Bu şart, iman etmek ve salih amel sahibi olmaktır. İman ve salih amelin birleştiği ortamda bu vaat gerçekleşecektir biiznillah. Eğer mü'minlerin muayyen bir zamandaki durumu, üstünlüğün dışındaki bir durumu gösteriyorsa bu, şu demektir: Ya ortada bir iman yoktur ya da imanın tabii bir gereği olarak salih amel yoktur. Vadedilen üstünlük de verilmemiştir. Ortadaki güvensiz ve huzursuz ortamın nedeni sadece bu pencereden bakıldığında görülebilecektir.

c- Eğer bizim vadedildiğimiz üstünlüğümüz, bizden öncekilerin üzerinde de izlenebilecekse bu durumda bizim, bizden öncekilerin yani İsrailoğullarının böyle bir nimeti neden kaybettiklerini de iyi incelememiz gerekecektir. Onlar,

bizden önceki örnekler olarak bizim için iyi birer ders olmalıdırlar.

Endülüs'ten İtibaren

Önceki ümmetlerden itibaren kendimize ders alacağımız bir örnek çıkarırken kendi tarihimizdekileri de ihmal edemeyiz. Ortada bir Endülüs örneği vardır. Büyük bir medeniyet kısa bir zamanda tarih kitaplarına gömülüp gitti ise bunu biz, Haçlıların günah listesine yazarak geçiştiremeyiz. Herkesin rolünü oynadığı bu dünyada Hristiyanlar, üzerlerine düşeni yaptılar ve oradaki medeniyetimizi yıktılar. Ayakta kalması gerekenler ise ne durumda idiler? Bu sorunun cevabı çok önemlidir. Yarınımızı ele alacağımız bir ortamda, dünümüze dair açıklarımızı bilmeliyiz. Aynı hataların içinde ömür tüketirken Allah'tan yeryüzünün egemenliğini istememizin bir anlamı yoktur. Böyle bir temenni sadece kendimizi aldatmak olur.

Endülüs, yıkılmıştır. Büyük bir medeniyete rağmen yıkılmasının temel nedenleri Endülüs sokaklarında dolaşan Müslümanların içindedir. O sokakları dışarıdan işgal edenlerden önce o sokakların yürüyenleri işgal eden yabancılar gibi olmuşlardı. Tam anlamıyla bir dünyevileşme, bütün Endülüs'ü ablukası altına almış bulunuyordu. Allah'ın helal-haram sınırlarını zorlayan hatta yer yer yok sayan tutumları, yaptırdıkları saraylarına nakşedilmişti. Kur'an davası için yola çıkanların fethettiği topraklarda, o zamanın standartlarını kat kat aşmış bir israf ve haram istilası benimsenmiş bir hayat tarzı vardı. İslam için fethedilmiş topraklarda Müslümanlar, birbirlerinin üzerinden devlet nimeti elde etmeye uğraşıyorlardı. Allah için girilmiş yerlerde nefisler için çaba gösteriliyordu. Nimeti elde tutmanın bütün şartları kaybolmuştu artık.

Endülüs, tam anlamıyla bugünkü liberalizmin ümmetin içine sızdığı ilk örnek mekân olarak görülebilir. Alışveriş merkezleri ile israfçı mantıkla yaşanılan evleri ile bugünkü liberal anlayış, Endülüs'ün içine düştüğü bataklığın kopyasıdır. Değişik olan sadece yapı çeşitleri ve sloganlardır. Mantık aynı mantık, ruh aynı ruhtur.

Böyle bir geçmişten örnekleme ile yola çıkarak kendimize, önümüzü açacak bir çalışma takvimi yapmamız gerekmektedir. Kendimizi Endülüslü Müslümanlardan daha iyi bir durumda ya da onlardan daha güvende hissetmeyi makul gösterebileceğimiz bir tutanağımız yoktur. Allah'ın kanunları aynıdır. Önceki ümmetlerde cari olan kanunlar ne ise onlar bizim için de geçerlidir. Bu Ümmet'in içinde de bir nesilde tatbik edilen ne ise diğerinde de tatbik edilen o olacaktır. Önümüz açıktır, uykumuz aydınlıktır. Bizim tutumumuz gözümüzü karartmakta ya da bizi yönümüzden saptırmaktadır.

Olgun bir iman, o imanın gereği olarak ortaya konacak salih ameller dizisi, Allah'a daveti ve dinini yaymayı gaye edinmiş bir arzu, kimliğimizi ispatımız için gerekenlerdir. Bu gerekenler hayatiyeti olan şeylerdir. Bunun dışındakiler ise yöresel ve mevsimseldir.

İsrailoğulları Örnekleri

İsrailoğulları, Allah Teâlâ onlara yeryüzü üstülüğü nimetini verdikten sonra onca mucizeyi gözleri ile gören bir nesil oldukları hâlde ilk hata olarak Allah'ın Şeriat'ını değiştirme arzusunu ortaya koydular. (A'raf, 138-139) Basit bir istekte bulunuyormuş gibi peygamberleri Musa aleyhisselamdan basit bir heykeli kendilerine ilah olarak belirlemesini istediler. Musa aleyhisselam gibi bir peygamberin önderliğinden, puta tapınan basit bir yöre halkının seviyesine

inmeyi arlanmadan isteyebildiler. Onların basit gibi duran bu istekleri esasen, Allah'ın Şeriat'ını her an terk etmeye uygun olan yapılarını yansıtmaktadır. Her ekole aldanabilen ve akidede yenilenmeye bile müsait olan anlayışları onları lanetli millet durumuna iten nedenlerin başında gelmektedir. Nankörlükleri, insani ilişkilerdeki nankörlüklerinden önce Allah'ın nimetlerine karşı işledikleri suçlarda izlenmektedir. En başta da ellerindeki Tevrat ve din nimetini basit görmeleri ve bu nimeti önlerine çıkan bir buzağı ile değiştirmeye kalkışmaları bunun işaretidir. (A'raf, 148-149)

Bugün kendimize ders çıkarabileceğimiz bu örnek üzerinden yürüyerek, elimizdeki Şeriat nimetini nelere değiştirdiğimizi düşünmeye çalışabiliriz. Bir uzantı konusu olarak da yeniden o büyük nimete sahip olmak için neyi öncelikli tutmamız gerektiğini de anlamış olacağız. Allah'a ait olduğunu bildiğimiz hâlde basit gördüğümüz nice değer bize neler kaybettirmiştir, bunu anlayabiliriz artık.

Dinde ulu orta konuşma hastalığı, İsrailoğullarının ilk hastalıklarındandır. Âdeta konuştukları din değil de bir gelenek-görenekmiş gibi rahat bir eda ile dinlerini tartışmışlar, kendilerine göre "daha iyi"si ve "öncelikli"si gibi sözler sarf etmişlerdir. İş, onları ilgilendiren ciddi konulara gelince ise kenara çekilmişlerdir. Onların bu gevşekliği ya da dini, kendi ürettikleri bir şey gibi basit görmeleri, neticede ellerindeki Tevrat'ı tahrif etmeyi onların gözünde basitleştirmiştir. Ayetlerle oynama cüreti de lanetli bir kavim olma süreçlerini hızlandırmıştır.

Bugün, Müslümanların gündemi durumuna gelmiş bulunan -yabancıların içimize soktuğu- sistem ve değerlerin, dinimizin en temel kuralları ile değiştirilebilir noktaya gelmesini bu açıdan çok ince düşünmeliyiz. Yarın geleceğimiz noktanın İsrailoğullarının geldiği nokta olmayacağından nasıl emin

olabiliriz? Bizim önümüz aydınlıktır, yeter ki biz karartmayalım.

Umudumuz İmanımızdandır

"Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin.
Çünkü kâfirler topluluğundan başka kası
Allah'ın rahmetinden ümidini kesmez."

(Yusuf, 87)

Umudumuz İmanımızdandır

"Eğer siz bir yara aldıysanız
şüphesiz o topluluk da benzeri bir yara almıştı. İşte, (iyi veya kötü) günleri
insanlar arasında (böyle) döndürür, dururuz.
Allah, sizden iman edenleri ayırt etmek,
sizden şahitler edinmek için böyle yapar.
Allah, zalimleri sevmez.
Bir de Allah,
iman edenleri arındırmak
ve
küfre sapanları mahvetmek için böyle yapar."

(Âl-i İmran, 140-141)

Umudumuz İmanımızdandır

"O, kitap ehlinden inkâr edenleri
ilk toplu sürgünde yurtlarından çıkarandır.
Siz onların çıkacaklarını sanmıyordunuz.
Onlar da kalelerinin, kendilerini Allah'tan koruyacağını
sanıyorlardı. Ama Allah'ın emri
onlara ummadıkları yerden geldi.
O, yüreklerine korku düşürdü.
Öyle ki evlerini hem kendi elleriyle
hem de mü'minlerin elleriyle yıkıyorlardı.
Ey basiret sahipleri, ibret alın!"

(Haşr, 2)

Umudumuz İmanımızdandır

"Biz, Kitap'ta İsrailoğullarına,
'Yeryüzünde muhakkak
iki defa bozgunculuk yapacaksınız
ve büyük bir kibre kapılarak böbürleneceksiniz.'
diye hükmettik.
Nihayet bu iki bozgunculuktan
ilkinin zamanı gelince (sizi cezalandırmak için)
üzerinize, pek güçlü olan birtakım kullarımızı gönderdik. Onlar
evlerinizin arasına kadar sokuldular.
Bu, herhâlde yerine gelmesi gereken bir vaat idi.
Sonra onlara kar ı size tekrar egemenlik verdik.
Mallar ve çocuklarla sizi güçlendirdik,
sayınızı daha da çoğalttık.
İyilik ederseniz kendinize iyilik etmi olursunuz,
kötülük yaparsanız yine kendinize yapmı olursunuz.

İkinci bozgunculuğun zamanı gelince
yüzünüzü kara etsinler,
daha önce girdikleri gibi yine mescide (Beyt-i Makdis)
girsinler ve ellerine geçirdikleri her eyi
yerle bir etsinler diye
(üzerinize yine dü manlarınızı gönderdik)."

(İsra, 4-7)